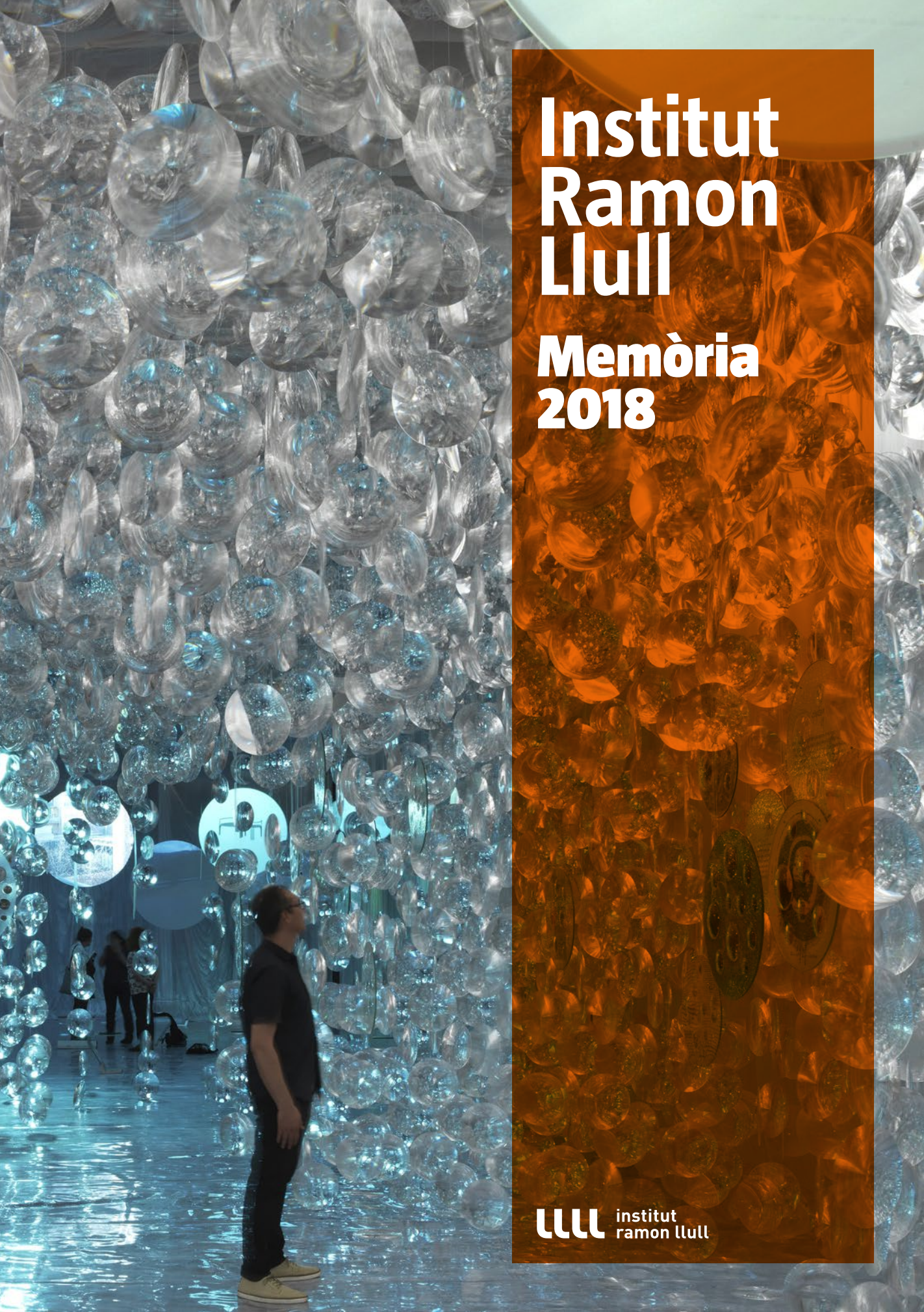

Institut Ramon Llull

Memòria 2018

**Institut
Ramon
Llull**

**Memòria
2018**

Índex

Presentació	5
Projectes principals 2018	6
Premis Ramon Llull 2018	10
Literatura	12
Arts escèniques	22
Cinema	34
Música	42
Arts visuals, arquitectura i disseny	50
Llengua i Universitats	58
Comunicació	76
Pressupost 2018	82

Equip directiu

Iolanda Batallé
directora

Josep Marcé
gerent

Marta Oliveres
directora de l'Àrea de Creació (gen-nov 2018)

Francesc Serés
director de l'Àrea de Creació (des 2018)

Izaskun Arretxe
directora de l'Àrea de Literatura i Pensament

Ariadna Puiggené
directora de l'Àrea de Llengua i Universitats

Presentació

L'any 2018, l'Institut Ramon Llull va seguir treballant amb fermesa, entusiasme i dedicació per fer possible que la cultura catalana fos present al món i pogués mostrar una activitat creativa i cultural singular i d'alt compromís artístic. En el moment de fer balanç de la feina feta, veiem que la institució va consolidar el seu model d'excel·lència i que va activar un tram final de canvis en l'estructura directiva i en alguns aspectes de l'organització, sempre amb l'objectiu de seguir difonent els grans actius de la cultura catalana arreu del món, en totes les seves modalitats, matèries i mitjans d'expressió.

És així com veiem que, pel que fa a la Xarxa universitària a l'exterior, el 2018 van ser 142 les universitats que van oferir estudis de llengua i cultura catalanes a tot el món. D'aquestes, el curs 2018-2019 n'hi va haver 87 en 27 països que van disposar d'un ajut de l'Institut Ramon Llull per garantir-ne la docència. Cal subratllar que aquest curs, gràcies al suport de la Generalitat Valenciana, es va iniciar una nova col·laboració amb la Universitat de Salamanca, que ja oferia estudis catalans sense el suport de l'Institut Ramon Llull, fet que va permetre l'ampliació de l'oferta docent. Cal destacar, també, que es va iniciar docència d'estudis catalans reglada a la Universitat per a Estrangers de Siena (Itàlia).

Quant a la creació artística, cal subratllar la participació de Catalunya a la Biennal d'Arquitectura de Venècia gràcies al projecte de l'estudi d'arquitectura RCR, de gran prestigi internacional –va ser guardonat amb el Pritzker Prize for architecture el 2017– i tota una revolució de creativitat i d'eficiència, per representar-hi l'arquitectura catalana. Amb el nom "RCR. Somni i natura_Catalonia in Venice", el projecte va ser visitat per un total de 10.000 persones. Altres iniciatives destacades van ser la presència de les lletres catalanes al Festival de Littérature de Mont-real, al festival Internacional de Cine de Guadalajara –on Catalunya va ser la convidada d'Honor– i al cicle musical i d'arts visuals "Mapa Sonoro. Balears en Buenos Aires", amb un total de 17 artistes i formacions musicals amb l'objectiu de consolidar un diàleg musical entre l'escena artística de la capital argentina i la nostra cultura.

La promoció dels autors i la literatura catalana va consistir en la presència activa de l'Institut Ramon Llull en 11 fires internacionals del llibre (París, Londres, Bolonya, Varsòvia, Buenos Aires Book Expo America i New York Rights Fair –Estats Units–, Beijing, Istanbul –ITEF fellowship–, Frankfurt i Guadalajara), per tal de fer conèixer i incentivar la traducció d'autors i obres catalanes a altres llengües. El nombre de subvencions atorgades per a la traducció va ser de 87. Entre els autors més traduïts destaquen Mercè Rodoreda, Marta Orriols, Maite Carranza i Jaume Cabré. Les llengües a les quals el 2018 es van traduir més els nostres autors van ser el castellà, el francès, l'anglès, l'italià i l'hebreu. L'Àrea de Literatura va treballar fent una atenció especial al gènere poètic, amb l'aportació d'enregistraments de poemes al portal internacional Lyrikline, gràcies a les col·laboracions de Catalunya Ràdio, la Biblioteca de Catalunya i la Fundació Palau i Fabre.

L'any es clou amb l'impuls d'anar cap al futur. El darrer tram de 2018 vam començar a dibuixar les línies estratègiques de 2019-2022. Justament, el 2022 farà vint anys de la creació de l'Institut Ramon Llull. I treballarem perquè l'aniversari sigui la celebració d'uns valors que creiem pilars fonamentals: feina constant i efectiva en pro de la nostra cultura, reivindicar l'excel·lència i l'essència, buscar allò genuí i transcendent, i obrir els ulls a les noves propostes i treballar per exportar-les i consolidar-les en l'actualitat cultural internacional.

Iolanda Batallé
directora

Projectes principals 2018

Donem suport a la difusió exterior de la producció cultural de Catalunya

La projecció de la cultura catalana en totes les seves modalitats, matèries i mitjans d'expressió és la finalitat principal de l'Institut Ramon Llull. Enguany un conjunt d'activitats genèriques en diversos escenaris internacionals han contribuït de manera destacada a assolir aquest objectiu. Durant el 2018, els projectes principals de l'Institut Ramon Llull van ser l'acció de visibilitat i promoció de tota l'activitat cultural catalana a través de la presència al Festival de Literatura de Mont-real, on les lletres catalanes van ser les convidades d'honor de la 24a edició; la participació al Festival Internacional de Cine de Guadalajara (Mèxic), amb Catalunya com a convidat d'Honor; "RCR. Somni i natura_Catalonia in Venice", el pavelló de Catalunya a la Biennal de Venècia; i el programa monogràfic d'artistes de les Illes Balears "Mapa sonoro, Baleares a Buenos Aires".

Els diferents escenaris esmentats van acollir accions diverses que, d'una banda, van facilitar una bona difusió dels creadors, els projectes i les aportacions culturals de Catalunya, i, de l'altra, van permetre seguir reforçant la col·laboració de l'Institut Ramon Llull amb institucions i grans esdeveniments internacionals de primer nivell.

Festival de Literatura de Mont-real

Del 21 al 30 de setembre

Les lletres catalanes van ser les convidades d'honor a la 24a edició del Festival Internacional de Literatura (FIL), que va tenir lloc a la ciutat canadenca de Mont-real del 21 al 30 de setembre. El FIL és un dels festivals literaris més destacats d'Amèrica del Nord, que també aplega altres disciplines artístiques com ara la música, el cinema o la dramatúrgia.

Els autors Xavier Bosch, Ramon Erra i Lluís Llach van participar en diverses activitats durant el festival. Concretament, Xavier Bosch va participar a la Journée Europeenne des Langues a la Universitat de Montréal i va conversar amb Chrystine Bro-uillet a la Maison des Écrivains de Montréal. Ramon Erra, per la seva banda, va col·laborar amb Muchacho y los Sobrinos i l'actor Michel Vézina a una lectura musicada del seu *Far West Gitano* i va participar en una taula rodona amb Stanley Péan, també a la Maison des Écrivains. Lluís Llach va mantenir un debat amb la periodista Lisa-Marie Gervais al Café de l'Usine i va participar en la presentació del film *Incerta glòria* a la Cinemathèque de Mont-real.

Pel que fa a la programació musical, Muchacho y los Sobrinos van ser els responsables del concert inaugural als Jardins de Game-lin i Barba Corsini va oferir un concert de música electrònica i poesia al teatre de l'Usine. La ballarina Sol Picó i la saxofo-nista Mireia Tejero van acompanyar amb música i dansa la veu de l'escriptora Imma Monsó, en un espectacle creat especialment per a l'ocasió per les tres artistes. Finalment, la companyia Mille Lucioles va retre homenatge a Mercè Rodoreda a la Sala Claude-Léveillée oferint una lectura teatralitzada de fragments de tres dels seus llibres traduïts

al francès: *Carrer de les camè-lies*, *Viatges i flors* i *La mort i la primavera*.

El FIL atrau cada any uns 200 autors d'arreu del món per participar en nombroses activitats literàries com ara lectures, taules rodones, espectacles, concerts i exposicions. Des de la seva creació, més de 4.500 escriptors i artistes internacionals han participat a més de 1.000 actes que han aplegat gairebé 200.000 visitants. En les darreres edicions, les ciutats de Ginebra, Port-au-Prince i París han estat les convidades d'honor al festival; l'any 2018 ha estat el torn de la cultura catalana.

Festival Internacional de Cine de Guadalajara-Catalunya, invitado de Honor (Guadalajara, Mèxic)

Del 9 al 16 de març

El Festival de Cine de Guadalajara té la vocació de ser un espai pel cinema mexicà i iberoamericà, obert a seccions internacionals. A banda del que són les seccions d'exhibició cinematogràfica, hi ha una àrea molt important per la indústria (mercat i coproducció iberoamericana) i una altra àrea per la formació. També es presenten altres activitats paral·leles com exposicions d'arts plàstiques i presentacions de llibres al voltant de les projeccions. Després de la invitació d'Alemanya a l'edició del 2017, la participació de Catalunya com a convidat d'honor en aquest esdeveniment va ser liderada per l'Institut Ramon Llull i Catalan Films (ICEC), conjuntament amb el mateix festival, i va comptar amb la col·laboració de la Filmoteca de Catalunya, el festival de Sitges, el festival In-Edit, l'escola de cinema ESCAC i el sector audiovisual català. Guadalajara va fer extensiva aquesta invitació farà dos anys i des de llavors es va anar treballant en la seva participació, que es va veure reflectida en: la participació de pel·lícules catalanes en les diferents seccions del festival (competitives i no competitives); la gala inaugural del festival amb una producció catalana; la mostra de cinema català contemporani, amb un total de vint-i-quatre llargmetratges de ficció i documental i vuit curtmetratges emmarcats dins del programa Short.Cat que lidera Catalan Films (ICEC), produït amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull; homenatges a Ventura

Projectes principals 2018

Pons i Erika Lust; presentació de dues exposicions (*Toni Catany. Cuando ir era volver* i *El cine es fantástico*); la participació catalana en les diverses seccions d'indústria (presentació de projectes, recerca de coproductors, taules rodones, master classes...); la participació catalana en els jurats de les seccions competitives; el sopar que va oferir Catalunya al FICG de la mà del cuiner català Cisco Bartolí, amb seu a la Ciutat de Mèxic (Òleum Catering); i la mostra de cinema patrimonial, a càrrec de la Filmoteca de Catalunya, en dates prèvies al festival a les cinemateques de les ciutats de Mèxic i Guadalajara. Pel que fa al palmarès, Jo Sol va guanyar el Premi Especial del Jurat pel seu llargmetratge *Viure i altres ficcions*, Joan Vives va aconseguir el Premi al Millor

Curtmetratge Iberoamericà amb *L'escarabat al final del carrer* i Clara Roquet va rebre una Menció especial del jurat del mateix guardó pel curt *Les bones nenes*. Finalment, pel que fa a la secció d'indústria, *Robin Bank (o manual para expropiar bancos)*, *Las niñas*, *Matadero* i *Parchís: el documental* van ser els projectes premiats. Quatre dels cinc projectes catalans en desenvolupament seleccionats per participar al 14 Encuentro de Coproducción del Festival Internacional de Cine en Guadalajara (11-13 de març) van obtenir diferents premis i suport a la coproducció per part d'empreses de la indústria audiovisual. El projecte *Miriam menteix* de Natalia Cabral i Oriol Estrada (Mallerich Films, Faula Films) va guanyar *Guadalajara Construye* i *Guadalajara Goes to Cannes*.

Biennial d'Arquitectura de Venècia

Del 26 de maig al 25 de novembre

La Biennial d'Arquitectura de Venècia se celebra des de 1980 i és un prestigiós referent a nivell internacional en aquesta especialitat. Actualment s'organitza cada dos anys i s'alterna amb la d'Art, tot i que al llarg de la seva història no sempre va tenir aquesta periodicitat. La direcció de l'esdeveniment designa un comissari de renom que és l'encarregat de proposar el tema de la biennial i de seleccionar els projectes que hi participen.

Amb motiu de la 16a edició de l'esdeveniment, l'Institut Ramon Llull va organitzar un projecte a l'entorn de l'estudi d'arquitectura RCR, guardonat amb el prestigiós *Pritzker Prize for architecture* l'any 2017, per representar l'Arquitectura Catalana. El jurat va escollir per unanimitat a Estel Ortega i Pati Nuñez per fer de co-comissaries en el projecte que presenta l'estudi RCR: "RCR. Somni i natura_Catalonia in Venice". L'exposició plantejava un recorregut per l'univers més íntim de RCR i dels seus somnis i presentava els integrants d'aquest estudi d'arquitectura com a pensadors que, amb les eines peculiars de l'arquitecte, donen forma concreta a les idees. El somni que es presentava en aquest projecte era una porta d'entrada a Olot per experimentar una arquitectura que es pensa i es viu. Els arquitectes d'RCR, Rafael Aranda, Carme Pigem i Ramon Vilalta van treballar amb la conceptualització del projecte de "La Vila" com una part integrant del projecte expositiu. A banda, es va organitzar un cicle de conferències comissariat per

Pati Núñez i RCR Arquitectes, dins del marc de l'exposició "RCR. Somni i natura_Catalonia in Venice" sota el títol de *New formats: Dream and nature*, que pretenia reflexionar sobre les noves maneres de comissariar, comunicar i fer crítica d'arquitectura. El cicle de xerrades va incloure dues trobades que van tenir lloc a Barcelona (3 i 15 de maig) i tres conferències que es van celebrar a Venècia en el marc de la inauguració de "RCR. Somni i natura_Catalonia in Venice". Aquest programa va ser coorganitzat pel Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) i l'Institut Ramon Llull, amb al patrocini de l'empresa de material elèctric Simon.

Un total de 10.000 persones van visitar el projecte presentat per l'estudi RCR Arquitectes.

Mapa Sonoro, Balears en Buenos Aires

Del 17 al 27 d'octubre

Mapa Sonoro és un cicle musical i d'arts visuals balears a Buenos Aires (Argentina) que es va realitzar en col·laboració amb diversos equipaments de la ciutat com ara Niceto Club, Usina del Arte i Centro Cultural Recoleta. Fins a 17 artistes i formacions musicals van formar part del programa cultural que tenia com a objectiu introduir l'escena musical actual de les Illes Balears en el circuit estable de la ciutat, així com també consolidar un diàleg musical entre Buenos Aires i la cultura catalana.

Niceto Club és una de les sales de concerts emblemàtiques de la capital argentina. Especialitzada en música pop, indie-rock i electrònica va ser el lloc d'actuació de Saïm, DJ Alfredo Fiorito, Jansky, Papa Topo i DJ Angel Linde el 17 i el 18 d'octubre.

Usina del Arte és un dels principals centre culturals públics de Buenos Aires. Ubicat al mític barri de La Boca, Usina del Arte programa concerts, arts escèniques i exposicions amb un caràcter obert i divers estilísticament.

Entre els dies 20 i el 27 d'octubre va viure un concert familiar de Fada Despistada, un concert de clàssica a càrrec de Lina Tur i Alba Ventura, un concert de Marco Mezquida Trio i va finalitzar amb les actuacions de les vocalistes Anna Ferrer i Joana Gomila. Centro Cultural Recoleta és un espai multidisciplinari i símbol de la cultura argentina des de fa més de 30 anys. Com a laboratori creatiu és el lloc ideal per descobrir les últimes expressions creatives de la ciutat. El 20 d'octubre, Recoleta va acollir una sessió monogràfica de dones grafitteres argentines i balears. Fàtima de Juan i Aïda Miró van ser les muralistes il·lenques participants. Jansky va acompanyar la sessió de *live painting*. Per augmentar les sinèrgies artístiques entre ambdós territoris, també es va organitzar un intercanvi de grups balears i d'Argentina. A més del desembarcament d'artistes balears durant els dies de *Mapa Sonoro*, es va convidar a l'artista argentí Mariano Di Cesare, líder de la banda *Mi Amigo Invencible*, a Fira B, el mercat professional de música i arts escèniques de Balears, que va tenir lloc del 27 al 30 de setembre.

Premis Ramon Llull 2018

La Fundació Ramon Llull i els premis

La Fundació Ramon Llull és un organisme amb seu a Andorra que té com a finalitat intensificar l'estudi, la promoció i la defensa de la llengua catalana, i fomentar la projecció exterior de la llengua i la cultura catalanes. L'Institut Ramon Llull forma part del Patronat de la Fundació, que té, entre els objectius fundacionals, l'impuls a les actuacions de l'Institut Ramon Llull. També són membres del Patronat de la Fundació, el Govern d'Andorra, el Consell General dels Pirineus Orientals, el municipi de l'Alguer i la Xarxa de Ciutats Valencianes Ramon Llull. El juny del 2013 es va aprovar la incorporació de la Xarxa de Municipis Balears al Patronat de la Fundació.

L'esdeveniment més important organitzat per la Fundació durant aquest any 2018 va ser la concessió dels premis Ramon Llull, integrats pel prestigiós Premi Internacional Ramon Llull –que enguany ha arribat a la vint-i-vuitena edició– i els guardons de Traducció Literària, de Catalanística i a la Diversitat Lingüística. Els premis internacionals de la Fundació Ramon Llull tenen per objectiu reconèixer persones o institucions de fora del domini lingüístic que han treballat per la promoció internacional de la llengua i al cultura catalanes. Els guardonats a l'edició del 2018 van ser l'acadèmica, crítica i principal experta en cinema i teatre català del Regne Unit Maria Delgado; el traductor portuguès Artur Guerra i el lingüista finlandès Christer Laurén. L'acte de lliurament dels premis es va celebrar a l'Auditori Nacional d'Andorra el 23 de novembre, amb la participació de la ministra de Cultura d'Andorra, Olga Gelabert; la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Laura Borràs; el director de la Fundació Ramon Llull, Vicenç Villatoro; la directora de l'Institut Ramon Llull, Iolanda Batallé; i el president de la Fundació Congrés de Cultura Catalana, Miquel Strubell.

Premi Internacional Ramon Llull

Convocat conjuntament per la Fundació Congrés de Cultura Catalana i la Fundació Ramon Llull aquest guardó, dotat amb 4.000 €, reconeix la trajectòria d'una persona o d'una institució en la difusió exterior de la llengua i la cultura catalanes. En la seva 28a edició, el Premi Internacional Ramon Llull va ser concedit a Maria Delgado, directora d'investigació de *The Royal Central School of Speech and Drama* de la Universitat de Londres i *Honorary Fellow del Institute of Modern Languages Research* de la mateixa universitat. El jurat va decidir atorgar-li el premi en reconeixement al seu treball transversal, que engloba des de la creació en el món acadèmic fins a la vessant cinematogràfic, passant també per l'àmbit teatral. El jurat també va reconèixer “la gran polivalència en promoure no només els grans noms, sinó també els noms emergents del cinema i el teatre català arreu”. El jurat va ser format per Montserrat Planelles, com a presidenta; Ester Vendrell; Carme Tinturé; Cristina Ros; i Vicent Fibla.

Premi Ramon Llull de Traducció Literària

L'objectiu d'aquest premi és distingir la millor traducció d'una obra de literatura catalana que s'hagi publicat l'any anterior al de la convocatòria del premi, que està dotat amb 4.000 €.

El traductor portuguès Artur Guerra va ser reconegut per la traducció del segon volum de *Tirant Lo Blanc* de Joanot Martorell a l'editorial Sistema Solar (segell Documenta), editat en tres volums pel públic portuguès. Guerra ha traduït prop d'una quinzena d'obres del català al portuguès d'autors contemporanis, clàssics del segle XX i medievals. El professor i traductor també ha traduït a la llengua portuguesa obres de Maité Carranza, Maria Barbal, Tina Vallès, Rodoreda o Ramon Llull. Guerra entén la traducció com "l'eina per fer d'una literatura nacional una literatura universal"

i reclama la necessitat de crear ponts entre Catalunya i Portugal des d'un punt de vista cultural. El jurat del premi va ser format per Francesc Parcerisas; Mònica Zgustová; Montserrat Camps, i Anna Casassas.

Premi Internacional Ramon Llull de Catalanística i a la Diversitat Lingüística

L'objectiu d'aquest guardó és valorar el conjunt de l'obra individual d'una persona de fora del domini lingüístic, escrita en qualsevol llengua, i que hagi significat un notable coneixement de la realitat històrica i cultural catalana, o bé l'aportació teòrica o pràctica d'una persona de qualsevol país que hagi significat una important contribució al coneixement, reconeixement, promoció o defensa d'una o més cultures i nacions sense estat, i és atorgat conjuntament per la Fundació Ramon Llull i la Fundació

Congrés de Cultura Catalana. La seva dotació és de 6.000 euros.

El 2018 el premi va ser atorgat per unanimitat en la seva modalitat de Diversitat Lingüística al lingüista Christer Laurén (Hèlsinki, 1942). El jurat el va distingir "per la seva contribució continuada a l'estudi i la implementació de la immersió lingüística, la promoció de llengües minoritzades com a eines de cohesió social en l'àmbit educatiu, i la difusió dels programes d'immersió lingüística catalans i internacionals". Laurén també és investigador de filologia medieval, poeta, narrador i membre d'importantes societats de recerca i fundador de l'International Institute for Terminology Research de Viena. Una de les cites més cèlebres del professor Laurén és: "Si vols comprendre als altres, comença per aprendre la llengua dels veïns".

El jurat del premi va ser format per Miquel Strubell; Marta Rovira i Margalida Pons per part de la Fundació Congrés de Cultura Catalana; i Vicenç Villatoro, Joaquim Torres i Manuel Pérez Saldanya, per part de la Fundació Ramon Llull.

Impulsem la difusió exterior d'obres i autors de la literatura catalana

Hem impulsat la publicació en altres llengües d'obres literàries i de pensament originals en català, a través de la subvenció a editorials per a la traducció de llibres, posant una atenció especial en els clàssics de la literatura catalana.

Hem fomentat la circulació i la difusió exterior d'autors i obres de la literatura i el pensament en català, mitjançant subvencions per a la promoció d'autors i obres i subvencions de mobilitat d'autors.

Amb l'objectiu d'assegurar la qualitat de les traduccions, hem donat suport a la tasca dels traductors literaris del català i a la seva formació tot subvencionant residències de traductors i activitats de formació en traducció literària.

Hem posat especial atenció a la difusió de la literatura infantil i juvenil a través del suport a la publicació i promoció del llibre il·lustrat i de la tasca dels escriptors i dels il·lustradors catalans i balears.

Foment de la traducció d'obres

El foment de la traducció de la literatura i el pensament en català té com a instrument principal les subvencions per a la traducció d'obres. Aquestes subvencions van adreçades a les editorials que publicaran l'obra traduïda, per tal de cobrir el cost de la traducció. Atès que la majoria d'editorials beneficiàries es troben a l'estranger, l'Institut Ramon Llull fa un seguiment de les editorials per tal de difondre els ajuts, donar suport a les agències i editorials catalanes en la tasca d'internacionalització dels autors i promoure el coneixement de la literatura catalana entre els editors estrangers.

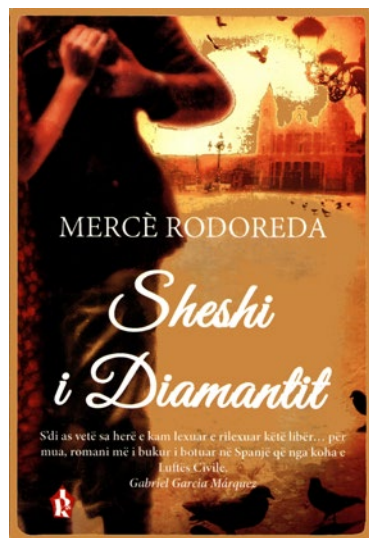
Subvencions per a la traducció d'obres de literatura i pensament

Les subvencions a obres de literatura i pensament es convoquen el 2018 amb una dotació pressupostària de 220.000 €. A partir del compromís d'edició d'una editorial estrangera, l'Institut Ramon Llull subvenciona la traducció a altres llengües d'obres de literatura i pensament originals en català.

L'any 2018 es van atorgar un total de 87 subvencions, totes de concurrència competitiva.

L'autor per al qual es van rebre més sol·licituds viables de traducció ha estat Mercè Rodoreda amb 6 sol·licituds, seguida de Marta Orriols, Maite Carranza i Jaume Cabré, amb 3. Amb 2 sol·licituds hi ha autors com Jordi Puntí, Sílvia Soler, Gemma Gorga i Jaume Copons. Les obres que van rebre més sol·licituds de traducció han estat *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda (grec i hongarès) i *Aprendre a parlar amb les plantes*, de Marta

Orriols (italià i neerlandès). Entre les editorials que van rebre subvencions destaquen, per la seva trajectòria professional: Éditions Zulma i Actes Sud (França), Menken Kasander & Wigman Uitgevers (Països Baixos), Shanghai Citic Dafang Press (Xina), Nottetempo i Adriano Salani (Itàlia), Open Letter Books i Atria Books / Simon & Schuster (Estats Units), Tinta da China (Portugal) i Anagrama i Siruela (Espanya). Durant el 2018 es van rebre 13 sol·licituds per traduir literatura infantil i juvenil, destacant Maite Carranza amb 3 sol·licituds.

Resum

Total ajuts atorgats	87
Import sol·licitat (con)	344.784,06
Import atorgat (con)	219.153,37
% atorgat (con)	63,56%

Per gèneres

Poesia	9
Narrativa	51
Teatre	1
No ficció	17
Infantil i juvenil	9
TOTAL	87

Per llengües

Alemanys	4
Anglès	4
Àrab	2
Castellà	16
Croat	1
Eslovè	3
Francès	12
Grec	4
Hebreu	6
Hongarès	1
Italià	9
Letó	3
Neerlandès	4
Polonès	5
Portuguès	5
Romanès	2
Rus	1
Serbi	2
Turc	1
Txec	1
Xinès	1
Total	87

Presència a fires del llibre

L'Institut Ramon Llull és present a diverses fires internacionals del llibre per tal de promoure-hi la literatura catalana, difondre-hi les eines de suport (els ajuts de traducció, de promoció i de literatura infantil i juvenil) i donar a conèixer la missió (*fellowship*) d'editors internacionals que l'Institut Ramon Llull organitza anualment.

El 2018 l'Àrea va assistir a onze fires internacionals del llibre: París, Londres, Bolonya, Varsòvia, Buenos Aires, Book Expo America i New York Rights Fair (Estats Units), Beijing, Istanbul (ITEF fellowship), Frankfurt i Guadalajara. A la Fira de Frankfurt l'IRL va participar en l'estand col·lectiu amb Editors. cat, l'Institut Català d'Empreses Culturals (ICEC), l'Ajuntament de Barcelona i el Govern de les Illes Balears. A la Fira de Bolonya l'IRL va participar en l'estand col·lectiu amb Editors. cat, l'Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya (APIC) i l'Institut Català d'Empreses Culturals (ICEC). A la Fira de Guadalajara s'hi va assistir, amb la col·laboració de l'ICEC, per tal d'impulsar les traduccions al castellà en el marcat llatinoamericà. Als Estats Units, a més del BEA, també s'ha assistit a la trobada anual de l'Association of Writers and Writing Programs (AWP).

Feria Internacional del Libro de Buenos Aires 2019

Al mes de maig de 2018, la Feria Internacional del Libro de Buenos Aires, una de les fires del llibre de parla hispana més importants del món i la de més llarga durada, va anunciar que Barcelona seria la ciutat convidada d'honor de l'edició del 2019.

L'Ajuntament de Barcelona i l'Institut Ramon Llull van organitzar al llarg del 2018 els preparatius de la presència de Barcelona a Buenos Aires, i es va aconseguir sumar altres organismes i entitats al projecte, com són el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el Govern de les Illes Balears, la Generalitat Valenciana, el Govern d'Andorra, la Fundació Ramon Llull, Acción Cultural Española (AC/E), el Gremi d'Editors de Catalunya i Editors.cat.

També es va decidir durant el 2018 que Barcelona es presentaria a Buenos Aires sota el lema "Barcelona ciudad literaria" i, coincidint amb la roda de premsa oficial de la fira de finals d'agost, es va donar a conèixer la identitat gràfica creada per a l'ocasió. En aquesta mateixa roda de premsa de Buenos Aires també es van donar a conèixer els dos primers noms de participants a la fira: d'una banda, Héctor Lozano, guionista de la sèrie *Merlí* i autor de la novel·la *Quan érem els peripatètics*; i d'una altra banda, la cantant Silvia Pérez Cruz va ser l'escollida per oferir el concert de la *Noche de la Feria*, una de les fites de la programació de la fira. Durant el 2018 també es va signar el conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona, l'Institut Ramon Llull i la Fundació El Libro de Buenos Aires, que va establir que la presència de Barcelona a Buenos Aires inclouria un mínim de 35 autors, una exposició al recinte firal, un concert i la construcció d'un estand-llibreria de 200 m². També es va tancar la llista d'autors que es convidarien a la fira i es va començar a treballar en el programa d'activitats, tant literàries com professionals, dins i fora de la fira.

Missió d'editors internacionals a Barcelona

L'any 2007, quan la cultura catalana va ser convidada d'honor a la Fira de Frankfurt, l'Institut Ramon Llull va organitzar quatre visites d'editors estrangers a Barcelona perquè es familiaritzessin amb la literatura catalana i el sector editorial català. Continuant amb aquesta línia d'actuació, el 2018 es va organitzar la dissetena edició de la missió d'editors internacionals entre el 9 i el 14 de setembre, tot coincidint per segona vegada amb la Setmana del Llibre en Català. La missió (o *fellowship*) va comptar amb la presència de 18 professionals d'arreu del món, 10 especialitzats en ficció literària i 8 en literatura infantil i juvenil.

El grup d'editors de ficció que van visitar Barcelona va estar format per: Lena Schäfer (Bastei Lübbe Verlag, Alemanya), Victor Malumian (Ediciones Godot, Argentina), Denitsa Koleva (Colibri Publishers, Bulgària), Mohamed El Baaly (Sefsafa Culture

and Publishing, Egipte), Ethan Nosowsky (Graywolf Press, Estats Units d'Amèrica), Sara Cremaschi (Bompiani – Giunti, Itàlia), Ingrida Dubauskiene (Alma Littera, Lituània), Katharina Bielenberg (MacLehose Press, Regne Unit), Elisabeth Watson Straarup (Albert Bonniers Förlag, Suècia), Yasemin Kilinc (Yapi Kredi, Turquia), Rose Jansens (Clavis Books Publishing, Bèlgica), Antonio Erivan Gomes (Cortez Editora, Brasil), Geneviève Lagacé (Chouette Publishing, Canadà), Maja Jug Kartman (Hart Publishing, Eslovènia), Naomi Kirsten (Chronicle Books, Estats Units d'Amèrica), Stephanie Barrouillet (S.B. Rights Agency, Israel), Carla Oliveira (Orfeu Negro, Portugal), Cansu Akkoyun (Anatoliat Lit Agency, Turquia).

Una vegada més, la Setmana del Llibre va comptar amb un estand dedicat a l'exposició i venda de llibres traduïts del català a altres llengües

Foment de la circulació d'obres i autors

Subvencions per a la promoció exterior de la literatura i el pensament

Les subvencions per a iniciatives de promoció de la literatura catalana i el pensament tenen tres modalitats diferents: difusió de novetats editorials i realització d'activitats literàries a l'exterior; traducció de fragments d'obres i elaboració de dossiers d'autors per a la seva tramesa a editorials estrangeres; i realització de dossiers monogràfics a revistes literàries i/o culturals. L'any 2018, la convocatòria va estar dotada amb 82.000 € i es van atorgar 75.952,23 € per a un total de 31 activitats, 20 dossiers d'autors i un dossier en una revista literària.

Per tipus d'activitat, destaquen les de difusió de novetats editorials traduïdes, que va beneficiar la difusió de traduccions de Joan Sales (francès i italià), Alicia Kopf i Teresa Solana (anglès), Arnau Pons (grec) i Xavier Bosch (búlgar).

La programació literària internacional va permetre subvencionar la presència d'autors catalans als festivals Polip 2018 (Kosovo), Poetas (Madrid), Cabudanne de Sos poetes (Sardenya, Itàlia) i Le Banquet du Livre – Printemps des poètes (França), entre d'altres.

Les agències literàries catalanes van sol·licitar ajuts per la realització de mostres de traducció d'autors com Marta Orriols, Maite Carranza, Josep Maria Esquirol i Marta Rojals, entre d'altres.

Per tipus d'activitat

Difusió de novetats editorials	20
Programació literària internacional (entitats)	12
Trameses per a editorials (editorials i agències literàries)	20
TOTAL	52

Per països

Alemanya	1
Canada	1
Bulgària	1
Espanya	5
França	1
Grècia	1
Estats Units	3
Irlanda	1
Itàlia	5
Kosovo	1
Lituània	1
Luxemburg	1
Països Baixos	1
Perú	1
Regne Unit	4
Sèrbia	1
Suïssa	1
Turquia	1
Xipre	1
Total	32

Suport a la literatura infantil i juvenil

L'Institut Ramon Llull va convocar, el 2018, la cinquena edició d'una línia d'ajuts destinada a facilitar la internacionalització dels il·lustradors de la literatura infantil i juvenil: l'ajut per a la publicació a l'estranger d'àlbums o llibres il·lustrats. El 2018 es van atorgar un total de 10 subvencions a, entre d'altres, les editorials següents (els il·lustradors

entre parèntesi): Beisler Editore (Xavier Salomó), La Joie de Lire (Max Saladrigas i Lluísot), Knesebeck Verlag (Eduard Altarriba), Orfeu Negro (Joan Negrescolor) i Baeschlin Verlag (Maria Girón). L'Institut Ramon Llull va assistir a la Fira del Llibre Infantil i Juvenil de Bolonya.

Suport a la mobilitat d'autors

L'Institut Ramon Llull va convocar, el 2018, la segona edició d'una línia d'ajuts destinada a facilitar el desplaçament d'autors per a la realització d'activitats culturals fora del domini lingüístic (participació en actes de difusió d'obres traduïdes o participació en festivals literaris internacionals). La convocatòria del 2018 va estar dotada amb 11.000 € i es van rebre 3 sol·licituds, que van ser resoltes favorablement per un import total de 2.482,58 €.

Presència a festivals i congressos

Festival de Literatura del Caire, Egipte

Entre els dies 17 i 22 de febrer, el poeta Carles Rebassa va participar en diferents lectures amb altres poetes de tot el món i en un debat sobre literatura amb altres escriptors. El festival del Caire, organitzat per l'associació cultural Sefsa Culture and Publishing Arts, té una vocació internacional i enguany ha tingut com a focus els moviments migratoris.

Col·laboració amb el PEN francès, París

L'editora Eugènia Broggi (L'Altra editorial) i l'escriptor Jordi Nopca van participar al col·loqui sobre narrativa curta el 15 de febrer, a París. El col·loqui, organitzat pel PEN francès, també va comptar amb la col·laboració del PEN català.

Festival de Literatura de Kerala, Índia

En el marc del Festival Books and Authors de Kerala (Índia, del 6 al 10 de març), que reuneix escriptors, intel·lectuals i experts literaris d'arreu del món, les plataformes Literature Across Frontiers (LAF) i Sahitya Pravarthaka Saharkarana Sangham van organitzar una trobada entre poetes d'Europa i Kerala sota el títol "Connecting Cultures Through Poetry". Amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull, el poeta i traductor Martí Sales va participar en diversos actes literaris públics amb altres escriptors internacionals i va formar part d'un seminari de traducció.

PEN World Voices Festival, Nova York

Entre els dies 18 i 23 d'abril, les escriptores Alicia Kopf i Maria Cabrera van participar en diverses lectures i taules rodones del programa oficial del PEN World Voices Festival de Nova York, el principal festival literari internacional dels EUA. Des de la seva fundació el 2005, el PEN World Voices ha convidat més de 1.800 escriptors i artistes de 118 països i ha programat milers d'actes literaris, sempre amb un èmfasi especial en els drets humans i la llibertat d'expressió.

L'escriptora i artista Alicia Kopf, que al 2017 va ser reconeguda amb l'English PEN Award per l'edició britànica de la seva novel·la *Germà de gel*, va participar en tres actes del festival, mentre que la poeta Maria Cabrera, que havia col·laborat al 2017 amb la revista literària nord-americana *Words Without Borders*, va participar en dos actes.

Nuit de la Littérature, París

El 26 de maig l'escriptor Eduard Marquéz va participar a la "Nuit de la Littérature", que va reunir al barri llatí de París una vintena d'escriptors d'arreu del món traduïts al francès, en una iniciativa que cada any organitza el Forum des Instituts Culturels Étrangers à Paris (FICEP). Durant l'acte un actor va llegir en francès diversos passatges de la novel·la de Marquéz *La décision de Brandes* (publicada per Éditions Do) i es va establir un diàleg entre l'autor, el traductor (Edmond Raillard) i el públic.

Marché de la Poésie, París

Entre el 6 i 10 de juny del 2018 es va celebrar el 35è Marché de la Poésie a la Place Saint-Sulpice de París. Gràcies a la col·laboració entre el Marché de la Poésie, l'Ajuntament de Barcelona (Setmana de la Poesia) i l'Institut Ramon Llull, es va organitzar un intercanvi de poetes francesos i catalans. Per una banda, els poetes francesos Philippe Beck i Esther Tellermann, i els poetes catalans Dolors Miquel i Marc Romera, van participar en una lectura bilingüe tant a la Setmana de la Poesia de Barcelona (11 de maig) com a la Périphérie del Marché (24 de juny, a la Guillo-tine de Montreuil). Per una altra banda, Jansky, el grup catalano-balear de música electrònica i poesia format per Laia Martínez i Jaume Creus, va actuar a La Setmana el dia 10 de maig i al Marché el mateix dia 24 de juny.

Africa Poetry Festival, Durban (Sud-àfrica)

Organitzat pel Centre for Creative Arts de la Universitat de Kwazulu-Natal (UKZN), aquest any 2018 va tenir lloc la 22ena

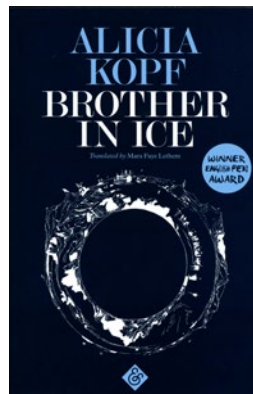
edició del festival AfricaPoetry Festival (del 15 al 20 d'octubre). Per segon any va comptar amb participació catalana, la de la poeta Miriam Cano qui, juntament amb una vintena d'altres poetes de tot el món, va participar en un programa molt intens de xerrades, seminaris, tallers, slams, visites a escoles, lectures i performances.

International Festival of Authors (IFOA), Toronto

Convidada per l'IFOA de Toronto (Canadà), l'escriptora Monika Zgustová va participar en diverses activitats de l'edició de 2018, que es va celebrar entre els dies 18 i 28 d'octubre.

Alicia Kopf a diversos festivals del Regne Unit, Irlanda i els EUA

A partir d'una iniciativa de l'editorial britànica And Other Stories, i amb el suport de l'IRL, l'escriptora Alicia Kopf va presentar l'edició en anglès de la seva novel·la *Germà de gel* a diverses ciutats del Regne Unit (Londres, Hay-on-Wye, Nottingham, Edimburg), Irlanda (Dublin i Cork) i els Estats Units (Nova York), tant en festivals literaris com en llibreries.

Suport als traductors literaris

Per assegurar la qualitat de les traduccions de literatura catalana a altres llengües, l'Àrea de Literatura i Pensament atorga des de fa anys ajuts a traductors professionals per tal que enllestixin les seves traduccions amb el suport d'especialistes catalans i, en alguns casos, de l'autor de l'obra en traducció:

Subvencions per a la residència de traductors de literatura catalana

Aquesta convocatòria pública per a promoure les estades de treball dels traductors de literatura catalana es realitza en col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona i amb la Fundació Han Nefkens. La convocatòria de 2018 va estar dotada amb 11.000 € i va rebre 6 sol·licituds, totes resoltes favorablement, per un import total de 6.357,14 €.

Llengües representades

Coreà	1
Finès	1
Itàlia	1
Neerlandès	1
Polonès	1
Turc	1
Total	6

Actes amb traductors literaris estrangers

El 15 de novembre es va fer l'acte "Llegim La maledicció dels Palmisano en finès", una lectura i posterior col·loqui al voltant de la traducció al finès d'aquesta novel·la de Rafel Nadal, a càrrec de la traductora Satu Ekman i l'agent literària Maria Cardona (Pontas Agència Literària). L'acte va tenir el suport de la Fundació Han

Nefkens i de la Facultat de Traducció de la Universitat Autònoma de Barcelona i es va celebrar a la Biblioteca Bernard Lesfargues de l'Institut Ramon Llull.

D'altra banda, de detectar i formar nous traductors a llengües en les quals hi ha pocs traductors literaris en actiu, o per reforçar aquelles llengües que ja en tenen, l'Institut Ramon Llull dóna suport a cursos de formació en traducció literària per a estudiants, com el segon curs de mentoratge per a traductors emergents del català a l'anglès que es va fer en col·laboració amb l'American Literary Translators Association (ALTA) i el curs de formació en traducció del català a l'alemany amb la Universitat de Vic i la Universitat Oberta de Catalunya. Totes dues iniciatives van començar el 2017 i van completar-se al 2018. També es van organitzar actes amb traductors literaris professionals, com els tres que es descriuen a continuació:

Seminari de traducció literària català-hebreu, Tel Aviv

L'Institute for the Translation of Hebrew Literature (ITHL), de Tel Aviv, va acollir el 21 de novembre un seminari intensiu de traducció literària del català a l'hebreu. Aquesta acció formativa, de caire eminentment pràctic, va donar continuïtat al seminari celebrat al novembre de 2017 a Barcelona. A més de quasi tots els traductors professionals que van participar en el seminari anterior (Tal Nitzan, Yossi Tal, Lía Nirgad, Rama Ayalon i Dorit Shilo), també hi van assistir David Ginebra, professor de català de la Universitat Hebrea de Jerusalem, i Ofir Feuerstein, traductor a l'hebreu de la novel·la Quanta, quanta

guerra, de Mercè Rodoreda. El professor del seminari, Itai Ron, un dels principals traductors del català a l'hebreu, ja va fer-se càrrec de les mateixes funcions al seminari de l'any anterior.

Seminari de traducció teatral online, Barcelona

Durant els dies 19 i 20 de novembre de 2018 es va realitzar un seminari de traducció online, monitoritzat des del Palau Baró de Quadras, concebut i executat per l'Institut Ramon Llull amb l'assessorament del TNC i la Sala Beckett.

El seminari va articular-se en dues jornades de tres hores cadascuna. Aquesta iniciativa va involucrar cinc traductors professionals: Dustin Langan (EUA), Fabrice Corrons (França), Ursula Bachhausen (Alemanya), Angieszka Stachurska (Polònia) i Olga Nikolaeva (Rússia). Aquests participants van connectar-se des de diversos llocs del món a una aula virtual que tenia la seva base física a la seu de l'IRL. Allà hi havia Màrius Serra, l'encarregat de conduir les sessions, acompanyat per un dramaturg diferent segons el dia: Clàudia Cedó o Marc Angelet, autors dels textos a treballar.

El seminari volia assolir un triple objectiu: generar xarxa entre els traductors de teatre en català estrangers; solucionar dubtes, proporcionar recursos i eines d'anàlisi per millorar i facilitar la feina d'aquests participants; presentar-los talents que desconexien i encoratjar la traducció de les seves obres.

El format del seminari va ser una novetat per part de l'Institut Ramon Llull que, fins al moment, s'havia centrat en plantejaments presencials.

Altres projectes

Presentació de “La mort i la primavera”, Tate Modern de Londres

L'editorial britànica Penguin va publicar el 5 d'abril l'edició en anglès de la novel·la *La mort i la primavera*, de Mercè Rodoreda, amb traducció de Martha Tennent i amb pròleg de Colm Tóibín (en una nova col·lecció de literatura europea). El 29 de maig se'n va fer la presentació a la Tate Modern de Londres, amb el suport de l'Institut Ramon Llull. L'esdeveniment va comptar amb la presència de Tóibín i de l'escriptora catalana Najat El Hachmi, que també va participar en un debat obert amb el públic sobre *La mort i la primavera*. Seguidament, l'artista Ana da Silva, component del grup post-punk femení The Raincoats, va oferir una actuació musical. En el marc d'aquest acte també es va fer la presentació del número 45 de la revista digital *Five Dials* dedicat a Europa.

Estada d'Irene Solà a l'Alan Cheuse International Writers Center, Washington DC

Aquesta residència per a escriptors, vinculada a la Universitat George Mason de Washington DC (Estats Units), va convidar l'escriptora Irene Solà a fer una residència entre el 6 al 20 d'octubre. L'autora va participar en diversos actes a la Universitat George Mason i a la ciutat. Després de la residència a Washington DC, Solà va desplaçar-se a Nova York per presentar a la llibreria Berl's Brooklyn Poetry Shop l'edició en anglès del seu poemari *Beast* (Shearsman Books, 2017).

Barcelona Poesia

En el marc del XXXIVè Festival Internacional de Poesia de Barcelona, que es va celebrar entre el 10 i el 16 de maig del 2018, l'IRL va convidar a cinc programadors de festivals internacionals de poesia a assistir a diversos actes del festival (entre els quals, una sèrie de sessions teòriques sobre poesia catalana). Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona –a través de l'oficina “Barcelona Ciutat UNESCO de la Literatura”– l'IRL va convidar els programadors per tal que coneguin de primera mà les últimes tendències de la poesia catalana contemporània i valoressin la possibilitat de convidar poetes catalans als seus respectius festivals. Els cinc programadors escollits van ser: Siphindile Hlongwa, directora de l'Africa Poetry Festival (Durban, Sud-Àfrica), Philip Meersman, director del festival Poetry and Wine (Ljubljana, Eslovènia), Mite Stefoski, director del Struga Poetry Evenings (Struga, Macedònia), Jairo Guzmán, director del Festival Internacional de Poesía de Medellín (Medellín, Colòmbia), i Annie Rutherford, coordinadora del programa del Stanza Poetry Festival (Saint Andrews, Escòcia, Regne Unit).

Reunions amb traductors i editorials romaneses a Bucarest

En el marc de la participació de l'Àrea de Literatura al XVIIIè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes a Bucarest (del 2 al 6 de juliol), la directora de l'Àrea, Izaskun Arretxe, es va reunir amb els següents traductors del català al romanès: Mioara Angheluta, Jana Balaciu Matei, Oana-Dana

Balas, Anca Barbulescu, Alexandru Calin, Lavinia Coman, Maria Sabina Draga Alexandru, Joan Llinàs, Diana Motoc i Christian Tamas. Seguidament, es va reunir també amb aquestes editorials romaneses: Meronia, Meteor Press, Humanitas, RAO, Curtea Veche, Ars Longa, Minerva, Aramis, Tritonic i Litera. Algunes de les editorials ja havien publicat obres de literatura catalana i altres estaven interessades en fer-ho. L'objectiu d'ambdues reunions va ser la d'informar dels ajuts de l'IRL per promoure la internacionalització de la literatura catalana i respondre les consultes sobre el sistema editorial català (autors, obres, editorials, agents, etc.).

Setmana cultural Balear a Cuba

L'àrea de Literatura i Pensament de l'Institut Ramon Llull (IRL) va organitzar entre els dies 18 i 22 de setembre un programa literari-cultural a l'Havana, Cuba, per tal de mostrar la producció artística i/o literària dels creadors balears. Els participants van ser els escriptors Carme Riera i Miquel Segura, el fotògraf Joaquim Seguí, el periodista Jordi Bianciotto i la cantant Maria del Mar Bonet. Es van programar quatre actes literaris (més un acte en col·laboració amb la càtedra de català de la Universitat de l'Havana) en quatre espais diferents de la capital cubana, començant el 18 de setembre i culminant el 22 de setembre a la nit amb el concert de la Maria del Mar Bonet.

Lyrikline

En el marc del conveni entre l'Institut Ramon Llull i Haus für Poesie (Alemanya), l'institut està impulsant Lyrikline (portal

de poesia multilingüe) com a eina de difusió internacional de la poesia en llengua catalana. Durant el 2018, amb la col·laboració de Catalunya Ràdio, es van enregistrar les veus de Maria Cabrera, Dolors Miquel, Maria Sevilla i Antònia Vicens i, a Ràdio Penedès, es van realitzar els enregistraments d'Anna Gual i Jordi Llavina. De tots aquests i dels enregistraments realitzats durant el 2017, es van pujar al portal els autors clàssics Josep Carner, Salvador Espriu, Josep Palau i Fabre i Pere Quart i els poetes contemporanis Mireia Calafell, Teresa Colom, Anna Gual, Jordi Llavina, Dolors Miquel i Maria Sevilla. Queden pendents pel 2019 Maria Cabrera, Jordi Julià, Josep Maria de Sagarra i Antònia Vicens.

Col·laboració amb la Biblioteca de Catalunya

La Biblioteca de Catalunya (BC) disposa d'una col·lecció de llibres electrònics, "Escrits i memòria", que estan dedicats a una figura o tema concret, amb l'objectiu de mostrar la col·lecció patrimonial de la Biblioteca de Catalunya. Els llibres de la col·lecció són d'accés lliure i gratuït a les plataformes iTunes i Google Play (o al web de la BC).

Des de 2017 l'Institut Ramon Llull dona suport a la traducció a l'anglès d'aquests llibres. El primer any es va traduir l'obra *Dels trobadors a Ausiàs March*, d'Anna Alberni, i al 2018 se'n van traduir dos títols més: *Ramon Llull a la Biblioteca de Catalunya*, amb textos de Joan Santanach, i *Mistral a Catalunya*, amb textos d'Antoni Rossell i Hélène Rufat. El traductor a l'anglès, en tots tres casos, ha estat James W. Thomas.

Suport a la internacionalització del còmic català

Per tal de donar suport a la visibilitat internacional del còmic català, l'IRL va iniciar al 2018 una col·laboració amb FICOMIC (Federació d'Institucions Professionals del Còmic), entitat organitzadora del Saló Internacional del Còmic de Barcelona. Entre el 12 i el 15 d'abril de 2018, i en el marc de Comic Pro, l'IRL va donar suport a la missió d'editors de còmic internacionals que van participar en diversos actes de la programació del saló, i que es van reunir amb editorials i agents de còmic de Barcelona. Els sis editors van ser: Johann Helmut Ulrich i Matthias Wendrich (Avant Verlag, Alemanya), Jeffrey Lee Webber (IDW Publishing, EUA), Randal Lee Stradley i Christopher Marshall Warner (Dark Horse, EUA), Richard Frances Young (Dynamite, EUA).

Projecte Connexions, en col·laboració amb la UOC

L'Institut Ramon Llull i la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya van signar al 2014 un acord marc de col·laboració per tal de desenvolupar activitats d'interès mutu.

Durant el 2017, l'institut va proposar a la FUOC impulsar el projecte Connexions, que té per objecte aconseguir que les figures rellevants en l'àmbit de la internacionalització de la literatura catalana (traductors, editors i programadors) comparteixin la seva expertesa professional i els resultats de la seva feina i se sentin part d'una comunitat d'interessos i d'intercanvi. Durant el 2018 es va portar a terme una prova pilot amb el primer dels col·lectius, els tra-

ductors, a la plataforma LinkedIn amb l'objectiu de posar-los en contacte entre ells i formar-los en aquesta plataforma. També es va definir la plataforma web i es va establir el seu disseny per tal de posar-la en marxa durant el 2019.

Materials de promoció literària i de difusió de subvencions

L'àrea de Literatura de l'Institut Ramon Llull complementa la seva activitat amb l'elaboració de material en anglès per facilitar la promoció de la literatura catalana a l'exterior. Al 2018 es van fer noves edicions dels quaderns de narrativa i de literatura infantil i juvenil, que proposen un llistat de títols rellevants per orientar l'editor estranger interessat en la literatura i les obres de LIJ, i que fomenten les sinergies entre els actors del món de l'edició internacional. També es van reeditar els fullets en anglès amb la presentació de les subvencions de literatura: subvencions de Traducció, Promoció, Obres il·lustrades, Residències per Traductors i Mobilitat d'escriptors. A més, també es van editar dues sèries de postals en anglès amb citacions d'autors i autores de la literatura catalana, en col·laboració amb la Institució de les Lletres Catalanes (ILC).

Col·laboració amb la Fundació Han Nefkens i Art Omi

El 2017 es va signar un conveni de col·laboració a tres bandes entre la Fundació Han Nefkens, Art Omi (anteriorment Ledig House) i l'Institut Ramon Llull per a l'organització d'actes que fomentin la difusió exterior dels creadors catalans i la seva participació en projectes d'intercanvi cultural. Al 2018 la col·laboració entre les tres organitzacions es va concretar en la participació d'un representant de la fundació en la comissió de valoració dels ajuts de l'Institut Ramon Llull a traductors estrangers per a residències a Catalunya (col·laboració ja esmentada més amunt, en l'apartat de suport als traductors literaris); en la realització d'activitats públiques amb autors i traductors de literatura catalana (també exposades anteriorment); en el projecte Art Omi, de residència de dos autors de literatura catalana als EUA, i en la residència d'un autor nord-americà a Barcelona.

Projecte Art Omi

L'International Arts Center d'Omi, a l'estat de Nova York, és una institució cultural nord-americana que disposa d'una residència, Art Omi, on acull autors i traductors internacionals durant unes setmanes, amb l'objectiu d'afavorir a mig termini les traduccions de la seva obra a la llengua anglesa, i d'impulsar la integració de l'autor en circuits literaris internacionals. Durant el seu sojorn l'escriptor té l'ocasió de treballar en una obra ja iniciada i de participar en diversos actes literaris a la ciutat de Nova York, així com en trobades amb agents o editors nord-americans. Al 2018, la residència

Art Omi va acollir els escriptors Martí Domínguez (primavera) i Sebastià Portell (tardor). En els darrers anys han participat en aquest programa, amb el suport de l'Institut Ramon Llull, els escriptors Teresa Colom, Albert Forn, Anna Ballbona, Marina Espasa, Sebastià Portell i Marta Carnicero, entre d'altres.

Residència d'un autor nord-americà a Barcelona

Per segona vegada, l'Institut Ramon Llull va organitzar l'estada d'una autora nord-americana, Rachel Cantor, a la residència de creadors Jivar de Barcelona. L'estada, de quatre setmanes, va ser la torna de l'estada dels autors de literatura catalana a Art Omi. L'objectiu de la residència a Barcelona és facilitar a l'escriptor estatunidenc la seva tasca d'escriptura i també l'entrada en contacte amb l'escena literària catalana, a partir d'una sèrie d'activitats públiques organitzades per l'institut amb el suport de la Fundació Han Nefkens (i amb la col·laboració d'organitzacions culturals de la ciutat). En el marc d'aquesta estada, l'autora va participar en una xerrada sobre la distopia com a matèria narrativa amb al músic Joan Miquel Oliver, dins el Festival Kosmopolis (CCCCB), el 20 de novembre.

87

ajuts a la
traducció
atorgats

52

activitats de
promoció de
la literatura
subvencionades

Activitats a

42

països

Arts escèniques

Promovem la difusió internacional de les arts escèniques en tota la seva diversitat als escenaris als escenaris internacionals

L'any 2018 s'ha posat l'èmfasi en tres àmbits d'actuació pel que fa a la difusió i promoció de les arts escèniques. En primer lloc, l'àmbit artístic, on s'ha potenciat especialment la difusió internacional de la dansa contemporània amb la participació de companyies catalanes a esdeveniments com Tanz im August (Berlín), Tanzbiennale (Heidelberg), Internationale Tanzmesse (Düsseldorf) i la Biennale de la danse de Lyon; el suport al circ en el context del 250 aniversari de la creació del circ al Regne Unit; i la difusió al teatre de carrer i les noves dramaturgies. En segon lloc, pel que fa a l'àmbit territorial, on s'han incrementat les activitats i projectes als territoris on hi ha delegació de l'Institut Ramon Llull i s'ha iniciat la difusió a la riba mediterrània. Per últim, en l'àmbit de programació i generació de networking s'ha actuat en dues direccions: l'organització de delegacions de professionals amb institucions homòlogues a l'Institut Ramon Llull tant a festivals de Catalunya com a esdeveniments internacionals –on destaca la col·laboració amb Pro Helvetia (Suïssa) i ONDA–; i la continuació del programa de suport a la internacionalització de festivals i estructures catalanes i balears.

Acords de col·laboració amb festivals, plataformes i equipaments internacionals **Meet Swiss and Catalan Artists (Nova York, Estats Units)**

Del 15 al 16 de gener

L'IRL –de la mà de la Sala Beckett, la Nau Ivanov, el Festival Grec, FiraTàrrrega, el Teatre Principal de Palma i l'IF Barcelona– va presentar el treball de quatre dramaturgues a Nova York en el marc del saló d'artistes que va tenir lloc en paral·lel a la celebració de l'APAP, Association of Performing Arts Professionals. Aquest projecte va ser organitzat en col·laboració amb Pro Helvetia i va consistir en una presentació del treball d'artistes suïssos i catalans per a una audiència professional. Les artistes catalanes seleccionades han estat Ariadna Peya, Claudia Cedó, la balear Xesca Salvà i Lali Rodríguez. Totes elles es mouen en l'àmbit del teatre polític i socialment compromès. L'objectiu va ser contextualitzar el treball de les creadores catalanes en nous circuits i afavorir la seva immersió en el teixit cultural de la ciutat de Nova York.

Festival Santiago OFF i FiraTàrrrega (Santiago de Xile, Xile)

Del 19 al 24 de gener

Santiago OFF és una organització de gestió cultural que celebra un festival anualment a Santiago de Xile, amb més de 100 activitats dins i fora de la regió metropolitana de la ciutat. També s'organitzen trobades professionals internacionals i uns dies de programació específica adreçada als programadors. La proposta d'aquest 2018 va ser apostar per Catalunya tot realitzant una mostra de FiraTàrrrega dins la progra-

mació de l'OFF, amb la presència de 4 produccions proposades per la direcció artística de la Fira. La programació al Santiago OFF va incloure les següents companyies: Joan Català, amb dos representacions de l'espectacle *Pelat*, Industrial Teatrera, amb dues representacions de *Nàufrags*, Ada Vilaró amb una funció d'*urGENTestimar* i dues exhibicions del Colectivo Harinera Teatro.

Festival International de Jeune Public Momix (Kingersheim, França)

De l'1 de febrer al 3 de març

El Festival Internacional de Jeune Public Momix va arribar a la seva 27a edició totalment consolidat com una cita important del calendari teatral infantil i juvenil a França, com bé reconeixen els professionals i la premsa. El festival de 2017 va incloure per primera vegada al seu programa un focus català sota el títol "Momix a la Catalane", amb 5 companyies. Per a l'edició d'enguany, s'han inclòs els espectacles *InTarsi* de la companyia de circ EIA (que havia d'inaugurar el festival i que finalment es va anul·lar per malaltia d'un dels artistes) i *A House in Asia* de l'Agrupación Señor Serrano. A més, es va programar una doble exposició de l'obra gràfica de Dani Rabaza (Studio Münster).

Festival Temporada Alta a Iberoamèrica, "Setmana catalano-balear" (Buenos Aires, Argentina; Montevideo, Uruguai i Perú, Lima)

De l'1 al 25 de febrer

Aquest 2018 es va celebrar la 6a edició del Festival Temporada Alta a Iberoamèrica, "Setmana catalano-balear", a les següents

localitats: de l'1 a l'11 de febrer a la Sala Timbre 4 de Buenos Aires; de l'1 al 13 de febrer a la Sala Verdi i al Centro Cultural de España de Montevideo; i del 10 al 25 de febrer a l'Alianza Francesa i el Centro Cultural de España de Lima.

La programació que es va poder veure en el marc del festival –en les ciutats esmentades anteriorment– va comptar amb un total de sis actuacions: Guillem Albà i Clara Peya van presentar l'espectacle *Pluja*; Animal Religion va portar *Indomador*; Anna Alarcón va actuar amb l'espectacle *Psicosi de les 4.48*, i els dramaturgs Laia Alsina i el balear Xisco Roselló va formar part del torneig de dramàturgs de la Sala Timbre 4.

Albert Serra a la Volksbühne (Berlin, Alemanya)

Del 22 de febrer al 23 de març

El director català Albert Serra va presentar a la prestigiosa Volksbühne de Berlín la seva primera peça teatral de gran format, *Liberté*, amb un total de sis representacions. Paral·lelament a l'estrena de la peça teatral en alemany, la Volksbühne va programar un cicle especial amb la projecció de dues de les seves pel·lícules més significatives: *Història de la meua mort*, projectada el 27 de febrer, dirigida el 2013 i estrenada al Locarno Film Festival, on va rebre el Golden Leopard a la millor pel·lícula; i *Els tres porquets*, realitzada el 2012 per a DOCUMENTA (13).

Tanzbiennale, Heidelberg (Alemanya)

Del 24 de febrer al 4 de març

La Biennal de dansa de Heidelberg va celebrar la 3a edició durant els mesos de febrer i març. La direcció artística de la Tanzbiennale 2018 va ser a càrrec de Bernhard Fauser, Jai Gonzales, Nanine Linning i Holger Schultze. Es van programar les companyies catalanes La Veronal i GN/MC Guy Nader/Maria Campos, així com un programa de cinema i dansa comissariat pel festival Choreoscope de Barcelona. L'IRL va col·laborar en la presentació de *Voronia* i de *Time Takes The Time Time Takes*, coreografies de les dues companyies.

Arts escèniques

Delegació d'ONDA al Festival Sismògraf (Olot)

Del 18 al 23 d'abril

L'Institut Ramon Llull va col·laborar amb l'Officine Nationale de Diffusion Artistique (ONDA) de França en l'organització d'una delegació de 10 programadors francesos que van assistir al Festival Sismògraf i que van aprofitar també per visitar diversos espais de Barcelona. L'acció va estar emmarcada dins del Pla Integral de la Dansa, impulsat pel sector i el departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. El dia 18 va tenir lloc una trobada amb el Festival Grec i el seu director, Cesc Casadesús, i amb el Mercat de les Flors i la seva directora, Àngels Margarit, on es va poder veure un assaig general de la companyia PSIRC; el mateix dia es van visitar els espais de La Piconera, La Virguería i el taller de David Espinosa al Poble Sec. El dia 19 va tenir lloc una conferència a l'IRL a càrrec de Toni González, i es van presentar diversos espais i equipaments catalans. Després de dinar a la seu de l'IRL, es van visitar els artistes en residència de La Caldera i El Graner, i a la nit van assistir a l'espectacle *Rebota, rebota que en tu cara explota* d'Agnès Mateus. Del 20 al 22 la delegació es va desplaçar a Olot per assistir al Festival Sismògraf i el mateix 22 al vespre, es va visitar la Sala Hiroshima de Barcelona. El dia 23, aprofitant la diada de Sant Jordi, van tenir l'ocasió de visitar l'Arts Libris de Santa Mònica.

Festival Terres de Paroles (Le Havre, França)

Del 18 al 19 d'abril

El Festival Terres de Paroles ofereix una atenció especial a la lectura pública de textos literaris, des del repertori patrimonial fins als més contemporanis. Entre les activitats del festival destaca el "premi dels lectors": un comitè del festival escull dos textos guanyadors i els guardonats són els convidats d'honor de l'edició següent.

El text teatral guardonat el 2017 va ser *Marburg* de Guillem Clua, traduït del català al francès per Aymeric Rollet, amb el suport de la Maison Antoine Vitez. Conseqüentment, Clua va ser enguany convidat d'honor, juntament amb la novel·lista Nègar Djavadi (Iran). El festival va produir una lectura dramatitzada de la traducció francesa de *Marburg*, dirigida per Anne Monfort el dia 19 d'abril a la sala La Halle. El mateix dia, el dramaturg va participar a la trobada *L'avenir troublé, l'inquiétude en écriture*, juntament amb els escriptors Jonas Hassen Khemiri (Suècia) i John Feffer (USA), a la sala PiedNu, en col·laboració amb Normandie Livre & Lecture.

Celebració del Dia Mundial del Circ a l'Ateneu Popular 9Barris (Barcelona)

21 d'abril

Amb motiu de la celebració del Dia Mundial del Circ el 21 d'abril, l'Ateneu va organitzar una jornada de circ social a la seu de Barcelona. Es va comptar amb participants de diverses xarxes de circ com ara Caravan, la FEECSE (Federación Española de Escuelas de Circo Socioeducativo), l'APCC (Associació de Professionals de Circ de Catalunya),

el Circo del Mundo de Santiago de Chile i la Red chilena de Circo Social. L'acció estava emmarcada dins del Pla Integral del Circ impulsat pel sector i el departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. L'IRL hi va col·laborar fent possible l'assistència de Carolina Osses, coordinadora de l'àrea social i d'educació de El Circo del Mundo de Santiago de Xile.

C.I.N.E, Centre d'Investigació Escènica de Sineu (Sineu, Illes Balears)

Del 30 d'abril al 13 de maig

La direcció del Centre d'Investigació Escènica de Sineu (C.I.N.E) va organitzar dos intercanvis de gestió cultural, que van ser portats a terme Marta Barceló (directora artística), Biel Jordà (director artístic) i Estela Morón (directora de comunicació). Van tenir lloc en els següents espais: l'Irish Aerial Creation Center situat a Limerick i a La Granerie, que es troba a Tolosa de Llenguadoc.

També es va realitzar un intercanvi artístic amb la companyia balear Clownidoscopio a BIRCA, Baekkelund International Residency Center for Artists, centre a la ciutat de Bornholm, Dinamarca, durant dues setmanes al mes de maig. Tanmateix, el centre balear va acollir una companyia danesa durant el mes de juliol. Aquesta proposta d'intercanvis artístics s'emmarca en el projecte Island Connect, una xarxa de centres de creació a illes que C.I.N.E ha desenvolupat amb l'ajut de l'Institut Ramon Llull.

Ansan Street Arts Festival (Ansan, Corea del Sud)

Del 5 al 7 de maig

L'Ansan Street Arts Festival és un festival internacional d'arts de carrer que presenta prestigioses companyies de tot el món: el 2017 s'hi van programar 76 actuacions de 14 països. El festival té lloc a l'Ansan Culture Square Area i porta a terme diferents programes: el "Citizen on the Stage", el "Square Microphon" i el "City Playground".

En aquesta edició, es va presentar una programació catalana formada per la companyia Moveo, que va interpretar l'espectacle de dansa al carrer *Conseqüències*; la companyia Karla Kracht, que va presentar durant tres dies la instal·lació *6 below nothing* i la companyia MinusMal, que va fer quatre actuacions de l'espectacle de titelles *Simply Clara*.

Trafó-House of Contemporary Arts (Budapest, Hongria)

10 de maig, del 14 al 15 de setembre i del 16 al 18 d'octubre

Trafó és un espai multidisciplinari on es programen arts escèniques, música i arts visuals, tant de companyies consolidades internacionals com de companyies emergents que presenten els seus primers treballs. Trafó també és aparador de les noves dramaturgies tant nacionals com internacionals. El director Gyuri Szabó és un gran coneixedor de l'escena contemporània catalana. Durant l'any 2018, Trafó Contemporary House va presentar tres espectacles catalans que abracen tres disciplines diferents: la dansa va anar de la mà de la companyia GN/MC Guy Nader/Maria Campos amb *Time takes the time time takes*; el circ contemporani va ser representat

per Joan Català amb *Pelat* i en el món de la performance es va comptar amb l'artista visual Ryan Rivadeneyra. En total es van poder veure sis actuacions.

Schaubude, Festival Internacional de Teatre d'Objectes (Berlín, Alemanya)

Del 15 al 20 de maig, *Jubiläumskonzert der Dinge*

Del 14 al 15 de setembre, *programa Meeting Point*

Del 9 al 15 de novembre, *Festival Internacional de Teatre d'Objectes*

Schaubude de Berlín és un punt de trobada internacional i una plataforma per al teatre d'objectes. El seu programa inclou diversos gèneres i estils dins del teatre contemporani d'objectes. El 2018 va celebrar el 25è aniversari de la seva fundació i ho va fer amb un programa especial. En primer lloc, durant la celebració del *Jubiläumskonzert der Dinge*, es va programar la instal·lació de l'artista balear Xesca Salvà. La Schaubude també va organitzar un programa sota el títol *Meeting Point* on es va presentar una peça de David Espinosa. Durant el Festival Internacional de Teatre d'Objectes, *Theater der Dinge*, es va poder veure novament el treball de Salvà i, a més, l'obra de l'artista català Xavier Bobés, en col·laboració amb Shaday Larios i Jomi Oligor, sota el segell d'*El Solar*.

Chantiers d'Europe, Théâtre de la Ville (París, França)

Del 17 al 18 de maig de 2018

El Théâtre de la Ville és un equipament cultural de la ciutat de París de gran prestigi internacional, dirigit actualment per Emmanuel Demarcy-Mota. El teatre disposa de dues instal·lacions: la sala del Théâtre de la Ville i la sala del Théâtre des Abbesses. L'any 2009, el teatre va decidir iniciar un cicle de programació dedicat a les arts escèniques a Europa i sobretot als països del sud del continent, que porta per títol *Chantiers d'Europe*, i que ha arribat enguany a la seva 9a edició.

La programació de *Chantiers d'Europe* per al 2018 va comprendre dues representacions de l'espectacle *Birdie* de la companyia catalana Agrupación Señor Serrano, fet que dona continuïtat a la col·laboració iniciada el 2017 amb l'espectacle *Who is me. Pasolini – Poeta de las cenizas*, del director català Àlex Rigola.

Arts escèniques

Festival The Future of Europe: Teatre Nacional de Catalunya i Schauspiel (Stuttgart, Alemanya)

Del 4 al 10 de juny

La Schauspielhaus de Stuttgart va organitzar el festival The Future of Europe, amb una programació que va ser configurada per produccions pròpies, produccions convidades i 2 coproduccions de 7 teatres nacionals: el Teatre Nacional de Catalunya, el Piccolo de Milano, el Teatre Nacional d'Atenes, el Teatre Nacional del Nord de Grècia a Tessalònica, el Célestins de Lyon, el Vigszínház Theatre de Budapest, el Schauspiel de Stuttgart i el Teatre Nacional de Noruega.

Com a producció catalana es va presentar l'obra *Islàndia*, de Lluïsa Cunillé, produïda pel TNT i dirigida per Xavier Albertí, que s'ha pogut veure al Kammertheater. A més, la Schauspiel ha produït l'espectacle *Europe is dead, long live Europe!*, obra formada per peces de 20 minuts creades per artistes de cada país participant en el projecte: la proposta del TNT, *EUpheMyth*, va ser dirigida per Jordi Oriol. Finalment, també es va comptar amb la presència al festival de l'artista de circ Quim Giron en el marc del cicle *Europe speaks out!*, amb l'obra *MUD*, formada per una sèrie de monòlegs de 8-10 minuts que van constituir la inauguració de l'esdeveniment.

Carlow Arts Festival (Carlow, Irlanda)

Del 6 al 10 de juny

Cada any, el festival d'arts de carrer Carlow Arts Festival programa entre 30 i 40 companyies nacionals i internacionals (teatre, dansa, música, circ) que arriben a un públic de 30.000 persones

distribuït entre públic adult i familiar. L'any 2018 va venir marcat pel 250è aniversari del naixement del circ al Regne Unit i Irlanda. Com a tal, el programa del Carlow Arts Festival pel 2018 va posar una mica més d'èmfasi en els espectacles de circ i d'arts escèniques en general.

L'edició del 2018 va incloure al programa quatre espectacles catalans, que constitueixen per primera vegada un focus d'un territori en particular. La companyia Cris-is va presentar dues funcions de *Wet Floor*, Kamchàtkva va portar a terme dues actuacions del seu espectacle *Kamchàtkva* i Tombs Creatius va fer vuit representacions de *The Trip* i quatre de *Tonet*.

Festival Mima-Arts de la Marionette, Acord Catalunya – Occitània (Pays de Mirepoix, França)

Del 2 al 5 d'agost

Mima-Arts de la Marionette és un certamen anual que té per objectiu –a través de la presentació de companyies nacionals i internacionals, tant consolidades com emergents– l'exploració de l'escriptura contemporània en les disciplines del teatre d'objectes i de les titelles. En l'edició de 2018, la 30a, el festival va incloure una finestra catalana en la seva programació.

Els espectacles programats dins el focus català van ser la instal·lació *No em va fer Joan Brossa* de la companyia Cabosanroque, que es va poder veure tots els dies del festival, i 12 representacions de *Cosas que se olvidan fácilmente* de Xavi Bobés; també 2 representacions de *Wewood* de Federica Porello, Xavi Moreno i Marine Broise, coproduït per Odradek i IF Barcelona; i finalment, una

actuació de l'espectacle itinerant *Hathi*, del Centre de Titelles de Lleida.

Circ català i balear al Spraoi Festival (Waterford, Irlanda) **Del 3 al 5 d'agost**

Spraoi International Street Arts Festival és un festival consolidat en l'àmbit cultural internacional amb l'objectiu principal d'oferir un ventall ampli de produccions de les disciplines d'arts escèniques, música, arts de carrer i arts visuals.

L'any 2018 marcava el 250è aniversari del naixement del circ al Regne Unit i Irlanda i, com a tal, el programa de Spraoi va posar més èmfasi en els espectacles de circ i d'arts escèniques. El festival va incloure al programa 3 companyies catalanes i una balear, que constituïen per primera vegada un focus dedicat a un país en particular. La companyia catalana Circ Pànic va presentar quatre passis de *Mira't*; la banda musical multicultural Microguagua va realitzar sis actuacions; la companyia catalana Circo EIA, amb *InTarsi*, va dur a terme dues funcions, i els balears Hotel Iocandi van presentar quatre passis d'*Esquerdes*.

Tanz im August (Berlín, Alemanya)

Del 10 d'agost al 2 de setembre

Tanz im August és un festival de dansa contemporània i *performance* que se celebra a Berlín des de 1989. L'esdeveniment acull un espectre ampli de peces de dansa contemporània, companyies de renom internacional i coreògrafs innovadors, així com noves estètiques i formats de tot el món. Des del 2014 el festival està dirigit per la finesa Virve Sutinen. Pel que fa a les companyies cata-

lanes, ja se n'havien programat en ocasions anteriors, i el 2018 hi van participar La Veronal, Mal Pelo i Vero Cendoya amb les peces *Pasionaria*, *El cinquè hivern* i *La partida* respectivament, en un total de 5 actuacions.

Studio Européen. Centre International de Recherche, de Création et d'Animation de la Chartreuse (CIRCA) (Val de Bénédiction, Villeneuve-lès-Avignon, França)

Del 13 d'agost al 2 de setembre

El Centre International de Recherche, de Création et d'Animation de la Chartreuse du Val de Bénédiction de Villeneuve-lès-Avignon (CIRCA) es va crear el 1973 i actualment està dirigit per Catherine Dan. Té com a objectiu el desenvolupament de la creació, la recerca, l'animació i la formació en els terrenys artístics i culturals.

L'Institut Ramon Llull va participar en la celebració de les edicions anteriors de l'*Studio Européen* fent possible l'assistència l'any 2015 del jove dramaturg Joan Yago i de Carles Batlle, aquest com a dramaturg que formava part de l'equip docent. El 2016 ja hi havia participat l'Albert Boronat. Donant continuïtat a aquesta línia de col·laboració, per a la 3a edició de l'*Studio* es va fer possible la participació de la dramaturga Helena Tornero al seminari realitzat a La Chartreuse.

Spoffin Street Arts Festival (Amersfoort, Països Baixos)

Del 24 al 26 d'agost

Spoffin és un festival d'arts de carrer que destaca per la qualitat de la seva programació (ha estat recentment seleccionat per rebre l'EFFE Label 2017-2018 que atorga l'European Festivals Association) i per ser un lloc idoni de trobada de professionals del sector. L'Alfred Konijnenbelt, director del festival des del 2010, va rebre el Premi Ramon Llull al suport a la projecció exterior de la cultura catalana el 2016.

El 2017 es va presentar el programa "Viva Catalonia, performing arts from Catalonia and Balearic Islands" que va comptar amb set companyies catalanes i balears, sumat a un apartat professional organitzat per la seu de Brussel·les de l'àrea de mercats de l'ICEC. El 2018, el festival va tornar a programar dues companyies catalanes, que van realitzar un total de sis actuacions: la Cia. Moveo amb l'espectacle *Conseqüències* i Jessica Arpin de la Companyia Vavel Circus amb *Kalabazi*.

Internationale Tanzmesse (Düsseldorf, Alemanya)

Del 29 d'agost a l'1 de setembre

La Internationale Tanzmesse Düsseldorf és una fira de dansa internacional que es celebra cada dos anys a la ciutat alemanya i és una trobada del sector professional de la dansa contemporània a nivell europeu. En col·laboració amb l'Àrea de Mercats de l'ICEC, l'IRL ha treballat per tenir-hi una forta presència catalana.

La companyia Colectivo Lamajara va ser seleccionada el 2018 per la presentació de l'obra *Al Vol-tant*, coreografiada per Reinaldo Ribeiro i Daniel Rosado. Paral·lelament, l'Institut Ramon Llull va organitzar una taula rodona, presentada i moderada per Ester Vendrell, amb la participació dels coreògrafs Cesc Gelabert i Magí Serra com a ponents, dins del programa de la fira T-talks. Van debatre sobre el lema central de la fira (dansa i arquitectura) sota el títol "Dansa i arquitectura a Catalunya: Creació, espai públic, llegat cultural i paisatge".

Biennal de Dansa de Lyon (Lyon, França)

De l'11 al 30 de setembre

La Biennal de Dansa de Lyon és un dels festivals de dansa més reconeguts internacionalment, que es celebra cada dos anys des del 1984. Fundat per Guy Dar-met, actualment és la coreògrafa Dominique Hervieu qui porta la direcció artística de l'esdeveniment. L'edició d'enguany ha comptat amb 42 espectacles, dels quals 27 són estrenes absolutes o estrenes a França.

Les companyies catalanes seleccionades, que van realitzar un total de set actuacions, van ser Cris Blanco, amb l'espectacle *El agitador Vortex*; Lali Ayguadé,

Arts escèniques

amb *Incognito*; i el Colectivo La Bolsa, que actuava dins l'espectacle *La mesure du desordre* de la companyia del coreògraf belga Thomas Hauert.

Festival de Rue (Ramonville, França)

Del 13 al 16 de setembre

Aquest 2018, el festival ha arribat a la seva 31a edició. Cal destacar els vincles existents entre el festival i diverses manifestacions teatrals catalanes des del projecte VIA 2008, que ha permès un treball intensiu de descoberta de les companyies, sobretot els darrers tres anys, gràcies a l'assistència de programadors a cites professionals de Catalunya com FiraTàrrrega, el Festival Sismògraf Olot, La Mercè Barcelona o Escena Poblenou.

La programació de tres companyies catalanes va suposar el primer focus organitzat pel festival. Les companyies programades, que van realitzar un total de deu actuacions, van ser les següents: Circ Pànic amb l'espectacle *MiraT*; la companyia Laitrum Theatre amb *Micro Shakespeare*; i la companyia Hui Basa, dirigida per Lali Álvarez dins la secció *Découverte*, amb l'espectacle *Tha tzapar*. Aquesta programació es va completar amb una trobada professional el dia 16 de setembre sobre el teatre de carrer a Catalunya, oberta als professionals i al públic en general, amb la participació de les companyies programades, la direcció del festival i representants de l'IRL.

Out There Festival (Great Yarmouth, Regne Unit)

Del 14 al 16 de setembre

El Festival Out There és un festival de circ i arts de carrer que funciona des de fa onze anys i és un dels més grans del Regne Unit, amb una assistència de 60.000 persones i una programació de més de 30 companyies al llarg de tres dies. El festival destaca per la seva internacionalitat, ja que participa activament en projectes europeus des dels seus inicis. A més, és membre de diverses xarxes que tenen com a objectiu facilitar la circulació del circ i les arts de carrer al Regne Unit.

En el marc del festival hi van actuar un total de sis companyies catalanes i balears que van realitzar 21 representacions. La Compañía de Circo EIA va presentar *InTarsi*; Joan Català va actuar amb *Pelat!*; Amer i Àfrica van presentar *Envà*; la companyia balear Makam va exhibir un espectacle amb el mateix nom *Makam*; Karl Stets va representar *Senor Stets Lonely Orkestar* i els balears Companyia Mecànica / Los Rabinovich van actuar amb *Jetlak*.

FIRAB! (Palma)

Del 27 al 30 de setembre

FiraB! és el mercat professional de música i arts escèniques de les Illes Balears, que el 2018 va celebrar la 4a edició. La trobada té com a principals objectius consolidar el sector de la música i les arts escèniques de les Illes Balears així com donar a conèixer les darreres propostes dels seus artistes.

FiraB! acull un important espai de trobada per a professionals de les arts escèniques i de la música d'arreu del món. En el marc d'aquestes Jornades Professionals, l'IRL organitza, des de 2017, el cicle "Mediterranean Flow", que el 2018 va tenir lloc els dies 27 i 28 de setembre i va conformar una delegació de 24 programadors internacionals.

El dia 27 els professionals van fer una visita als espais de residència Centre de Creació EIMA (Santa Maria de la Salut) i C.I.N.E (Sineu), i al Teatre Principal de Palma. El dia 28, l'IRL va organitzar una taula rodona sota el títol "Performing Mobilities" a càrrec de Pau Cata, coordinador de NACMM_North Africa Cultural Mobility Map, qui va presentar el projecte i va moderar la taula amb la presència de Meryem Jazouli, de l'Espace Darja (Marroc), Francesca Massoero, de Le 18 (Marroc), i Eric Deniaud, del Collectif Kahraba (Líban)

Internationaal Poopen en Figurentheater Festival (Meppel, Països Baixos)

Del 10 al 14 d'octubre

El Puppet International Festival és el festival més important dels Països Baixos i Flandes dedicat al teatre d'objectes i a les titelles. Es celebra a diversos espais de la localitat de Meppel, on hi

tenen lloc més de 250 actuacions de companyies nacionals i internacionals durant quatre dies. En l'edició 2018 també es van presentar joves creadors amb actuacions en contenidors marítims i múltiples actuacions familiars que van tenir lloc a través de tres rutes diferents: la popular Popp-en-Route, la Ruta Meppeler-Stories o la Ruta Hapas, on es podria combinar el teatre i la gastronomia.

El festival, que aquest darrer curs va celebrar la seva 14a edició, va dedicar una atenció especial a Catalunya. Farrés Brothers va presentar quatre representacions de *Tripula*; també es va poder veure una representació de Toti Toronell amb *Naïf*; Jordi Bertran va actuar amb dos passis de *Charlot's dream*; i Zero en Conduita va realitzar dues funcions d'*Eh man hé* i una representació de *La dernière dans de Brigitte*.

La Grainerie: "De mar a mar – Pyrénées de cirque" i "L'Européenne de cirques" (Balmar, França)

Del 13 al 20 d'octubre

La participació catalana en la programació de La Grainerie de 2018 va ser molt diversa. D'una banda, dins del programa "De mar a mar – Pyrénées de Cirque" es van presentar diferents companyies emergents, entre elles Los abajo firmantes... (Diego Cano) amb l'espectacle *Diegolow* i Felipe Nardiello amb les funcions d'*Un ratito*. D'altra banda, en el marc del festival l'Européenne de Cirques, es va programar a Roberto Magro amb *Silencio*; PSIRC amb *Mon nom est Hor*; Amer i Àfrica amb *Envà*; i Joel Martí & Pablo Molina amb *Random*. A més, els estudiants de l'escola de circ Rogelio Rivel van

presentar l'espectacle *Entresorts*. Es van poder veure un total de vuit actuacions catalanes.

Thesspuppet Festival (Veri, Grècia)

Del 15 al 22 d'octubre

El Thesspuppet Festival té lloc a la ciutat de Veri i el darrer 2018 va celebrar la tercera edició. El certamen és la continuació de l'experiència acumulada durant 18 anys al Festival Internacional de titelles de Kilkis. Té com a objectiu promoure l'art i la professió del teatre d'objectes i titelles dins de la societat a partir de les següents línies d'accions: la programació d'espectacles i tallers en el marc del festival de Tessalònica i al mateix temps el treball en xarxa amb altres festivals i teatres de la regió; la utilització del teatre d'objectes i titelles com a instrument pedagògic en l'àmbit educatiu i com a instrument de treball en intervencions socials amb col·lectius en risc d'exclusió. L'IRL, en col·laboració amb el festival, va treballar per fer possible la participació catalana, amb la presentació dels artistes Trukitrek, Toni Zafra i Valeria Guglietti.

"Rebota, rebota y en tu cara explota", d'Agnès Mateus i Quim Tarrida al Théâtre Choisy-le Roi

Del 5 al 10 de novembre

El Théâtre Choisy-le Roi és un centre de difusió d'espectacles en viu on també s'organitzen trobades i tallers. Els ajuts a la creació són un punt central del seu projecte artístic, ja sigui acompanyant companyies en residència o coproduint espectacles. Cécile Marie i Vanessa Mestre, directores del teatre, van formar part d'una delegació de programadors

Arts escèniques

francesos que van visitar Barcelona i Olot en el marc del Festival Sismògraf, trobada coorganitzada entre l'IRL i ONDA.

Un dels espectacles que van veure va ser *Rebota, rebota y en tu cara explota* d'Agnès Mateus i Quim Tarrida, una peça que parla sobre la violència de gènere en el teatre i el cinema. El teatre va proposar acollir en residència a la companyia durant unes setmanes del mes de novembre per poder adaptar i traduir el text de l'obra al francès per a la seva posterior exhibició a França. Aquesta traducció va comptar amb el suport de l'Institut Ramon Llull.

Festival El Més Petit de Tots (Barcelona)

Del 10 al 25 de novembre

El Més Petit de Tots és un festival molt singular; una mostra d'espectacles i experiències pensades per als més petits (0-5 anys), amb una durada i una concepció de l'espai diferents i amb aforaments reduïts, on es cerca una experiència personalitzada. Les propostes acullen una gran diversitat de disciplines, des de la música, el teatre o la dansa, fins a l'audiovisual, la instal·lació o el joc. En l'edició 2018 del festival es van presentar quinze espectacles, set dels quals d'artistes catalans: *Hits*, de Pistatxo Productions; *Jungla*, de la cia Big Bouncers; *Hippos*, de Zum-Zum Teatre i Quim Bigas; *Xics del Xurrac*, de Tombs Creatius; *Blink Flash*, d'Associació Casalarva; *Loo*, de Ponten Pie; i *Little Night*, de SAT Teatre. L'IRL va col·laborar en la trobada professional que es va realitzar del 15 al 18 de novembre, on s'hi van presentar nou espectacles, tres dels quals de companyies catalanes: *Jungla*, *Loo* i *Little Night*

Festival Instances a l'Espace des Arts (Chalon sur Saône, França)

20 de novembre

L'Espace des Arts és un espai d'exhibició, producció i residència format per una sala d'exposicions i per quatre teatres amb un aforament des de 80 fins a 849 places, on també s'hi realitzen tallers i conferències. Un total de 62 espectacles i 152 representacions han conformat la temporada 2018-2019, on la dansa ha tingut una especial rellevància, sobretot durant el Festival Instances.

En el marc del Festival, es va organitzar un focus català amb dues companyies de dansa: Marcos Morau i La Veronal han presentat la coreografia *Pasionaria*, que es va poder veure el dia 20 de novembre; Pere Faura va actuar amb la coreografia *Sin baile no hay paraíso*, també el dia 20 de novembre.

Certamen Coreográfico de Madrid (Madrid)

28 de novembre

El Certamen Coreográfico de Madrid és una plataforma anual per a noves coreografies de dansa contemporània, oberta a coreògrafs nacionals i internacionals que viuen i treballen a l'estat espanyol. Sota el lema *Expanding Movement*, el certamen impulsa els projectes coreogràfics, la creació de xarxes i col·laboracions entre artistes, la formació, la programació i la difusió. Diverses companyies catalanes van ser seleccionades en les diferents edicions del festival, entre d'elles Humanhood, Colectivo Lamajara i Raquel Klein. Aquesta última coreògrafa va ser premiada en l'edició del 2017 i va realitzar el 2018 una residència de creació i unes actuacions

obertes al públic al centre creatiu Musiberia de Serpa de Portugal i al Centro Coreográfico de la Gomera. L'obra resultant de l'estada, *I,28*, amb música en directe dels compositors catalans Albert Tarrats i Adrià Juan, es va presentar en una funció el dia 28 de novembre de 2018 en el marc del certament coreogràfic.

Circ català al Festival Leme, Festival de Circ Contemporani i Creació a Espais No Convencionals (Ílhavo, Portugal)

Del 28 de novembre al 2 de desembre

El Festival Leme es va crear el 2017 a la petita ciutat costera d'Ílhavo. En la seva 2a edició, el certamen ha tingut per objectiu esdevenir un punt de referència en la difusió, exploració i experimentació dels llenguatges escènics vinculats al circ. La programació catalano-balear amb què ha comptat el festival, amb un total de cinc actuacions, va ser: el Circ Bover (companyia balear), que va presentar *Sentinel*; Mumusic Circus amb *Amigoo*; el Kolektiv Lapso Cirk va presentar *David & Tomas*; i, finalment, Karl Stets va actuar amb *Cuerdo + Lonely Orkestar*.

Programació catalana al Teatro Central, al Teatro Alhambra i al Teatro Cánovas (Sevilla, Granada, Màlaga)

Temporada 2018 - 2019

El Teatro Central, dirigit per Manuel Llanes, és un dels espais més innovadors del panorama nacional en el camp de les arts escèniques: en aquest temps ha aconseguit mantenir un estil propi fora dels cànons habituals de la cartellera. Una de les grans apostes de Llanes ha estat programar companyies catalanes, les quals destaquen numèricament a les programacions del Teatro Central, el Teatro Cánovas o el Teatro Alhambra, motiu pel qual rebé el Premi de la Fundació Ramon Llull el 2017.

En l'edició de 2018, es van programar cinc espectacles catalans: *Vania*, d'Àlex Rigola i Heartbreak Hotel (Teatro Central); *Rhum*, de Rhum (Teatro Central) i Cia; *Mammon*, de Nau Albet i Marcel Borrás (Teatro Central); *Ragazzo*, d'Oriol Pla (Teatro Alhambra); i finalment, *La gallina de los huevos de oro*, de Zum Zum Teatre (Teatro Cánovas)

Presència a fires i festivals

Durant tot l'any

L'Institut Ramon Llull ha estat present a les següents fires i festivals d'arreu amb l'objectiu d'ampliar i consolidar circuits i de continuar establint una xarxa de contactes internacionals:

Biennal de Cinars (Montreal, Canadà); IETM (València); Festival Transamerique (Montreal, Canadà); Festival Up-Biennale International de Cirque (Brussel·les, Bèlgica); Carlow Arts Festival (Carlow, Regne Unit); Festival Inteatro Polverigi (Roma, Itàlia); Festival Cabaret des Curiosités (Brussel·les, Bèlgica); Tanz im August (Berlin, Alemanya); Tanzmesse Düsseldorf (Düsseldorf, Alemanya); Spraoi Festival (Waterford, Regne Unit); Festival Out there (Great Yarmouth, Regne Unit); Biennal de dansa de Lyó (Lyó, França); Fira B (Palma, Mallorca); Leme Festival (Leme, Portugal); APAP (Nova York, Estats Units);

L'Institut Ramon Llull també ha assistit a fires i festivals de territori català: Fira de Titelles de Lleida; Sismògraf (Olot); Trapezi (Reus); Eufònic; Mostra d'Igualada; Festival Internacional de Teatre de Tarragona; Fira Tàrraga; Temporada Alta (Girona); Terrassa Noves Tendències (TNT); Festival Escena Poble-nou; Festival Grec.

Programa d'invitació de programadors

Durant tot l'any

Aquest 2018 s'ha donat continuïtat al programa que té per objectiu convidar programadors i comissaris internacionals a Catalunya amb l'ocasió de festivals, mostres o cicles perquè puguin estar al corrent de la producció catalana. La selecció dels programadors s'ha realitzat tenint en compte els interessos estratègics territorials de l'IRL, els objectius marcats per l'àrea pels propers anys i les accions genèriques de difusió programades, així com els acords amb les estructures locals i l'excel·lència dels equipaments que dirigeixen. Cada convidat s'ha seleccionat molt acuradament en funció d'aquests criteris i prioritzant la qualitat davant de la quantitat.

L'any 2018 es van convidar un total de 25 programadors a diferents festivals i esdeveniments catalans:

Fira Titelles de Lleida

(1 programador)

Trapezi

(5 programadors)

Festival Internacional de Teatre de Tarragona (FITT)

(5 programadors)

Grec Pro

(4 programadors)

Fira Tàrraga: delegació d'Irlanda

(3 programadors)

TNT-Terrassa

(7 programadors)

Arts escèniques

Convocatòria de subvencions per a desplaçaments d'artistes a l'exterior

Una de les eines principals de l'Institut Ramon Llull per incrementar la presència de la creació catalana a l'exterior és la convocatòria pública d'ajuts a desplaçaments d'artistes catalans. Aquestes subvencions són bàsiques per consolidar els mecanismes de suport a la internacionalització del sector.

Teatre

26 països: Alemanya, Portugal, Estats Units, República Txeca, Suècia, Argentina, Àustria, Bèlgica, Eslovènia, Suïssa, Itàlia, Dinamarca, Regne Unit, França, Espanya, Grècia, Mèxic, Hongria, Xina, Japó, Països Baixos, Macedònia, Corea, Malta, Rússia.

Dansa

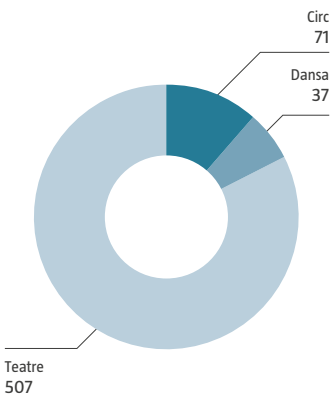
13 països: Bèlgica, Rússia, Brasil, Colòmbia, Croàcia, Espanya, Estònia, Taiwan, França, Regne Unit (i Gibraltar), Itàlia, Mèxic, Suïssa.

Circ

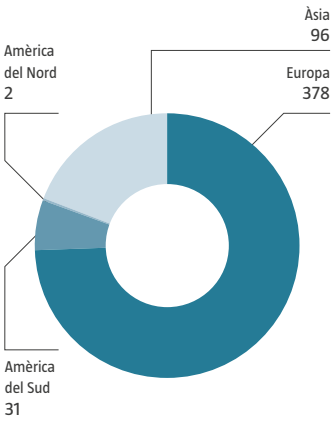
10 països: Alemanya, Bèlgica, Dinamarca, Colòmbia, Espanya, França, Itàlia, Noruega, Polònia, Portugal.

Total països: 34

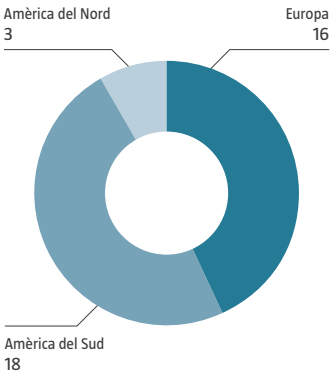
Mobilitat per a actuacions i/o gires fora de Catalunya en l'àmbit de les Arts Escèniques - 615 funcions

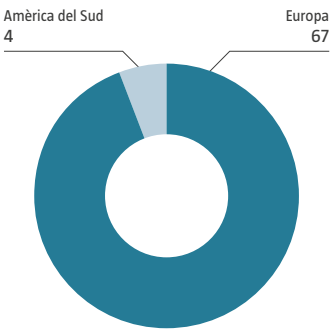
Mobilitat per a actuacions i/o gires fora de Catalunya en l'àmbit del Teatre - 507 funcions

Mobilitat per a actuacions i/o gires fora de Catalunya en l'àmbit de la Dansa - 37 funcions

Mobilitat per a actuacions i/o gires fora de Catalunya en l'àmbit del Circ - 71 funcions

5

companyies
de circ

7

companyies
de dansa

34

companyies
de teatre
han actuat a

34

països
i han realitzat

615

actuacions

Donem suport a la presència de les produccions catalanes als principals festivals i circuits del món

L'objectiu principal de l'Institut Ramon Llull dins l'àmbit del cinema i l'audiovisual és aconseguir la seva presència continuada en els escenaris i festivals internacionals més representatius. Per aconseguir-ho, hem donat suport a la presència de les produccions catalanes i els seu equip artístic a l'exterior promovent la presencia continuada de l'audiovisual català en els grans esdeveniments cinematogràfics internacionals; reforçant les col·laboracions amb festivals i institucions internacionals que donen una rellevància especial a l'audiovisual català; presentant mostres de cinema català arreu del món; incentivant la participació de Catalunya com a convidat d'honor a festivals cinematogràfics; donant continuat als ajuts per a la subtitulació de produccions audiovisuals.

Acords de col·laboració amb festivals, plataformes i equipaments internacionals
Flaherty Seminar (Nova York, Estats Units)

13 de febrer de 2018

El Flaherty Seminar de Nova York és l'esdeveniment fílmic més antic d'Amèrica del Nord, anomenat així en honor del primer documentalista americà. Actualment, el seminari és una organització cultural sense ànim de lucre que promou el cinema i altres mitjans audiovisuals de no ficció. Part de la programació del 2018 va ser a càrrec d'Almudena Escobar, programadora espanyola resident als Estats Units i vinculada a la Universitat de Rochester, juntament amb Herb Shellenberger.

El mes de febrer es va projectar un cicle de 6 sessions sota el títol "Everybody Incorporated", una de les quals es va dedicar a l'Escola de Barcelona. Conseqüentment, es van poder veure 2 pel·lícules catalanes als Anthology Film Archives: *Play Back*, de Pere Portabella i *Dante no es únicamente Severo*, de Joaquim Jordà i Jacinto Esteva. Aquest últim film es va projectar posteriorment a la International House de Philadelphia.

El silenci abans de Bach de Pere Portabella a la Semaine des Cinémas Étrangers (París, França)

Del 6 al 20 de març

L'Institut Ramon Llull és membre del Forum des Instituts Culturels Étrangers de París (FICEP) des del 2008, la finalitat del qual és fer conèixer al públic parisenc les activitats culturals organitzades pels diferents centres. Entre les accions del Forum, destaca un cicle de projeccions de cinema sota el títol "Semaine des Cinémas Étrangers", que el 2018 va arribar a la 5a edició. Es tracta d'una sèrie de projeccions de pel·lícules proposades pels diferents centres culturals, relacionades amb una temàtica acordada.

Per al 2018 el tema va ser la música i l'IRL va proposar la projecció del film *El silenci abans de Bach* de Pere Portabella (2007, Films 59), que es va projectar el dia 7 de març al Goethe Institut, de manera gratuïta.

25a edició del festival Cine Latino (Tübingen, Stuttgart, Freiburg, Reutlingen, Alemanya)

Del 18 al 25 d'abril

Filmtage Tübingen organitza anualment des de fa 25 anys el Festival Internacional Cine Latino que va néixer a Tübingen i que s'ha ampliat a d'altres ciutats: Stuttgart, Freiburg i Reutlingen. El Festival mostra any rere any un ric i divers programa que inclou focus de països iberoamericans, retrospectives, taules rodones o exposicions cinematogràfiques.

Amb motiu del festival, l'organització convida els directors de les pel·lícules seleccionades a assistir a les projeccions i

presentar els seus films al públic general i professional. Aquest 2018, el festival va presentar els següents films catalans: *Al otro lado del muro* de Pau Ortiz (Intactes, Bambú Audiovisuals); *Julia ist* d'Elena Martín (Lastor Media, Universitat Pompeu Fabra, Antaviana Films); *Vivir y otras ficciones* de Jo Sol (Lluís Miñarro, Shaktimetta) i *Tierra Firme* de Carlos Marqués-Marcet (Lastor Media, Vennerfilm, La Panda Productions).

Festival CinEscultura - Arbeitskreis Film Regensburg (Ratisbona, Alemanya)

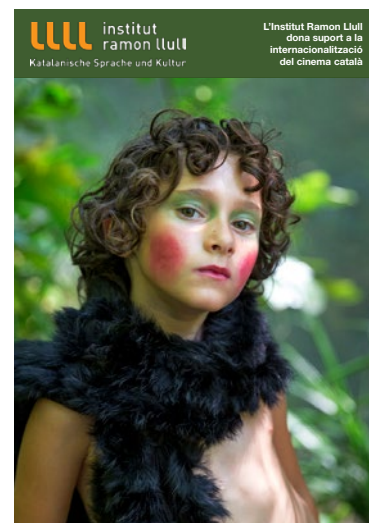
Del 26 d'abril al 6 de maig

El Festival CinEscultura, inaugurat l'any 2008, té com objectiu donar a conèixer el cinema i cultura espanyols i llatinoamericans, sent una trobada per aprofundir les relacions culturals i acadèmiques i establir sinèrgies.

L'edició del 2018 va canviar les línies artístiques de la programació i va presentar 2 seccions cinematogràfiques a l'ús: *Ópera prima*, amb lliurament de premi a la millor obra i "Prima Donna", secció que es va dedicar íntegrament a directors.

Entre un total de 19 produccions, van destacar les següents pel·lícules catalanes: *Amb el vent* de Meritxell Colell (Polar Star Films, Habitación 1520, Paraiso Production); *Júlia ist* d'Elena Martín (Lastor Media, Universitat Pompeu Fabra, Antaviana Films); *Estiu 1993* de Carla Simón (Inicia Films, Avalon); *La llibreria*, d'Isabel Coixet (Diagonal Televisió, Zephyr Films, A Contracorriente Films, One two Films, Green Films AIE); *No culpes al karma de lo que te pasa por gilipollas*, de Maria Ripoll (Zeta Cinema, On Cinema 2016);

Els nens salvatges de Patricia Ferreira (Distinto Films, Televisió de Catalunya, Aralan Films); *La Llamada* de Javier Calvo i Javier Ambrossi (Sábado Películas, Apache Entertainment, Lo hacemos y ya vemos AIE) i *Clara Campoamor* de Laura Mañà (Distinto Films, Televisió de Catalunya, Televisión Española-TVE)

Different, l'autre cinéma espagnol (París, França)

Del 20 al 26 de juny

Mostra de cinema que ha celebrat el 2018 l'onzena edició a la ciutat de París. S'ha presentat a la ciutat amb l'objectiu de ser un aparador per al cinema independent i apropar als professionals i distribuïdors (secció *Small is Beautiful*) i al públic parisenc el cinema d'autor en tota la seva diversitat geogràfica, cultural i lingüística.

El festival dedica una visibilitat destacada a les produccions catalanes recents i selecciona sovint les produccions considerades innovadores o experimentals que tenen més dificultats per arribar al gran públic. En la programació general d'aquesta edició es van incloure les següents obres: *Incerta Glòria*, d'Agustí Villaronga (Massa d'Or Produccions, Televisió de Catalunya i Urresti Producciones S.L.) i *Petra*, de Jaime Rosales (Fresdeval Films, Wanda Visión, Oberon Cinemtaogràfica, Les Productions Balthazar, Snowglobe). Les projeccions van comptar amb l'assistència dels directors i actors dels films.

Catalan Window al London Spanish Film Festival (Londres, Regne Unit)

Del 26 al 30 de setembre

El 2018 ha tingut lloc la 13a edició del London Spanish Film Festival, un esdeveniment que compta des de 2008 amb l'anomenada "Catalan Window", una secció creada com a aparador de les produccions catalanes recents i que és la mostra de cinema català més consolidada al Regne Unit. El 2018 ha celebrat la 10a edició.

La "Catalan Window" va projectar els següents films: *La vida lliure*, de Marc Recha (Turkana Films, La Perifèrica Produccions); *Júlia* i *ist* d'Elena Martín (Lastor Media, Antaviana Films, Universitat Pompeu Fabra); *Tierra firme* de Carlos Marqués-Marcet (Lastor Media, La Panda Productions i Vennerfilm); *Penélope*, d'Eva Vila (Arakui Films, Televisió de Catalunya, Poland Studio); *Ferides* de Joan Paül (Joan Paül, Kill the Films); *Bohemia* d'Anna Petrus. (Jordi Comellas). Els directors Marc Recha, Anna Petrus, Carlos Marqués-Marcet i Eva Vila van assistir al festival per presentar les projeccions de les seves pel·lícules.

British Film Institute (BFI) London Film Festival (Londres, Regne Unit)

Del 10 al 21 d'octubre

El BFI London Film Festival és el festival de cinema internacional amb més reputació del Regne Unit, que va arribar a la 62a edició. El 2018, el festival va presentar els següents films catalans: *Petra*, de Jaime Rosales (Fresdeval Films, Wanda Visión, Oberon Cinemtaogràfica, les Productions Balthazar i Snowglobe); *Miriam*

miente, de Natalia Cabral i Oriol Estrada (Mallerich Films Paco Poch, Faula Film); *Viaje al cuarto de una madre*, de Celia Rico (Arcadia Motion Pictures, Noodles Production, Amoros Producciones, Pecado Films, Sisifo Films AIE) i *Teatro de Guerra*, de Lola Arias (Gema Films, BWP, Sutor Kolonko, Sake Argentina, SWR/ARTE). Amb motiu de l'esdeveniment, l'organització va convidar els directors Celia Rico, Oriol Estrada i Jaime Rosales a assistir a les projeccions i presentar els seus films al públic general i professional.

Cicle de cinema Dokumentag (Berlín, Alemanya)

15 d'octubre de 2018

Amb l'objectiu de fomentar el coneixement del cinema català contemporani a nivell internacional, l'Institut Ramon Llull va col·laborar en el projecte que es desenvolupa en el marc de la xarxa EUNIC per donar visibilitat a la producció cinematogràfica catalana en un context europeu. En conseqüència, aquest 2018 el festival va presentar el documental *Caiguts del niu*, de Susana Barranco, al Centre Txec de Berlín. Després de la projecció va tenir lloc un col·loqui entre el públic assistent i la directora del documental per Skype. Són documentals que tracten temes socials i qüestions de drets humans. Les pel·lícules es mostren en versió original amb subtítols en anglès i l'entrada és gratuïta.

“Camera Catalonia” al Cambridge Film Festival (Cambridge, Regne Unit)

Del 25 d'octubre a l'1 de novembre de 2018

El Cambridge Film Festival és un certamen focalitzat en cinema independent internacional.

Dirigit per Tony Jones, el festival té lloc a diverses sales de cinema de la ciutat així com en espais no convencionals a l'aire lliure.

Per sisè any consecutiu es va celebrar la secció “Camera Catalonia”, emmarcada en la 38a edició del festival. El comissariat de la secció catalana va anar a càrrec de la productora Reel Solutions dirigida per Ramon Lamarca. Enguany es van poder veure: *Miss Dalí*, de Ventura Pons (Films de la Rambla); *La vida lliure*, de Marc Recha (Turkana Films i la Periférica Producciones); *Jean François i el sentit de la vida*, de Sergi Portabella (a Contraluz, Televisió de Catalunya i Surprise Alley) i *Julia Ist*, d'Elena Martín (Lastor Media, Universtat Pompeu Fabra, Antaviana Films). Es va comptar amb la presència de Ventura Pons i Sergi Portabella.

SCAT - Scotland's Catalan Fest (Glasgow i Edinburgh, Escòcia)

Del 2 al 5 de novembre

(Glasgow)

Del 13 al 17 de novembre

(Edinburgh)

Cinemattic va organitzar la 3a edició del Scotland's Catalan Fest (SCAT), un esdeveniment que pren el cinema català com a punt de partida, i que va incorporar també en aquesta edició literatura, música i gastronomia catalanes, a llocs tan emblemàtics com el CCA Glasgow, l'Edinburgh College of Art o The Attic.

El programa de 2018 va comprendre la projecció de 10 curtsmetratges, 6 llargmetratges, 1 programa documental, sessions de Q&A i diverses masterclasses. També es va comptar amb l'actuació musical de Pau Vallvé, amb una sessió de poesia a càrrec de Jordi Larios i Xavier Farré i 2 passis de la pel·lícula *Estiu 1993* de Carla Simón al Grosvenor Cinema de Glasgow, amb una posterior masterclass de la seva productora Valerie Delpierre. Cal destacar també la carta blanca del dia 2 de novembre al Sitges Internacional Film Festival a Londres. Els convidats van ser Laura Ferrés, Pol Rebaque, Valerie Delpierre, Ventura Durall i Belén Funes.

Festival CineHorizontes (Marsella, França)

Del 8 al 16 de novembre

Aquest 2018 es va celebrar la 17a edició del festival CineHorizontes, festival de cinema espanyol que treballa per donar a conèixer les produccions de l'estat espanyol en general i les catalanes en particular en territori francès. La programació catalana que es va presentar va ser la següent: *La enfermedad del Domingo* de

Ramon Salazar (Zeta Films amb la participació de Televisió de Catalunya); *La Chana* de Lucija Stojevic (Noon Films i Bless Bless Productions); *La vida lliure*, de Marc Recha (Turkana Films i la Periférica Producciones SL); *Petra* de Jaime Rosales (Fresdeval Films, Wanda Visión, Oberon Cinematográfica, Les Productions Balthazar, Snowglobe); *Mi querida cofradía* de Marta Díaz de Lope (ESCAC Films, La Zañfoña Producciones i Sacromonte Films); *La librería* d'Isabel Coixet (Diagonal televisió, Zephyr Films, A Contracorriente Films, One Two Films. Green Films AIE) i *Matar al padre* de Mar Coll (Escándalo Films).

“Naomi Kawase – Isaki Lacuesta. Cinéastes en correspondance” al Centre Pompidou (París, França)

Del 23 de novembre del 2018 al 6 de gener de 2019

El Service des cinémas del Centre Pompidou, dirigit per Sylvie Pras, ha reprès des de l'any 2012 en la seva programació una part del contingut de l'exposició “Correspondències” produïda pel CCCB i que presenta la correspondència filmica entre diversos cineastes de diversos països, entre els quals alguns de catalans. Després d'haver presentat els paral·lelismes filmics entre Guerin i Mekas (2012) i els de Serra i Alonso (2013), aquest 2018 va programar un tercer episodi centrat en el cineasta català Isaki Lacuesta i en la directora japonesa Naomi Kawase, seguint la mateixa dinàmica que en els episodis anteriors: programació d'un cicle de projeccions retrospectives de cada autor i producció d'una instal·lació per a cadascun d'ells. L'activitat porta

el títol de “Naomi Kawase – Isaki Lacuesta. Cinéastes en correspondance” i es va emmarcar dins el Festival d'Automne 2018 i l'any cultural França-Japó que porta per títol “Japonismes 2018”. El programa d'activitats va ser el següent:

- Projectió de la filmografia dels dos directors en versió subtitulada al francès.
- Producció d'un curt-metratge sobre Isaki Lacuesta dins la sèrie documental promoguda pel Centre Pompidou “Comment allez-vous?”
- Coproducció entre el centre Pompidou i la Université Paris-Sorbonne d'un volum monogràfic sobre el cinema d'Isaki Lacuesta.
- Producció d'una instal·lació artística per part de cadascun dels directors.

Altres acords

Festival In-Edit (Barcelona)

Tot l'any

L'Institut Ramon Llull va encarregar un comissariat de tres documentals al director artístic del festival In-Edit, Christian Pascual, amb l'objectiu de difondre'ls a l'exterior. Els documentals són els següents: *Pauls Planet*, d'Aleix Barba i Marc Sirisi (RV Films); *Rumba 3 - De ida y vuelta*, de Joan Capdevila i David Casademunt (Tossa bella) i *Barcelona era una festa (Underground 1970-1983)*, de Morrosko Vila-San-Juan (Séptimo Elemento, Televisión Española-TVE, Monsieur Alain, televisió de Catalunya). El documental *Rumba 3 - De ida y vuelta*, de Joan Capdevila i David Casademunt es va projectar a la Universitat de Freiburg.

Festival Internacional de Cinema de Dansa de Barcelona Choreoscope (Barcelona)

Tot l'any

El Festival Choreoscope és un festival dedicat tant al cinema com a la dansa, sent el seu objectiu impulsar el vincle amb l'art en general i amb el cinema i la dansa en particular. L'IRL va encarregar a Lorand Janos, director de Choreoscope, dos programes de curtmétratges. Un d'ells el formen 10 produccions audiovisuals catalanes; l'altre està conformat per 10 curtmétratges catalans i canadencs.

Durant l'any 2018, el programa català es va projectar al Festival d'El Caire D-CAF, al Festival de Dansa de Figueres i a la Biennal de Dansa de Heidelberg. El programa mixt Catalunya-Québec es va portar al Deltebre Dansa. Part d'aquesta programació es va projectar també al Festival Quartier Danse de Montréal i al

festival Moovy Tanzfilmfestival de Colònia, amb la presència del director de Choreoscope, qui va presentar aquesta selecció.

Difusió internacional del documental Baltasar Samper. El ritme amnèsic de Lluís Ortas i Victòria Morell de Cinètica Produccions (Palma)

La productora mallorquina Cinètica Produccions ha realitzat un documental sobre la figura del músic, pianista, folklorista i compositor balear Baltasar Samper, dirigit pel cineasta Lluís Ortas i per la periodista Victòria Morell. El rodatge va tenir lloc a Catalunya, Tolosa, Mèxic, Nova York i Islàndia, i ha estat coproduït per IB3.

L'IRL va participar en la postproducció i difusió del documental, fent possible la subtitulació del documental a l'anglès, castellà i francès i donant suport a la presentació de Cinètica Produccions al Festival de Cinema de Toulouse, al Festival Internacional de Cine de Guadalajara, a alguns espais de la ciutat de Nova York i a d'altres festivals catalans.

Suport a la presentació de produccions catalanes amb l'acompanyament de la direcció o l'equip artístic

A través d'acords amb els festivals i les institucions internacionals

Seattle International Film Festival (Seattle, Estats Units)

Del 17 de maig al 10 de juny

El Seattle International Film Festival va celebrar el 2018 la 45a edició i es van presentar més de 250 llargmetratges i 150 curtmetratges de 80 països diferents a una audiència de 150.000 espectadors. El festival combina la part professional –amb un mercat per a la indústria– i la part d'exhibició –oberta al públic.

La presència de l'audiovisual català va ser molt àmplia: es van projectar 3 llargmetratges de ficció, 1 documental i 3 curtmetratges: *La llibreria* d'Isabel Coixet (Diagonal Televisió, Zephyr Films, A Contracorriente Films, One two Films, Green Films AIE); *Estiu 1993* de Carla Simon (Inicia Films, Avalon); *Constructing Albert* de Laura Collado i Jim Loomis (Truesday Films, Televisió de Catalunya, Alexandra Films); *Tierra Firme* de Carlos Marqués-Marcet (Lator Media, Vennerfilm, La Panda Productions); *Xisca*, de Sergi Lara (Benecé Produccions, S.L.); *Un escarabajo al final de la calle* de Joan Vives (ESCAC Films) i *RIP* d'Albert Pintó i Caye Casas (Alhena Productions). Els direc-

tors Sergi Lara i Joan Vives van assistir al festival per presentar els seus curtmetratges.

Festival Queer (Lisboa i Porto, Portugal)

Del 14 al 22 de setembre (Lisboa)

Del 10 al 14 d'octubre (Porto)

Queer és l'únic festival portuguès que té com a objectiu exhibir noves propostes cinematogràfiques de temàtica gai, lèsbica, bisexual i transsexual. El 2018, l'esdeveniment va celebrar la 22a edició a Lisboa i la 4a a Porto.

El festival va programar, en la secció competitiva per a millor film de la secció Queer Art a Lisboa, el llargmetratge documental *Ver a una mujer* de Mònica Rovira (Mònica Rovira), que va ser convidada a la projecció. També es va presentar l'espectacle *Los Micrófonos* dels artistes Jorge Dutor i Guillem Mont de Palol (Companyia MontdeDutor) a Porto, amb la col·laboració de l'espai escènic Mala Voadora.

Acompanyament a altres festivals i esdeveniments internacionals

Projecció del film *El dia de la sípia* d'Emili Manzano a l'École Nationale Supérieure de Beaux-Arts (París, França)

14 de juny

L'IRL va col·laborar amb l'associació Sensoprojekt, comissariada per Vanessa Vancutsem, estructura dedicada a la difusió de pel·lícules sobre art. Sensoprojekt disposa d'una programació regular de projeccions a l'École Nationale Supérieure des Beaux-Arts de París en la qual es va incloure un passi del film català *El dia de la sípia* d'Emili Manzano el dia 14 de juny de 2018, amb la presència del director.

King's College London / University of Oxford (Londres, Regne Unit)

Del 20 al 22 de setembre

El documental *Ver a una mujer* de Mònica Rovira es va presentar en el marc del congrés "Women in Transition" que es va celebrar a Londres i Oxford durant el mes de setembre. La projecció va comptar amb la presència de la directora del documental.

DocsLisboa (Portugal)

Del 18 al 28 d'octubre

DocsLisboa és un dels festivals de cinema més importants en l'àmbit del documental i s'ha consolidat com una marca de prestigi, credibilitat i projecció internacional. En 2018 va arribar a la 16a edició i va seleccionar les següents produccions catalanes: *Trinta Lumes*, de Diana Toucedo (Diana Toucedo Films, Televisión de Galicia, Lasoga Films) i *Amanecer*, de Carmen Torres (Estudi Playtime, Señal Colombia i Carmen Torres). La realitzadora Diana Toucedo va assistir a la presentació del seu film.

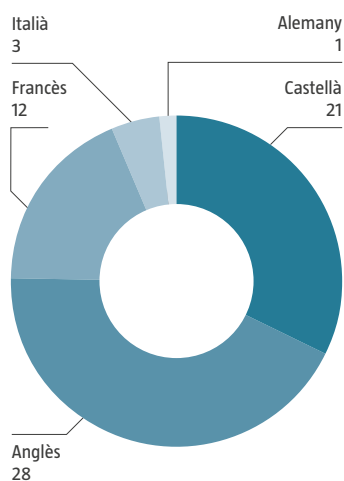
Convocatòria per la concessió de subvencions per a la subtitulació de llargmetratges, curtmetratges i documentals produïts a Catalunya el 2018

Per setè any consecutiu, l'Institut Ramon Llull va obrir la convocatòria d'ajuts per a la subtitulació de produccions audiovisuals produïdes a Catalunya, en règim de concurrència competitiva. La comissió va estar formada per dos experts del món audiovisual externs a l'Institut Ramon Llull.

32 produccions audiovisuals atorgades:

Documental- llargmetratge	19
Documental-curtmetratge	4
Ficció-llargmetratge	8
Ficció-curtmetratge	1

Traduccions: 65

Disciplina	Beneficiari	Film	Anglès	Castellà	Francès	Italià	Alemanys
doc llarg	RAW LAB-JC20 SL	<i>Milicianes</i>	•	•	•		
doc llarg	ROLLING BASIS FILMS S.L.	<i>Operació Globus</i>	•	•	•		
doc llarg	Broadcaster Audiovisual Services SL	<i>Les set caixes</i>	•				
doc llarg	Mallerich Films Paco Poch, SL	<i>Miquel Porter i Moix : La República de la llibertat i el bon humor</i>	•				
llarg ficció	Ignacio Casado Lucas	<i>Malnascuts mirar any passat</i>	•	•			
llarg ficció	Good Machine Films AIE	<i>Formentera Lady</i>		•			
doc llarg	De-De-Ema Visual, SL	<i>Ara</i>	•	•			
llarg ficció	Nanouk Films, SL	<i>Yo la busco</i>	•				
doc llarg	Maragda Mediàtica SL	<i>El curtmetratge, Una experiència vital</i>	•	•			•
doc llarg	Massa d'Or Produccions cinematogràfiques i audiovisuals SL	<i>Utopia logurt</i>	•				
curt ficció	Jordi Comellas Benitez	<i>Bohèmia</i>	•	•			
doc llarg	Fábrica Naranja de Películas, S.L.	<i>Peret: Yo soy la rumba</i>	•	•	•	•	
doc llarg	Roger Cassany Viladomat	<i>L'Alguer: Un pentagrama com un carrer</i>	•			•	
doc llarg	Lastor Media SL	<i>Petitet</i>	•	•			
llarg ficció	La Termita Films SL	<i>Entre dos aguas</i>	•		•		
doc curt	La Termita Films SL	<i>Las variaciones marker</i>			•		
doc llarg	Inicia Films, SL	<i>Greykey/DOBLADA</i>	•				
doc curt	Nanouk Films, SL	<i>Primer Estrat</i>	•				
doc llarg	Boogaloo Films SL	<i>HAYATI (my life)</i>	•	•	•		
doc curt	Colibrí Studio Societat Civil	<i>Torres Humanes (Metropolitana)</i>	•	•	•	•	
doc llarg	Set Màgic Audiovisual S.L.	<i>Andrea Motis, la trompeta silenciosa</i>	•	•	•		
doc llarg	OLWYN FILMS SL	<i>Generación Buñuel, Lorca, Dalí</i>	•				
doc llarg	Acteon, SCCL	<i>No vam néixer refugiats</i>	•	•			
doc llarg	Set Màgic Audiovisual S.L.	<i>Terra Cremada: La destrucció de Barcelona?</i>	•	•	•		
doc llarg	LOTO FILMS SL	<i>The man who wanted to see it all</i>	•	•			
doc llarg	ALTERVIDEO SL	<i>Oriol Perucho in memoriam</i>		•			
doc llarg	Batabat SCCL	<i>Iago Pericot. La conquesta de la innocència</i>	•	•			
llarg ficció	El Sentit de la Vida AIE	<i>Jean François i el sentit de la vida</i>			•		
llarg ficció	Alhena Production SL	<i>Sense Sostre</i>	•	•			
llarg ficció	Lluís Miñarro Albero	<i>Love Me Not</i>	•	•	•		
llarg ficció	PRODUCCIONES DEL INTERIOR A.I.E.	<i>7 raons per fugir</i>	•	•			
doc curt	Colibrí Studio Societat Civil	<i>Els sis graus de llibertat (The six degrees of freedom)</i>	•	•	•		

Promovem i consolidem la presència continuada de la música en tota la seva diversitat a l'escena internacional

El programa de l'Institut Ramon Llull en l'àmbit de la música pretén que la música catalana –en tota la seva diversitat de gèneres, creadors i formacions– sigui més visible i rellevant arreu del món.

L'any 2018 va posar l'èmfasi en tres àmbits d'actuació. En primer lloc, l'àmbit artístic: es va posar en marxa un programa pilot de residències per fomentar els intercanvis de festivals catalans amb equipaments i artistes internacionals; en l'àmbit de les músiques populars, es va continuar potenciant la presència internacional del programa Catalan Sounds, amb concerts i gires de grups catalans programats com a focus específics en festivals de referència internacionals; es va dedicar una línia programàtica específica en l'àmbit de l'art sonor i la música electrònica per impulsar la difusió internacional dels creadors catalans; i en l'àmbit de la música clàssica, es van prioritzar els esforços per promoure el repertori català i la difusió de les formacions de música clàssica catalanes de prestigi, tot donant suport a gires internacionals per circuits i auditoris.

En segon lloc, l'àmbit geogràfic: es va incidir especialment en l'increment de la presència dels músics catalans i balears a la conca mediterrània; i es van continuar desenvolupant activitats, connexions i projectes als territoris on hi ha delegació de l'Institut Ramon Llull. En darrer terme, l'àmbit de programació i generació de networking: es va mantenir i reforçar el programa de suport a la internacionalització de festivals i estructures catalanes i balears, tot organitzant delegacions de directors d'aquests equipaments a fires i mercats internacionals, així com delegacions de xarxes internacionals cap a Catalunya, i proposant trobades i jornades de diplomàcia cultural en l'àmbit de la música per propiciar la generació d'intercanvi d'experiències i coneixement.

Acords de col·laboració amb festivals, plataformes i equipaments internacionals Electrònica i art sonor Festival Internacional d'Arts Digitals MIRA (Berlín, Alemanya)

5 de maig

El MIRA Berlín és la versió alemanya del festival internacional d'arts digitals MIRA Barcelona. En el cas de Berlín, es tracta de la segona edició, que es va desenvolupar a diferents sales de l'edifici emblemàtic Funkhaus Berlin.

El programa del MIRA es va estructurar en tres tipus d'actes: espectacles musicals en directe, DJ Sets, So 4D i conferències. La programació internacional va incorporar quatre artistes catalans i un de balear. L'artista visual català Entter va participar com a conferenciant, presentant el projecte "State-of-the-art-Dystopia". En el marc dels espectacles musicals en directe hi va actuar l'artista català Espinoza, presentant l'obra "Antologia", acompanyat de l'artista visual Paula Taboada, qui es va ocupar d'un espectacle de vídeo simultani a l'espectacle. En els DJ sets hi van ser presents el català DJ Johnston, resident i programador del club Razzmatazz, i el balear Christian Len, DJ, productor, periodista i booker.

Placa Base al New York City Electroacoustic Music Festival (Nova York, Estats Units)

Del 16 al 22 de juliol

En el marc del New York City Electroacoustic Music Festival (NYCEMF), festival de música electroacústica de referència a la ciutat de Nova York –fundat el 2009–, l'Institut Ramon Llull va col·laborar per fer possible l'actuació del col·lectiu instru-

mental balear Placa Base, format pels compositors Àngel Faraldo, Octavi Rumbau i dirigits per Mateu Malondra.

Placa Base va actuar el dia 19 de juliol a l'espai de creació i difusió Abrons Arts Center. La programació de *Concrète: Lewin-Richter*, encarregada per la direcció del festival, va consistir en la sonorització d'una peça d'Andrés Lewin-Richter, que va ser intervinguda en directe, creant sub-peces complementàries improvisades.

Músiques populars i del món **WOMAD: World of Music, Art and Dance Festival (Santiago de Xile, Xile)**

Del 16 al 18 de febrer

El festival World of Music, Arts & Dance va ser creat fa 34 anys amb l'objectiu de consolidar un punt de trobada multicultural per a la música, l'art i la dansa. El WOMAD es realitza actualment a sis ciutats de cinc països. En el marc de l'esdeveniment es va convidar a l'agrupació mallorquina Zulu Zulu, banda integrada pels músics Miquel Mesquida, Miquel Perelló i Pep Toni Ferrer conjuntament amb l'escenògrafa i dissenyadora Victòria Gil i l'artista mexicana JuMu, amb una proposta consistent en música africana cantada a base d'onomatopeies i amb ritmes ancestrals.

Festival de Música de Teheran (Teheran, Iran)

13 de febrer

Juntament amb la productora Artistan Sarl, l'Institut Ramon Llull va fer possible la presència d'artistes catalans i balears al Festival de Música de Teheran. La programació balear la van conformar el grup musical mallorquí Jaume Compte-Nafas

Ensemble, que va actuar el 13 de febrer.

L'associació entre Artistan Sarl i l'Institut Ramon Llull va ser possible per la prèvia visita de la seva directora Maryam Karroubi a Fira B! amb l'objectiu de donar a conèixer artistes balears i poder-los presentar a països de la conca mediterrània.

Chicuelo & Marco Mezquida a l'Òpera Boualem Bessaih (Alger, Algèria)

23 de febrer

L'Agence Algerienne pour le Rayonnement Culturel (AARC) va coorganitzar, juntament amb l'Institut Ramon Llull i en col·laboració amb la Fira Mediterrània de Manresa, una actuació de l'agrupació Chicuelo & Marco Mezquida, formada pel pianista menorquí Mezquida i el guitarrista català Chicuelo, que van actuar a l'Òpera Boualem Bessaih d'Alger. L'Òpera és un dels principals espais de difusió de la ciutat, inaugurada l'any 2016, amb capacitat per 1.400 persones.

“Focus Baléares” a Rocher de Palmer i Festival des Hauts de Garonne (Cenon, França)

Del 5 d'abril al 29 de novembre

A través de l'associació Musiques de Nuit, dirigida actualment per Patrick Duval, es va organitzar un “Focus Baléares” a l'equipament Rocher de Palmer en el marc de la programació estable del Festival des Hauts de Garonne. Els artistes balears convidats van ser Miquel Brunet, que ha presentat Ferments; el grup Posidònia, que van fer una actuació al juliol; el grup Donallop, que va realitzar un concert a l'octubre; i l'agrupació Jaume Tugores Trio i Gabriel Fiol, que es van poder veure aquest novembre.

Homenatge a l'agrupació Accidents Polipoètics al Festival Poetas (Madrid)

Del 2 al 3 de juny

L'any 2018 es va celebrar la 13a edició del Festival Poetas, que s'organitza conjuntament entre l'Associació Cultural Libre Expresión Artística, La Feria del Libro de Madrid i el Matadero de Madrid. La seva missió és explorar els formats, continguts i la infinitat de fórmules per comunicar versos.

Des del festival, es va voler retre tribut a l'agrupació Accidents Polipoètics, un grup de polipoesia innovador, únic i precursor de la major part de les iniciatives actuals de poesia. El formaven en Rafael Metlikovez (Canovelles, 1964-2017) i en Xavier Theros (Barcelona, 1963). Aquest darrer, va realitzar una selecció d'artistes que van ser convidats al Festival Poetas. La col·laboració de l'Institut Ramon Llull va incloure els músics catalans convidats a l'homenatge: Pascal Comelade, Pep Pascual, Pau Riba,

Ivan Telefunken, Barba Corsini i Superelvis, entre d'altres. També hi va ser present qui va ser el manager durant els vint anys d'Accidents Polipoètics, Xavier González Boix.

Babel Sound (Budapest, Hongria)

Del 16 al 22 de juliol

El festival té per objectiu organitzar, promoure, acollir i difondre les cultures tradicionals i contemporànies en totes les seves formes i expressions, com la música, la pintura, les arts visuals, la gastronomia o la poesia, entre d'altres. A diferència dels festivals tradicionals, els intèrprets passen diversos dies allotjats i participant de la dinàmica cultural de l'esdeveniment. Babel Sound, que ha arribat aquest 2018 a la 7a edició, i es va celebrar, com cada any, a la platja de Balatonboglár, un llac als afores de Budapest.

La cultura catalana ha estat sempre molt present al festival, augmentant any rere any la seva participació. El programa català i balear va incloure la formació balear Percussió O no; el grup català Miramundo; la companyia balear BOC, els catalans Balkan Paradise Orchestra, l'agrupació catalana Guillermo Rizzotto Trio, el grup també català Hora de Joglar i la banda balear Zeitun.

Setmana Cultural Balear (L'Havana, Cuba)

Dates: 19 de setembre - 22 de setembre de 2018

La mostra literària i musical balear a l'Havana es va inaugurar amb la presentació de la biografia *Maria del Mar Bonet, intensament*, escrita pel periodista musical Jordi Bianciotto, amb la presència de la biografiada. També en el marc de la Setmana Cultural, l'escriptor mallorquí Miquel Segura va presentar la traducció al castellà de *Les Cendres de Rabí* i la novel·la *I de tot d'una la fosca*. El fotògraf eivissenc Joaquim Seguí va fer una xerrada sobre el llibre *Color Cubano*, que complementa una exposició fotogràfica a la Casa d'Àfrica. L'escriptora mallorquina Carme Riera va presentar *Cap al cel obert*, una novel·la històrica sobre una nissaga de jueus mallorquins emigrats a Cuba a finals del XIX, i també va oferir una conferència sobre la creació literària a la Universitat de l'Havana. La Setmana Cultural Balear va finalitzar al Teatro Martí amb el concert *Mars de música* de la gira "Ultramar" de Maria del Mar Bonet.

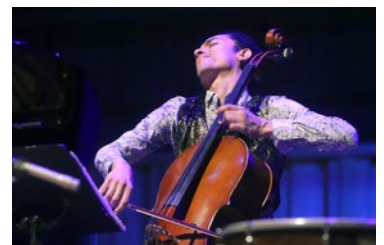
"Mapa sonoro, Baleares a Buenos Aires" (Argentina)

Del 17 al 27 d'octubre

L'Institut Ramon Llull va preveure continuar durant l'any 2018 la relació institucional i cultural amb la ciutat de Buenos Aires, tot proposant un programa monogràfic d'artistes de les Illes Balears.

La música de les Illes Balears ha estat la protagonista a la ciutat de Buenos Aires en el marc del cicle "Mapa sonoro. Baleares en Buenos Aires" que es va celebrar del 17 al 27 d'octubre a diversos equipaments de la ciutat. La setmana musical balear a Buenos Aires es va organitzar en col·laboració amb espais de referència musical i institucions culturals de la ciutat, com ara La Usina del Arte, Sala Niceto i el Centro Cultural Recoleta, amb l'objectiu d'introduir l'escena musical actual de les Illes Balears en el circuit estable de la ciutat.

La programació va comptar amb les actuacions d'Àngel Linde, Jansky, Dj Alfredo, Papa Topo, Saïm, les grafiteres Fàtima de Juan i Aida Miró, Fada Despistada, Lina Tur, Alba Ventura, Marco Mezquida Trio, Anna Ferrer i Joana Gomila.

Clàssica contemporània
L'Institut Ramon Llull forma part de la Xarxa IAMIC, la International Association of Music Information Centres (Brusel·les, Bèlgica)

La International Association of Music Information Centres és una xarxa mundial d'organitzacions que promouen la música de tots els gèneres de tots els països. Va néixer l'any 1959 i a data d'avui més de 37 institucions de 33 països en són membres. Com a xarxa internacional, s'ocupa de documentar i informar de la creació musical de diversos gèneres, desenvolupa programes i activitats, tot generant sinèrgies, col·laboracions i intercanvis entre els seus membres, permetent la connexió dels seus socis.

Las Chanchas, de Fabià Stancovsky, al Teatro de la Plata (Buenos Aires, Argentina)

Del 15 al 18 de març

L'Institut Ramon Llull va col·laborar amb el Centro de Experimentación y Creación Contemporánea del Teatro Argentino de La Plata per fer possible l'estrena de l'òpera *Las Chanchas*, encarregada d'obrir la temporada operística 2018. La creació del compositor català Fabià Stancovsky està basada en la novel·la de Félix Bruzzone i s'ha pogut veure del 15 al 18 de març. La direcció escènica va anar a càrrec d'Emilio García Wehbi, amb la composició de Fabià Stancovsky –els dos autors signen conjuntament el llibret– i la direcció musical de Natalia Salinas.

“Avant-guarding Mompou” (Regne Unit)

10 de juny

La pianista catalana Maria Canyigual va presentar la revisió contemporània del repertori de Mompou a partir d'un recital de piano al Conway Hall, el programa del qual va ser un repertori integrat per estrenes de compositors catalans i internacionals que van crear noves obres a partir de la reinterpretació del repertori del compositor català. Els compositors que integren el cicle van ser: Víctor Estapé, Josep Maria Guix, Joan Magrané, Nicolás Bacri, Moritz Eggert, Anton García Abril, Jiri Gemort, Konstantia Gourizi.

Festival International de Musique Symphonique d'El Djem (Tunísia)

Del 7 de juliol a l'11 d'agost

El Festival International de Musique Symphonique d'El Djem és un dels principals festivals internacionals de música simfònica de Tunísia, amb una programació que acull formacions orquestrals de prestigi. L'any 2018, el festival va celebrar la 33a edició i va comptar amb la programació de l'Orquestra de Cambra de Mallorca el dia 14 de juliol, amb una actuació en un espai únic com és l'Amfiteatre romà del municipi, patrimoni de la UNESCO des de 1979.

Concert de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya a la sala Concertgebouw (Amsterdam, Països Baixos)

29 de juliol

El concert de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya a la sala de concerts Concertgebouw d'Amsterdam es va emmarcar dins la prestigiosa sèrie de concerts “Robeco”, a càrrec del principal director convidat de l'Orquestra, Jan Willem de Vriend.

El programa va ser dissenyat per presentar l'OBC al més alt nivell interpretatiu i per transmetre la qualitat del patrimoni musical català. Les obres incloses van ser l'obertura de Cendrillon, del compositor català Ferran Sor, el concert per a piano i orquestra núm. 9 *Jeune Home* de Mozart, i la simfonia núm. 9 de Schubert.

Gira internacional en motiu del 20è aniversari del Quartet Casals

Tot l'any

El Quartet Casals està integrat actualment per Vera Martínez Mehner (violí), Abel Tomàs (violí), Jonathan Brown (viola) i Arnau Tomàs (violoncel) i és considerat un dels cinc millors quartets de corda del món.

Aquest 2018 van celebrar el 20è aniversari de la formació, que va començar el 2017 amb la interpretació dels sis quartets de corda de Mozart i que va assolir el cim amb la interpretació integral dels quartets de Beethoven.

L'any 2018 la gira internacional va continuar amb el projecte centrat en Beethoven, que es va presentar a les millors sales de concerts del món. En total, el Quartet Casals va realitzar 67 concerts dels quals destaquen la gira japonesa, els concerts a la Philharmonie de Berlin, la Konzerthaus de Viena, el Wigmore Hall de Londres o el Muziekgebouw d'Amsterdam. Igualment, es va portar a terme l'enregistrament de la integral de quartets per a corda del compositor alemany.

Jazz

Festival Jazzablanca (Casablanca, Marroc)

Del 14 al 22 d'abril

Jazzablanca és un dels principals festivals internacionals de jazz i músiques actuals del Marroc. El festival té per objectiu organitzar, promoure, acollir i difondre el jazz i les músiques actuals en totes les seves formes i expressions.

L'ant 2018, el festival va celebrar la seva 13a edició i, sota el nom "Majorque et Barcelone invités à Jazzablanca", va desenvolupar una programació catalana i balear, que va incloure el grup català The Excitements, l'agrupació Giulia Valle Trio i Jansky. El festival es va desenvolupar en diferents espais de la ciutat: el gran hipòdrom de Casablanca amb tres escenaris, el Village, el Jazz Club i l'Anfa.

"London Catalan Festival: Women in Jazz" al Pizza Express Jazz Club (Londres, Regne Unit)

Del 8 al 10 de juny

El Pizza Express Jazz Club del barri del Soho a Londres ha acollit el primer cicle "London Catalan Festival: Women in Jazz". El club no només és el restaurant insígnia de la cadena Pizza Express, sinó que també acull programació musical en viu estable i de prestigi des del maig del 1976. Al llarg dels anys, hi han actuat artistes com Amy Winehouse, Brian May o Van Morrison.

El "London Catalan Festival: Women in Jazz" és un projecte musical basat en el jazz, de coproducció entre el Pizza Express Live i l'Institut Ramon Llull, on hi ha hagut un total de cinc actuacions amb quatre artistes

catalanes i amb un total de setze músics a l'escenari: Sara Pi, Eva Fernández, Giulia Valle, i Andrea Motis.

Festival Tanjazz (Tànger, Marroc)

Del 20 al 23 de setembre

El Festival Tanjazz és un festival de referència al Magrib i un punt de trobada entre Àfrica i Europa. El festival va arribar aquest 2018 a la 19a edició, havent-se consolidat gràcies a programacions de gran reconeixement internacional i a la nombrosa assistència de públic. L'esdeveniment se celebra a l'interior del Palau de les Institucions Italianes i a l'escenari Véolia de la plaça de les Nacions. El festival va programar un focus catalano-balear sota el nom "En vedette, le jazz de Catalogne et des Balears", que va tenir lloc el dia 22 a l'escenari Club. Hi va actuar l'agrupació catalana Santi de la Rubia Trio, els també catalans Jaume Llombart Trio i la formació balear Toni Vaquer Sextet.

Presència a fires i festivals

Tot l'any

L'Institut Ramon Llull ha estat present a les següents fires i festivals d'arreu amb l'objectiu d'ampliar i consolidar circuits i de continuar establint una xarxa de contactes internacionals: M pour Montreal (Montreal, Canadà); Mundial Montreal (Montreal, Canadà); Lisboa Mil Festival (Portugal); Jazzahead Berlin (Alemanya); Festival Mira (Berlin, Alemanya); Festival ElJem (Tunissia); Festival Tanjazz (Tànger); Festival Womex (Las Palmas, Canàries)

L'Institut Ramon Llull també ha assistit a fires i festivals de territori català: Fira Mediterrània Manresa; Eufònic; Festival Grec; Mercat de Música Viva de Vic; Sonar Pro; Primavera Sound

Programa d'invitació de programadors

Tot l'any

S'ha donat continuïtat al programa que té per objectiu convidar programadors i comissaris internacionals a Catalunya amb l'ocasió de festivals, mostres o cicles perquè puguin estar al corrent de la producció catalana. La selecció dels programadors s'ha realitzat tenint en compte els interessos estratègics territorials de l'Institut Ramon Llull, els objectius marcats per l'àrea pels propers anys i les accions genèriques de difusió programades, així com els acords amb les estructures locals i l'excel·lència dels equipaments que dirigeixen. Cada convidat s'ha seleccionat molt acuradament en funció d'aquests criteris i prioritzant la qualitat davant de la quantitat.

L'any 2018, s'han convidat un total de programadors a diferents festivals i esdeveniments catalans: Festival Ciutat Flamenco (Barcelona), amb 1 programador; i Fira Mediterrània de Manresa, amb 6 programadors.

Convocatòria de subvencions per a desplaçaments d'artistes a l'exterior

Una de les eines principals de l'Institut Ramon Llull per incrementar la presència de la creació catalana a l'exterior és la convocatòria pública d'ajuts a desplaçaments d'artistes catalans. Aquestes subvencions són bàsiques per consolidar els mecanismes de suport a la internacionalització del sector.

Clàssica.

Total països: 10: Espanya, Itàlia, Japó, Alemanya, França, Tailàndia, Mèxic, República Txeca, Luxemburg, Països Baixos.

Jazz i contemporània.

Total països: 19: Espanya, Grècia, Polònia, Portugal, Regne Unit, Suïssa, Corea, Colòmbia, Dinamarca, Bèlgica, Andorra, França, Països Baixos, Alemanya, Islàndia, Estats Units, Mèxic, Suècia, Xina.

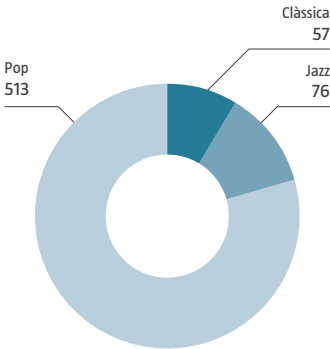
Pop.

Total països: 37. Espanya, Alemanya, Estats Units, França, Països Baixos, Portugal, Regne Unit, Panamà, Bèlgica, Japó, Suïssa, Canadà, Bòsnia i Hercegovina, Dinamarca, Eslovènia, Àustria, Corea, Argentina, Colòmbia, Estònia, Letònia, Perú, Xile, Itàlia, Índia, Noruega, Croàcia, Lituània, Austràlia, Rússia, Andorra, República Txeca, Bèlgica, Uruguai, Hongria, Israel, Mèxic.

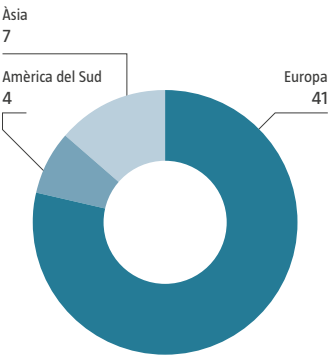
Total països: 39

Música

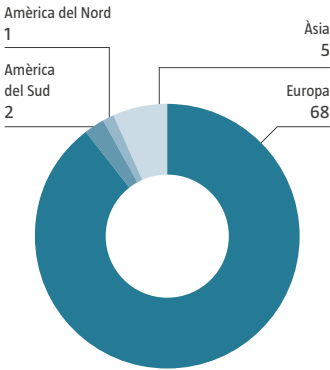
Mobilitat per a actuacions i/o gires fora de Catalunya en l'àmbit de la Música - **646 concerts**

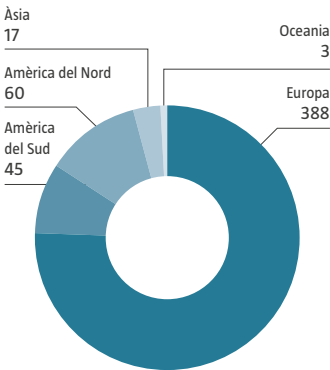
Mobilitat per a actuacions i/o gires fora de Catalunya en l'àmbit de la Música Clàssica - **57 concerts**

Mobilitat per a actuacions i/o gires fora de Catalunya en l'àmbit de la Música Jazz - **76 concerts**

Mobilitat per a actuacions i/o gires fora de Catalunya en l'àmbit de la Música Pop - **513 concerts**

92

grups, artistes o
formacions han
actuat a

39

països i han
realitzat

639

concerts

Arts visuals, arquitectura i disseny

Promovem la difusió internacional de les arts visuals, l'arquitectura i el disseny en tota la seva diversitat als centres i esdeveniments internacionals més representatius

L'any 2018 es va posar l'èmfasi en tres àmbits d'actuació (artístic, geogràfic i programació i generació de networking). Pel que fa a l'àmbit artístic, es va mantenir una col·laboració amb esdeveniments i entitats de reconegut prestigi en l'àmbit de les arts visuals, com ara Manifesta, Venècia, Play, Jeu de Paume, Untitled Miami, Three Shadows o National Gallery de Praga, que seleccionen creadors catalans per incloure a les seves programacions. En l'àmbit geogràfic es van mantenir accions d'impuls per afavorir la presència dels artistes catalans i balears a la conca mediterrània. I, en darrer terme, en l'àmbit de programació i generació de networking, es va donar continuïtat al programa de suport a la internacionalització d'estructures catalanes (com LOOP, SWAB, Offf i Nit de l'Art) per afavorir la presència de professionals internacionals amb capacitat prescriptora en l'àmbit de les arts visuals, l'arquitectura i el disseny.

Promoció exterior de les Arts Visuals, l'Arquitectura i el Disseny Residència de Pep Vidal a la Rijksacademie (Amsterdam, Països Baixos)

De gener a juliol

Rijksakademie és una de les residències artístiques més importants del món. Cada any s'hi presenten més de dos mil artistes, setanta-cinc dels quals són triats per fer una entrevista personalitzada i vint-i-cinc dels quals són seleccionats finalment per formar part de la residència. Pep Vidal (Rubí, 1980), artista visual i també físic i matemàtic, va ser un dels artistes seleccionats per la Rijksakademie com a "scientist in residence".

La formació de Vidal en l'àmbit científic té una plasmació directa en la seva pràctica artística, que sovint parteix de processos de recerca i d'un interès pels canvis infinitesimals. L'Institut Ramon Llull va donar suport a aquest projecte en el marc de col·laboració amb La Fundació Han Nefkens per a fomentar activitats de promoció i difusió exterior de la cultura catalana i en concret dels artistes catalans.

Exposició “Surface”, de Patricia Dauder, a la National Gallery de Praga (República Txeca)

Del 16 de febrer al 9 de setembre

Introducing és un cicle d'exposicions que té lloc al Trade Fair Palace de la National Gallery de Praga amb l'objectiu de difondre l'art contemporani, tot mostrant artistes internacionals poc coneguts per al públic txec. Patricia Dauder (Barcelona, 1973) és una artista catalana que alterna simultàniament el dibuix, la fotografia i el cinema experimental. “Surface” és una obra creada in situ per al programa *Introducing*, en la qual l'artista catalana fa una elaboració poètica de la idea de la imatge com a arquitectura complexa que es compon de capes de memòria i de significat. La instal·lació estableix un diàleg entre diversos elements amb algunes característiques en comú: la foscor, la fragilitat o la bidimensionalitat.

Exposició “El esplendor de los castillos medievales” al Museo del Jade de San José (Costa Rica)

Del 9 de març al 20 de maig

Organitzada com a resultat de l'intercanvi d'exposicions entre el Museu d'Arqueologia de Catalunya i el Museo del Jade i la Cultura Precolombina de San José (Costa Rica), i amb la col·laboració de l'Agència Cultural del Patrimoni Cultural, l'exposició “El esplendor de los castillos medievales” dona a conèixer la fascinant història d'aquestes construccions.

L'exposició recull d'evolució arquitectònica, social i econòmica a l'entorn dels castells, i inclou panells informatius, reproduccions de murals, vídeos i presentacions i es complementa amb un programa d'activitats adreçades al gran públic i de conferències.

Technologies of Violence a l'Arsenal Institut für Film und Videokunst (Berlín, Alemanya)

Del 16 de maig al 13 de juny

L'Arsenal Institut für Film und Videokunst té per objectiu la difusió i el desenvolupament del cinema internacional i del videoart, i desenvolupa la seva activitat en dues sales de cinema i en dos fòrums de discussió: el Forum Berlinale i el Forum Expanded. L'Arsenal de Berlín va presentar el 2018 el cicle audiovisual *Tecnologies de la violència*, comissariat per Maria Morata, amb la col·laboració de Piedad Solans.

Tecnologies de la violència explora les noves formes de violència que es generen a través de la tecnologia, accions que, al mateix temps, estan creant un nou imaginari col·lectiu. La peça es va estructurar en dos blocs audiovisuals: *Màquines de transparència* i *Màquines de guerra*, que inclouen les obres de tres artistes catalans: “Secret Strikes. Rabobank”, d'Alicia Framis; “Body of War”, d'Isabel Rocamora i “In the Name of Nernel Seriel. Magic Line”, de Joan Leandre.

SAC-FIC Curatorial Residency Program: Programa de Residència Curatorial a Sant Andreu Contemporani i Fabra i Coats (Barcelona)

Del 25 de maig al 21 juny

Sant Andreu Contemporani (SAC) és un programa dedicat a la promoció i producció de l'art contemporani emergent al districte de Sant Andreu. Entre altres activitats, SAC ofereix un programa de residències per a comissaris internacionals, el SAC-FIC, juntament amb l'espai Fabra i Coats i l'Institut Ramon Llull. En el marc d'aquest progra-

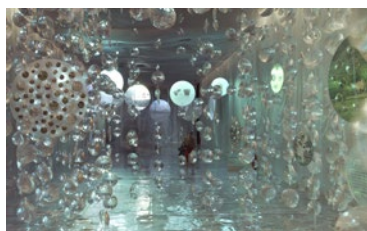
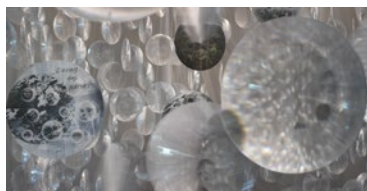
Arts visuals, arquitectura i disseny

ma, se selecciona un comissari a través d'un procés de concurrència pública internacional que passa a formar part del jurat del Premi Miquel Casablanca, i que desenvolupa un projecte curatorial en un centre fora de Catalunya amb una selecció dels artistes presentats a concurs. El jurat de 2018 va ser format per Oriol Gual, de l'ICB, l'equip gestor del SAC (Jordi Pino, Zaida Trallero i Pablo Polite) i Eva Sòria, de l'Institut Ramon Llull que van seleccionar al comissari Xavier Acarín –d'origen català i establert a Nova York–, que basa el seu treball acadèmic i curatorial en la intersecció de l'art i les històries socials. Durant el mes d'abril, Acarín va formar part del jurat del Premi i va desenvolupar un projecte de comissariat a Fàbra i Coats amb els artistes Agnès Pe, Joe Hickton, Víctor Ruiz, Maria Alcaide, i Diego Díez, que es va presentar durant el mes de maig a la Muu Gallery de Helsinki.

Participació de tres estudis d'arquitectura catalans a l'Exposició Internacional de la 16a Biennal d'Arquitectura de Venècia (Itàlia)

Del 26 de maig al 25 de novembre

L'Exposició Internacional de la Biennal de Venècia va ser comisariada per les arquitectes Yvonne Farrell i Shelley McNamara, que van seleccionar tres estudis d'arquitectura catalans: Carme Pinós, Miralles-Tagliabue i Flores i Prats. L'Institut Ramon Llull va col·laborar amb la Biennal a través d'un acord de mecenatge.

Make City. Berlin Remixing / Stadt Neu Gemischt (Berlín, Alemanya)

Del 14 de juny a l'1 de juliol

Make City és un festival d'arquitectura que es va celebrar a Berlín per segona vegada amb l'objectiu de reflexionar sobre les noves formes de construir i desenvolupar ciutats. Es van realitzar, en el marc del festival, més de 120 exposicions, tallers, rutes, visites i xerrades. El festival l'organitza MAKE_SHIFT i està comisariat per Francesca Ferguson. L'any 2018, el festival va portar diversos participants catalans: Cristina Gamboa va formar part de "Shouldn't we all be developers?"; Tomás Díez va ser present a la xerrada "Google Urbanism: Inter-connected Urban Structures".

Participació de Jordi Colomer a Manifesta 12 (Palerm, Itàlia)

Del 16 de juny al 4 de novembre

Manifesta és una Biennal d'Art Contemporani que se celebra cada dos anys a una ciutat europea diferent. L'edició de Manifesta 12 –es va dur a terme a la ciutat siciliana de Palerm. Ippolito Pestellini Laparelli, Mirjam Varadinis, Andrés Jaque i Bregtje Van Der Haak van ser els quatre comissaris de la Biennal encarregats de seleccionar l'artista català Jordi Colomer –un artista de llarga i reconeguda trajectòria que treballa diferents disciplines com la fotografia, la instal·lació o el vídeo– per formar-ne part. Colomer va presentar *New Palermo Felicissima, 2018*, una obra concebuda *in situ* per la 12a edició de Manifesta i on l'artista explora la ciutat de Palerm, centrant-se en el barri perifèric de la Caletta de San Erasmo. Mitjan-

çant la realització d'entrevistes als habitants, la visualització d'imatges i la lectura de llibres de ficció, Colomer plasma el contrast entre els elements nous i els vells del veïnat en una performance i videoinstal·lació.

PLAY (Kortrijk, Bèlgica)

Del 23 de juny a l'11 de novembre

PLAY és un festival d'art contemporani que té lloc al centre de la ciutat belga Kortrijk. El festival comprèn treballs d'artistes belgues i internacionals en diferents equipaments i a l'aire lliure, i reflexiona sobre la manera com el joc ("play"), entès com a una conducta natural que descobrim en la infantesa, influencia el nostre rol a la societat.

Els comissaris de l'edició 2018 de PLAY van ser Hilde Teerlinck i Patrick Ronse. Teerlinck, directora de la Fundació Han Nefkens, és una gran coneixedora de l'escena de l'art contemporani català i va convidar tres artistes catalans a formar part del programa expositiu del 2018: Anna Marin, Tere Recarens i el col·lectiu Map13 Barcelona. Anna Marin va presentar "The work on a string" en col·laboració amb el luthier Josep Sagner; Map13 Barcelona és un col·lectiu d'arquitectes catalans format per Marianna Palumbo, David López i Marta Domènec que combinen mètodes tradicionals de construcció amb tècniques digitals que van realitzar una gran instal·lació in situ; i Tere Recarens va intervenir dos espais de la via pública.

"Whose Language Does the Produce Speak?". Exposició a la Cuchifritos Gallery (Nova York, Estats Units)

Del 5 d'agost al 3 de setembre

"Whose Language Does the Produce Speak? Conversations between La Boqueria i l'Essex Street Market" és fruit de dos anys d'intercanvis entre Jodi Waynberg, Antoni Miralda, Alfonso Borragán, Laia Solé i Nicolás Dumit Estévez, així com Cuchifritos Gallery + Project Space a Nova York i FoodCultura a Barcelona. Tant Cuchifritos Gallery + Project Space com FoodCultura operen a mercats alimentaris històrics: l'Essex Street Market i La Boqueria, i tots dos afronten grans canvis estructurals a causa de la rapidesa amb què estan evolucionant les respectives ciutats.

Aquest projecte convida als artistes a reflexionar sobre les seves pràctiques creatives i a respondre als interrogants sobre les noves tendències alimentàries, com ara els residus i el reciclatge, el consum desmesurat, el turisme i la "turistificació" i la "gentrificació". Dos artistes catalans, Bernat Daviu i Joana Roda, van viatjar a Nova York convidats per l'AAI per fer una residència i treballar directament a l'espai de l'Essex Street Market, juntament amb dos artistes novaïorquesos: Ricardo Miranda i Antonia Pérez. L'obra resultant, comissariada per Nicolás Dumit Estévez, va ser exposada a la Cuchifritos Gallery + Project Space, situada dins el mercat. Paral·lelament, l'artista Laia Solé, corresponsal entre Barcelona i Nova York, va crear un documental sobre La Boqueria, que es va projectar també a l'Essex.

Simposi "Joan Miró: Pintura - Poesia", a la New York University de París (París, França), en motiu de la Retrospectiva de l'artista al Grand Palais

Del 9 al 10 de novembre

La Fundació Miró de Barcelona, la Universitat Oberta de Catalunya, la New York University de París i la Université Paris Nanterre, van organitzar conjuntament els dies 9 i 10 de novembre, a la seu de la New York University de París, un simposi internacional d'experts en l'obra de Joan Miró, en ocasió de l'exposició al Grand Palais. Hi van ser convidats els acadèmics catalans Fèlix Fanés, professor d'Història de l'Art de la Universitat Autònoma de Barcelona i Ainize González, del Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona.

La retrospectiva de l'obra de Joan Miró al Grand Palais obre un panorama excepcional sobre el treball d'aquest artista, que s'estén durant set dècades: 250 obres diverses (pintures, dibuixos, ceràmiques i escultures) es reuneixen a fi de redescobrir el treball d'un dels creadors més cèlebres del segle XX a nivell internacional. A la mostra, que es va inaugurar el dia 3 d'octubre i finalitzarà el 4 de febrer d'aquest 2019, es poden veure les peces més importants de la seva obra, que testimonien la seva evolució artística, des de l'expressionisme al surrealisme.

Arts visuals, arquitectura i disseny

OFFF, Festival Internacional de la Cultura, l'Art i el Disseny Digital (Viena, Àustria i Tel Aviv, Israel)

Del 5 al 6 d'octubre (Viena)

Del 14 al 15 d'octubre (Tel Aviv)

L'OFFF, el Festival Internacional de la Cultura, l'Art i el Disseny Digital va celebrar la 18a edició a Barcelona el mes de maig, al Museu del Disseny, després de viatjar de forma itinerant per diferents ciutats del món sota el segell "OFFF on tour".

Durant el mes d'octubre, l'OFFF va celebrar la seva primera edició a la ciutat de Viena i a Tel Aviv, amb la presència de dissenyadors de diferents estudis catalans. D'una banda, els convidats a l'edició de l'OFFF Viena van ser Tilman Sole Kienle i Loran Stoskopf de l'estudi Mucho, Borja Martínez Perez i Gerard Miró Jou de l'estudi Lo Siento i Nathalie Koutia de Han Studio. De l'altra, els convidats a l'edició de l'OFFF Tel Aviv han estat Ezequiel Pini de Six n. Five Studio, i Marc Castellví d'Outro Studio.

Exposició "Cuando ir era volver" de Toni Catany al Centro Cultural de España (Guadalajara, Mèxic)

Del 10 d'octubre al 9 de desembre

L'exposició "Cuando ir era volver" de Toni Catany es va presentar a Mèxic en motiu de la invitació de Catalunya al Festival Internacional de Cine de Guadalajara. També ha itinerat al Centro Cultural de España de Ciudad de Mèxic.

Conferència de Perejaume al Jeu de Paume (París, França) en motiu de l'exposició filmogràfica

"Covered in Time and History" d'Ana Mendieta

16 d'octubre

El centre d'arts visuals Jeu de Paume de París va organitzar l'exposició filmogràfica "Covered in Time and History" de l'artista cubano-americana Ana Mendieta, que s'ha pogut veure fins el gener de 2019. Al voltant de l'exposició es van organitzar un programa públic d'activitats, comissariat per Marina Vinyes Albes, que va incloure en la programació diversos curtmetratges de l'artista plàstic i poeta català Perejaume.

Instal·lació de Pep Duran a la fira Untitled Art en el marc d'Art Basel (Miami Beach, Estats Units)

Del 4 al 9 de desembre

Untitled Art és una fira d'art internacional que va néixer el 2012 a Miami coincidint amb Art Basel Miami, considerada una de les fires més prestigioses del món. Durant la primera setmana de desembre, Miami es converteix en l'epicentre de l'art mundial: hi tenen lloc simultàniament 23 fires.

Untitled Art és coneguda per innovar el model de fira tradicional, i les galeries que hi participen són seleccionades seguint un estricte criteri de coherència en la seva programació. El director artístic d'*Untitled*, Omar Lopez-Chahous, i el comissari convidat del programa d'aquest any per als Special Projects, Rodrique Mouches (els dos convidats per l'Institut Ramon Llull per assistir al SWAB Barcelona) van convidar el català Pep Durán a presentar el seu treball *Backlot Constructions*.

Catàleg Muntadas Asian Protocols sobre el projecte Asian Protocols d'Antoni Muntadas (Pequín, Xina)

Desembre

Antoni Muntadas és un artista amb una extensa i reconeguda trajectòria internacional. Des del 2011 treballa en el projecte *Asian Protocols*, on reflexiona sobre els protocols públics i privats que defineixen la societat i les nostres vides, a Corea Japó i Xina. L'exposició "Muntadas Video Works" és la darrera de les accions d'*Asian Protocols*. L'any 2018, i gràcies a la col·laboració entre el centre Three Shadows Photography Art Centre i l'Institut Ramon Llull, es va realitzar el catàleg *Muntadas Asian Protocols* que recull les conclusions artístiques de tot el projecte i resumeix el seu desenvolupament als tres països.

Catàleg de l'exposició "Barcelona; The City of Artistic Miracles. The essence of the Catalan Modern Art from the Modernisme to the Avant-garde" (Sapporo, Nagasaki, Himeji, Shizuoka i Tokio, Japó)

Desembre de 2018 i any 2019

Japó rebrà el 2019 l'exposició més important que s'ha vist en aquest país fins ara sobre el Modernisme català i les primeres avantguardes. Farà itinerari en cinc museus diferents i presentarà obres del MNAC, el Museu Picasso i el Museu Dalí entre altres. L'Institut Ramon Llull va col·laborar en aquest projecte amb el catàleg de l'exhibició, amb un tiratge de 10.000 exemplars.

Acords amb festivals i fires per portar comissaris internacionals

Acord amb el MACBA

Juliol

L'Institut Ramon Llull va col·laborar amb el MACBA per convidar a Maria Victoria Herrera, directora de *The Ateneo Art Gallery* –el Museu d'Art Modern d'Ateneo Manila University–, a la inauguració de l'exposició de Domènec “Ni aquí ni enllloc” (“Ni aquí ni en ningún lugar”), amb la intenció d'afavorir la itinerància d'aquesta exposició a Manila.

La Nit de l'Art (Palma)

Del 20 al 22 de setembre

La Nit de l'Art és una celebració que marca l'inici de la temporada artística de la ciutat de Palma. És la versió mallorquina de la “Nuit Blanche” que se celebra a moltes ciutats del món. La comunitat artística de Mallorca aprofita l'ocasió per mostrar la seva feina, no només a les sales d'exposicions, sinó també en espais alternatius. Té un programa que combina activitats festives per tots els públics amb activitats adreçades al públic professional.

L'Institut Ramon Llull va convidar a la Nit de l'Art a Cecilia Widenheim, directora del Museu d'Art de Malmö (Suècia), i la italiana Simona Gavioli, co-comissària del projecte *Without Frontiers. Lunetta a colori*; a més de dos col·leccionistes d'art italians, Giovanni Scarzella i Camilla Previ, que van visitar Palma durant els tres dies de la Nit de l'Art, participant a les trobades professionals amb artistes i comissaris.

SWAB. Contemporary Art Fair (Barcelona)

Del 27 al 30 de setembre

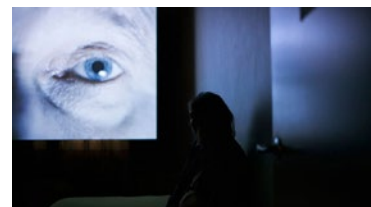
SWAB és la Fira d'Art Contemporani que se celebra a Barcelona i que proposa trencar la imatge hermètica i elitista que sovint es relaciona amb el món de l'art contemporani, tot fent-lo més accessible al públic general. Entre les seccions que es proposen a la Fira, destaquen *l'Ephemeral*, *Swab on paper*, *Swab Seed*, *El desert i el cactus*, *Swab Performance*, *MYFAY* i un programa de col·leccionistes de tot el món. L'Institut Ramon Llull va convidar a cinc comissaris a participar de la SWAB Barcelona aquest setembre: Rodrigue Mouchez, fundador de la plataforma Aguas; Omar Lopez-Chahoud, director artístic de la Fira Untitled de Miami i San Francisco; Dominico de Chirico, director artístic de la Fira Dama de Turín; Jose Daniel Baez, director artístic de la Fira Meca de Puerto Rico; i Miguel Amado, comissari sènior al Middlesbrough Institute of Modern Art.

Fira i Festival LOOP (Barcelona)

Del 20 al 22 de novembre (Fira)

Del 12 al 22 de novembre (Festival)

Barcelona s'ha consolidat com la capital del videoart gràcies a LOOP, que, des de 2003, s'ha convertit en una cita de referència a nivell internacional. És una plataforma de promoció, difusió i reflexió de la creació en vídeo. LOOP, en col·laboració amb l'Institut Ramon Llull, selecciona un grup de comissaris internacionals per assistir a la fira i al festival. Els convidats de l'edició del 2018 van ser Claude Adjil i Amira Gad, comissaris de The Serpentine Galleries; Odile Buriaux i Emmanuelle De l'Ecotais, comissaris del Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris; Luigi Fassi, director del Museo d'Arte Provincia di Nuoro; Monika Kerkmann, directora artística de la Julia Stoschek Collection; Marcella Lista, comissària del Centre Pompidou; Olga Shishko, comissària del Pushkin State Museum of Fine Arts; Dirk Snauwaert, director artístic del WIELS Contemporary Art Center; i Daniela Zyman, comissària del Thyssen Bornemisza Contemporary Art Museum.

Arts visuals, arquitectura i disseny

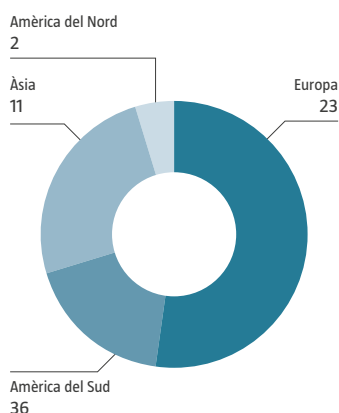
ArtsLibris. Fira Internacional del Llibre d'Artista i Edició Contemporània (Barcelona)

Del 21 al 23 d'abril

ArtsLibris és la Fira Internacional del Llibre d'Artista i Edició Contemporània de Barcelona, que celebrarà la seva 9a edició. Els llibres d'artista i la bibliofília contemporània nacional i internacional es poden visitar al Centre Arts Santa Mònica en el marc de Sant Jordi.

En aquesta ocasió, l'Institut Ramon Llull va convidar les comissàries Mela Dávila i Annakarin Quinto. Dávila va realitzar una conferència en el marc del V Simposi Internacional sobre Edició i Col·leccionisme i va formar part del jurat del Premi ArtsLibris-Fundació Banc Sabadell. Quinto va fer una xerrada a l'Speaker's Corner, espai d'intercanvi entre els editors participants.

Convocatòria per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència competitiva, per a la promoció exterior de les arts visuals

37

artistes han
realitzat

44

activitats i/o
exposicions a

17

països

Llengua i Universitats

Promovem l'ensenyament i el coneixement de la llengua i la cultura catalanes a universitats d'arreu del món

Al llarg del 2018 hem continuat promovent els estudis de llengua i cultura catalanes a les universitats de l'exterior, amb les quals subscrivim acords per a la implantació o la consolidació de docència d'estudis catalans, i hem donat suport a les universitats, el professorat i els estudiants per mitjà de diversos programes.

Hem organitzat activitats acadèmiques i culturals per afavorir l'impacte social dels estudis catalans i la visibilitat de la cultura catalana a les universitats. Hem fomentat els estudis avançats i la recerca sobre la llengua i la cultura catalanes a través de centres d'estudi i càtedres de professors visitants en universitats de prestigi reconegut, i del suport a les iniciatives de les associacions internacionals de catalanística.

Hem ofert formació permanent al professorat amb l'objectiu de garantir la qualitat de la docència i hem promogut accions adreçades als estudiants de l'exterior per completar la seva formació lingüística dins del domini de la llengua catalana i contribuir a la seva professionalització.

Com a organisme oficial de certificació dels coneixements de català a l'exterior, hem organitzat les proves que permeten acreditar-ne els diferents nivells, d'acord amb el *Marc europeu comú de referència per a les llengües*.

Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

Curs acadèmic 2017-2018

El curs 2017-2018, 142 universitats de la Xarxa van oferir docència estudis catalans i van participar dels diversos programes adreçats al professorat i als estudiants, o van dur a terme activitats acadèmiques i culturals. D'aquestes, 86 universitats distribuïdes en 27 països (66 a Europa, 16 a Amèrica i 4 a l'Àsia) van rebre una aportació de l'Institut Ramon Llull per a la impartició de docència de català.

- El nombre d'estudiants matriculats a assignatures de llengua i cultura catalanes en aquestes universitats va ser de 6.194, xifra que representa un total de 3.670 persones, la majoria de les quals cursen els seus estudis a França (1.547), Regne Unit (678) i Alemanya (667). Igualment rellevants són les xifres d'estudiants en països com la República Txeca (259), Mèxic (243), Romania (180) o Sèrbia (174).
- Les assignatures de llengua són les que van comptar amb un major nombre d'estudiants matriculats (64,7%), sobretot dels nivells A1, A2 i B1 (92,4%); mentre que a les assignatures de literatura, cultura, lingüística i traducció s'hi van inscriure el 35,3% dels estudiants.
- En la línia de millorar progressivament la presència i l'estatus dels estudis catalans a les universitats de l'exterior, es van continuar promovent actuacions adreçades a consolidar-ne l'oferta docent i a ampliar-ne l'itinerari curricular, que es va anar formalitzant per mitjà de la signatura de convenis de col·laboració. A més d'una

seixantena d'aquestes universitats, el recorregut curricular dels estudis catalans és estable i consolidat, amb una oferta d'assignatures de llengua, cultura, lingüística i/o traducció.

Especialitzacions

Al llarg d'aquest curs, 23 universitats van oferir especialitzacions en estudis catalans (*Nebenfach*, *Beifach*, *Minor*, *Majeure* o *Licence*, *Mineure*, *Joint Honours*, Grau), d'acord amb els plans d'estudis dels departaments en què s'inscriuen. A la Universitat Masaryk de Brno, 10 estudiants van obtenir el grau en Filologia Catalana i van esdevenir la primera promoció de filòlegs catalans d'aquesta Universitat; dos estudiants més de la Universitat de Bucarest van obtenir aquest mateix títol. A la Universitat Jean Jaurès de Tolosa, on s'ofereix una llicenciatura de llengua, cultura i literatura catalanes (*Licence Catalan*) conjuntament amb la Universitat de Perpinyà, 7 estudiants van obtenir la *Mineure* de català; a la Universitat de Széged (Hongria), 5 estudiants van finalitzar el *Kátalan Minor*; i a la Universitat de Massachusetts, 4 estudiants van finalitzar el Minor d'Estudis Catalans. També van obtenir *minor* en estudis catalans, 3 estudiants de la Universitat d'Hèlsinki i 2 de la Universitat d'Amsterdam. A la Universitat de Leipzig 6 estudiants van completar la llicenciatura amb el català com a segona llengua. A la Universitat de Sheffield, 3 estudiants van obtenir un *Joint Honours* (doble llicenciatura) en català i una altra matèria, i a la Universitat de Liverpool 2 estudiants van obtenir un *Honour Select*. A la Universitat Lliure de Berlín, un estudiant va completar el *Beifach* d'estudis catalans. També van

completar les respectives especialitzacions en estudis catalans, 3 estudiants de la Universitat de Birmingham, 5 estudiants de la Universitat de Budapest i 2 estudiants de la Universitat de Santiago de Compostel·la.

Commemoracions

Per sisè any consecutiu, la Universitat de Leipzig va organitzar l'Escola Catalana d'Estiu, dedicada a l'estudi de la llengua, la cultura i la lingüística de corpus aplicada a l'aprenentatge de llengües i a la pràctica traductora. L'any 2018 va ser un any de commemoracions: es van celebrar 40 anys de docència d'estudis catalans a la Universitat Estatal Lomonossov de Moscou (Federació Russa), 25 anys de docència d'estudis catalans a la Universitat de Bucarest (Romania) i 15 anys de la creació de la Càtedra de Cultura Catalana de la Universitat de L'Havana (Cuba). A tots tres llocs s'hi van fer actes acadèmics i culturals per celebrar les respectives efemèrides.

Resultats acadèmics

- Dels resultats acadèmics del professorat, en destaca la presentació de 6 tesis doctorals per part de Moisès Llopis (Univ. Xile i PUC), Toni Bassaganyas (Universitat de Cardiff), Amanda Ulldemolins (Univ. Georgetown), Yairen Jerez (Univ. Cork), Afra Pujol (Fitzwilliam College - Univ. Cambridge) i Artur Garcia (Universitat de Zadar). Aquesta darrera tesi, titulada *Memòria, oralitat i ironia a la narrativa de Jesús Moncada*, va esdevenir la primera tesi de literatura catalana a Croàcia i li va merèixer el I Premi d'Investigació Jesús Moncada.

- També són rellevants els reconeixements per l'excel·lent tasca docent d'Anna Oliver (Universitat Bristol), que va obtenir el premi Student's Outstanding Teaching Award a la millor professora de la Facultat d'Arts, Jesús Villalta (Univ. King's College de Londres) que rebia el guardó per tercera vegada consecutiva- i Guillem Molla (Univ. de Massachusetts), que també repetia com a millor docent al seu departament i aconseguia de nou una beca de recerca.
- Pel que fa a les publicacions del professorat destaca la publicació del llibre *Language Textbooks in the Era of Neoliberalism*, de Pau Bori, un estudi basat en la seva tesi doctoral sobre llibres de text, política econòmica i ideologia; i la traducció al rus del llibre *Josafat*, de Prudenci Bertrana, per part de Margarida Ponsatí (Univ. de Moscou) i Marina Kienia-Miäkinen. Finalment, Iban L. Llop veurà publicat el seu recull de poesies *Serps i paisatges*, guardonat amb el premi Maria Beneyto, dins dels Premis Ciutat de València 2018.

Evolució del nombre d’universitats subvencionades per cursos i zones geogràfiques

	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19
Europa	76	78	81	87	98	96	96	93	87	87	67	66	66	66	66	67
Amèrica	13	13	14	17	24	21	23	24	24	23	18	16	17	17	16	16
Àsia	1	1	1	1	2	3	4	5	3	3	2	3	4	4	4	4
Oceania	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0
Àfrica	2	2	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	93	95	98	107	126	122	125	123	114	114	88	88	88	87	86	87

Universitats beneficiàries d’ajuts per a la docència d’estudis catalans
Curs 2018-2019

Alemanya	Universitat Lliure de Berlín
	Universitat Humboldt de Berlín
	Universitat de Bochum
	Universitat de Constança
	Universitat de Frankfurt
	Universitat de Freiburg
	Universitat d’Hamburg
	Universitat de Heidelberg
	Universitat de Kiel
	Universitat de Leipzig
	Universitat de Mannheim
	Universitat de Marburg
	Universitat de Regensburg
	Universitat de Saarland
	Universitat de Siegen
	Universitat de Tübinga
Àustria	Universitat de Viena
Brasil	Universitat de Sao Paulo
Canadà	Universitat de Mont-real
Croàcia	Universitat de Zadar
Cuba	Universitat de l’Havana
Espanya	Universitat de Granada
	Universitat Autònoma de Madrid
	Universitat de Salamanca
	Universitat de Santiago de Compostel·la

Estats Units	Universitat de Califòrnia – Los Angeles
	Universitat de Chicago
	Universitat de Colorado-Boulder
	Universitat de Columbia
	Universitat Georgetown
	Universitat de Harvard
	Universitat de Massachusetts
	Universitat de Stanford
	City University of New York
Finlàndia	Universitat d’Hèlsinki
França	Universitat de la Bretanya Sud
	Universitat d’Amiens
	Universitats Jean Monnet – Saint Etienne
	Universitat de Grenoble III
	Escola Normal Superior de Lió
	Universitat París-Sorbona
	Universitat de París 8
	Universitat de Provença – Aix Marsella
	Universitat de Rennes 2 – Alta Bretanya
	Universitat de Tolosa – Jean Jaurès
Hongria	Universitat de Budapest
	Universitat de Szeged
Irlanda	Universitat de Cork
	Universitat Nacional d’Irlanda – Maynooth
Israel	Universitat de Jerusalem

Itàlia	Universitat de Milà
	Universitat L'Orientale de Nàpols
	Universitat de Sàsser
	Universitat de Siena
	Universitat de Torí
	Universitat de Venècia
	Universitat de Verona
Japó	Universitat de Hosei
	Universitat d'Estudis Estrangers de Tòquio
Mèxic	Universitat Autònoma de Mèxic
	Universitat de Guadalajara
Països Baixos	Universitat d'Amsterdam
Polònia	Universitat de Poznan
Portugal	Universitat de Lisboa
Regne Unit	Universitat de Birmingham
	Universitat de Bristol
	Universitat de Cambridge
	Universitats de Cardiff
	Universitat de Durham
	Universitat de Glasgow
	Universitat de Leeds
	Universitat de Liverpool
	Queen Mary, Universitat de Londres
	King's College, Universitat de Londres
	Universitat de Manchester
	Universitat de Newcastle
	Universitat d'Oxford
	Universitat de Sheffield
Rep. Txeca	Universitat Masaryk de Brno
Romania	Universitat de Bucarest
Rússia	Universitat Estatal de Sant Petersburg
	Universitat Estatal de Moscou
Sèrbia	Universitat de Belgrad
Suïssa	Universitat de Zuric
Xile	Universitat de Xile
	Universitat Pontifícia Catòlica
Xina	Universitat d'Estudis Estrangers de Pequín

Subvencions atorgades per a la docència universitària

Ajuts per contribuir al manteniment de la docència d'estudis catalans a universitats de fora del domini lingüístic durant el curs 2018-201	1.457.821 €
Ajuts de desplaçament i incorporació a les persones seleccionades per la convocatòria de selecció de professorat per a universitats de fora del domini lingüístic per al curs acadèmic 2018-2019	10.975 €
Ajuts al professorat d'estudis catalans de les universitats de l'exterior que exerceixen en dues o més universitats de localitats diferents	2.500 €
TOTAL	1.478.461,00 €

Curs acadèmic 2018-2019

El curs 2018-2019 el nombre d'universitats que van comptar amb un ajut de l'Institut Ramon Llull per a la impartició de docència d'estudis catalans va ser de 87. Aquest curs, gràcies al suport de la Generalitat Valenciana, es va iniciar una nova col·laboració amb la Universitat de Salamanca, que ja oferia estudis catalans sense el suport de l'IRL, que ha permès l'ampliació de l'oferta docent. També es va iniciar docència d'estudis catalans reglada a la Universitat per a Estrangers de Siena (Itàlia). D'altra banda, es va deixar de subvencionar la Universitat de Bolonya (Itàlia).

Pel que fa a la selecció del professorat d'estudis catalans, el 2018 es va organitzar una convocatòria el mes d'abril per a 26 universitats, per a la qual hi va haver un total de 86 sol·licituds.

Càtedres i centres d'estudi

Centre d'Estudis Catalans (Universitat de la Sorbona de París)

L'Institut Ramon Llull va donar continuïtat a la col·laboració amb la Universitat de la Sorbona per al desenvolupament i a la difusió dels estudis catalans per mitjà del Centre d'Estudis Catalans, dotat d'una Càtedra de llengua i cultura catalanes, on s'imparteixen estudis de català amb un diploma universitari propi.

Del programa anual d'activitats acadèmiques que organitza el Centre, en destaca el cicle "La literatura catalana en tots els accents", en el marc del qual els alumnes van poder participar en trobades amb diversos artistes i autors, com l'escriptor Francesc Serés, en un acte moderat pels professors del Centre Anna Saus i Francesc Tous, i el poeta Ponç Pons, estudiat a França per a les proves de l'agregació. Coincidint, a més, amb el festival *Barcelone en scène*, es va organitzar una trobada amb el dramaturg Sergi Belbel i una altra amb Josep Maria Miró i el seu traductor al francès, Laurent Gallardo. Altres activitats organitzades pel Centre durant aquest curs van ser la presentació del volum *Els escrits sobre art. Alexandre de Riquer* d'Eliseu Trenc, l'exposició 'L'Esbós d'un serpent' de Josep Ricart, una jornada d'estudi dedicada a la literatura catalana en femení del segle XXI en col·laboració amb el Grup d'Estudis Transversals de la Universitat d'Alacant, i dos seminaris, un sobre la història moderna i contemporània de la llengua catalana a càrrec de Francesc Bernat i un altre sobre els orígens del cinema a Catalunya (1896-1906), impartit per Jean-Claude Seguin (Université de Lyon II).

Centre d'Estudis Catalans (Queen Mary, Universitat de Londres)

Al llarg del curs, el Centre va organitzar un programa d'activitats acadèmiques per a la promoció i la consolidació de la recerca en estudis catalans des d'una perspectiva transversal i interdisciplinària, entre les quals destaquen el *Queen Mary Catalan Seminar* a càrrec de la Dra. Anna Vives (Honorary Research Fellow in Hispanic Studies University of Sheffield), la qual va fer una conferència sobre l'evolució estètica de Salvador Dalí entre 1927 i 1937. Altres activitats destacades van ser les jornades *Theatrical Poetry: Actions, Dance and Striptease* sobre el teatre i les performances de Joan Brossa, fruit de la col·laboració de l'Institut i la Universitat amb la Seca Espai Brossa, la Fundació Joan Brossa, Poció (Poesia i Acció) i l'Ajuntament de Barcelona; el congrés *Mediating the Catalan Independence Movement*, en què vuit ponents van analitzar la me-

CATALAN LITERARY TRANSLATION WORKSHOP
with professional translator **Peter Bush**
with the participation of **Teresa Solana** (writer), **John London** (theatre translator) and **Gazee Oelidubh** (AVI translator)

28-29 JUNE 2018
In collaboration with **IRL Institut Ramon Llull**
Catalan Language and Culture

QUEEN MARY UNIVERSITY OF LONDON, MILE END, E1 4NS
For info please contact **catalan-centre@qmul.ac.uk**

diació del procés d'independència de Catalunya, des de diferents perspectives, i la conferència del periodista Sid Lowe titulada "Barça, Catalonia and the Politics of Nationalism".

Pel que fa a la recerca, cal destacar que el curs 2017-18 es va crear la "Balearic Island Doctoral Studentship in Catalan Studies", una beca de doctorat per a un estudiant postgraduat sobre estudis catalans patrocinada pel Govern de les Illes Balears.

Càtedra d'Estudis Catalans Joan Coromines (Universitat de Chicago)

Amb la creació de la Càtedra Joan Coromines el 2005, l'Institut Ramon Llull contribueix a mantenir la docència de llengua catalana a la Universitat de Chicago i fa possible la presència anual d'un professor visitant. La primavera de 2018 va ocupar la càtedra Jaume Ayats, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i director del Museu de la Música de Barcelona, que hi va impartir el curs "*Catalan Multipart Singing in Modern and Contemporary History*", al qual van assistir estudiants de Música, Humanitats i Literatura Catalana. En aquest curs, es va analitzar l'evolució històrica del cant coral a Catalunya des dels segles XVI fins al segle XXI, tot fent-la dialogar amb la situació als altres països de la Mediterrània de parla romànica i parant especial atenció en la dimensió col·lectiva del cant i la seva funció com a creador de grups socials. També es va impartir la conferència "The Catalans' Struggle for Independence in Its Predominant Perception as a Threat for Spain and Europe" a càrrec del professor Ulrich Hoinkes

(Universitat de Kiel). Gràcies a la col·laboració del Teatre Nacional de Catalunya, destaca també la lectura dramatitzada de *Barcelona, mapa d'ombres* de Lluïsa Cunillé, sota la direcció de Xavier Albertí, qui va pronunciar una conferència sobre teatre català. En ocasió de la publicació de la traducció de la novel·la *Incerta glòria* als Estats units, es va organitzar la projecció de la pel·lícula homònima, la presentació del llibre i un taller de traducció amb el seu traductor, Peter Bush.

A la Universitat de Chicago, on es pot cursar un Minor d'especialització en estudis catalans dins del grau en Llengües i Literatures Romàniques, es va tancar el curs amb una nota especialment positiva, atès que a partir del curs següent s'oferirà una assignatura més en estudis catalans i es podrà obtenir el *Practical Language Proficiency Certificate in Català*, que permetrà els estudiants d'acreditar el seu nivell de català i del qual quedarà constància en el seu expedient acadèmic

Càtedra Josep Pla (Universitat de Stanford)

La col·laboració entre l'Institut Ramon Llull i la Universitat de Stanford fomenta, des de l'any 2007, la docència de llengua catalana i el manteniment de la Càtedra Juníper Serra d'Estudis Catalans, anomenada Càtedra Josep Pla a partir d'aquest curs. La Càtedra, que anualment acull un professor visitant sota la direcció del professor Joan R. Resina, va rebre la professora Montserrat Lunati durant el darrer trimestre de l'any. Durant la seva estada, Lunati va impartir un seminari de doctorat titulat 'Contemporary Women's Voices: Narratives of Memory, Mourning

and Illness' i una conferència pública amb el títol "Writing his way through grief in Scottish Gaelic: Christopher Whyte's poems to Maria-Mercè Marçal". L'aportació de Lunati va ser significativa de cara a la diversitat temàtica de la càtedra, que es procura obtenir variant el focus disciplinar d'any en any. Tot i que en edicions anteriors ja hi havia hagut representació cultural femenina, fins ara no s'havia dedicat un seminari íntegre a la literatura de dones.

Càtedra Rodoreda (The Graduate Center, City University of New York)

L'Institut Ramon Llull va continuar la col·laboració establerta amb el Graduate Center de la CUNY des de l'any 2003 per mitjà de la Càtedra Rodoreda, en el marc del programa de doctorat en estudis hispànics i lusitano-brasilers.

El 2018 la Càtedra va oferir dos seminaris: el primer, *Nuevas visiones del parentesco y de la comunidad desde la literatura y el cine*, a càrrec de la prof. Marta Segarra, la qual va analitzar les noves visions de conceptes com el parentiu o la comunitat els canvis i la manera com es vehiculen en textos literaris cinematogràfics propis de la cultura catalana i europea. El segon, en l'àmbit de la sociolingüística, el va impartir la professora de la Universitat Pompeu Fabra, Jenny Brume, amb el títol *¿Qué lengua para la enseñanza de las normas sociopragmáticas? Los manuales de urbanidad y la recuperación del catalán*.

Càtedra de Cultura Catalana (Universitat de l'Havana)

La Càtedra de Cultura Catalana va organitzar unes jornades en ocasió de la diada de Sant Jordi que van comptar amb activitats diverses, entre les quals un homenatge a Carles Fages de Climent en ocasió del cinquantè aniversari de la mort de l'escriptor empordanès, una conferència sobre *Tirant lo Blanc* a càrrec del professor Anier López, una mostra de cinema català amb la projecció d'*Estiu 1993* i de *Barcelona nit d'estiu* i una degustació culinària de productes i receptes catalanes. Aquestes activitats van continuar amb un taller de traducció literària i un recital poètic a càrrec dels poetes catalans Xènia Dyakonova i Jaume Coll-Mariné, i un recital poètic a l'Institut de Literatura y Lingüística de l'Havana. D'altra banda, la Càtedra també va acollir la presentació del disc "De sol a son" d'Àngela Furquet, la qual, a més de cantar part del disc, va explicar al públic les característiques dels cants de treball de Catalunya, base del seu treball discogràfic.

Càtedra Marià Villangómez (Universitat de Leipzig)

Creada el 2017 en el marc del reingrés del Govern de les Illes Balears a l'Institut Ramon Llull, el dia 11 de juny, la Universitat de Leipzig va acollir els actes inaugurals de la Càtedra Marià Villangómez d'estudis catalans. La Càtedra preveu la presència d'un professor visitant que impartirà cursos en els àmbits de la sociolingüística, la lingüística aplicada, la traducció i la interpretació, i l'organització anual d'un simposi o altres activitats acadèmiques.

En aquest sentit, durant el semestre d'estiu de 2018 la Càtedra Marià Villangómez va acollir el prof. Marcello Giugliano, doctor per la Universitat Pompeu Fabra i traductòleg especialitzat en la traducció de poesia del i al català. Junt amb el director del Departament de Lingüística Aplicada i Translatologia, Carsten Sinner, el prof. Giugliano va organitzar l'acte d'inauguració de la Càtedra, al qual van assistir autoritats catalanes i alemanyes, així com un col·loqui acadèmic sobre llengua, identitat i traducció de poesia i literatura. L'acte va comptar amb intervencions de Montserrat Bacardí (UAB), Pilar Godayol (UVic), Ulrich Hoinkes (Universitat de Kiel i president de l'Associació Germano-Catalana), Esther Gimeno (Universitat de Chemnitz) i Veronia Orazi (Universitat de Torí). Durant el semestre, el professor Giuliano va oferir dos cursos, titulats "Literatura i traducció: textos canònics de la literatura catalana traduïts a l'alemany" i "Gènere, cultura i identitat nacional a Catalunya en la intersecció de la imagologia i la traductologia", en els quals van participar un total de 16 estudiants de grau i de postgrau.

Centre d'Estudis Catalans (Universitat Adam Mickiewicz de Poznan)

El 18 d'abril es va celebrar la inauguració oficial del Centre d'Estudis Catalans amb la presència d'autoritats universitàries. La jornada va estar dedicada a les grans escriptores en llengua catalana dels segles XX i XXI i va comptar amb les intervencions de la prof. Barbara Łuczak (Universitat Adam Mickiewicz) sobre "Del dir i del no dir" en Mercè

Rodoreda, de la prof. Carme Gregori (Universitat de València) sobre identitat, memòria i literatura en Carme Riera i, del prof. Alfons Gregori (Universitat Adam Mickiewicz) que va dissenyar sobre Maria Mercè Marçal. Com a cloenda de la jornada, la companyia barcelonina Mea Culpa va portar a escena *La plaça del diamant* al prestigiós teatre Ósmego Dnia.

Durant aquest curs, la Càtedra també va rebre les visites de la professora Isabel Marcillas (Universitat d'Alacant), amb una sèrie de conferències sobre Aurora Bertrana i la prosa de viatges escrita per dones, i del professor Víctor Martínez-Gil (Universitat Autònoma de Barcelona), que va impartir una conferència sobre el compromís antifranquista de Salvador Espriu i una altra sobre l'iberisme cultural i la mediació literària.

Promoció de la catalanística

L'Institut Ramon Llull va continuar oferint el seu suport a les associacions internacionals de catalanística, formalitzat mitjançant la signatura de convenis anuals per a la realització d'activitats relacionades amb la promoció dels estudis catalans en l'àmbit acadèmic.

Anglo-Catalan Society (ACS)

Del 9 a l'11 de novembre, l'Anglo-Catalan Society va celebrar el seu LXIV Congrés Anual a la Universitat de Bristol amb el suport de l'Institut. El programa d'aquesta edició, de gran diversitat temàtica, va incloure incursions a camps com ara la literatura, la lingüística aplicada, la traducció, els estudis de gènere o l'arquitectura, amb la cultura catalana com a denominador comú. Enguany,

la Joan Gili Lecture va anar a càrrec de la prof. Clara Ponsatí (Universitat de Saint Andrews). L'escriptor Sebastià Alzamora va tancar el col·loqui oferint el recital de poesia RIMAT. L'ACS també va publicar el número corresponent de la revista JOCS (Journal of Catalan Studies) i ha concedit diverses beques a estudiants d'universitats del Regne Unit destinades a facilitar-los l'assistència i la participació al Congrés.

Associazione Italiana di Studi Catalani (AISC)

Entre el 29 de novembre i l'1 de desembre l'Associazione Italiana di Studi Catalani va celebrar a la Universitat per Stranieri de Siena el seu XII Congrés Internacional. Amb el títol "Specie di Spazi, Viaggi e Geografia", els temes d'estudi que s'hi van tractar van girar al voltant de l'estudi de l'espai i la identitat, la relació entre ciutat i literatura, els viatges reals i imaginaris, l'espai de Catalunya a Europa i l'espai de la traducció i el viatge a altres cultures.

Deutscher Katalanistenverbands (DKV)

L'Associació Germano-catalana va celebrar, del 19 al 22 de setembre, el 26è Col·loqui Germano-Català. L'esdeveniment, que enguany va tenir lloc a Magúncia, portava per títol "La Catalanística en l'actualitat: diversitat i perspectives" i es proposava avaluar la situació actual de les disciplines en les quals està tenint lloc una investigació rellevant relacionada amb els àmbits culturals catalanoparlants. D'altra banda, l'associació va continuar duent a terme activitats acadèmiques, així com l'atorgament de premis i beques,

entre les quals destaca el Premi Brigitte Schlieben-Lange, per a un treball universitari de final de carrera, i la Beca Rudolf Brummer, per mitjà de la qual es beca una estança de recerca als Països Catalans a persones germanòfonas que fan un doctorat en estudis catalans.

Associació Internacional de Llengua i Cultura Catalanes (AILCC)

Aquest any es va organitzar la 18a edició del Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, celebrat del 2 al 6 de juliol a la Universitat de Bucarest, coincidint amb celebració del 25è aniversari de la creació del Lectorat de català d'aquesta universitat. L'esdeveniment va reunir més d'un centenar d'investigadors i filòlegs, tant romanesos estudiosos de la catalanística, com professors de tot el domini lingüístic català, i especialistes i docents vinguts d'Alemanya, Espanya, Estats Units, França, Hongria, Israel, Itàlia, Polònia, Romania, Rússia, Suïssa i Txèquia. Destaca, a l'interior del programa variat i complet d'aquest col·loqui, la conferència inaugural a càrrec de Jana Balacci Matei, traductora del català al romanès, sobre les traduccions del català al romanès, i la conferència de clausura sobre l'expressió de la possessió en l'Atles Lingüístic del Domini Català a càrrec de la prof. Lúcia Pons (Universitat de Barcelona).

Certificació dels coneixements de català

L'Institut Ramon Llull va organitzar la 16a convocatòria de proves per a l'obtenció dels Certificats de coneixements de llengua catalana. Les proves es van administrar a 72 localitats de 30 països d'arreu del món. Aquestes dades representen una consolidació en el nombre de localitats i un increment del 10% en el nombre de països. Per tal de respectar els calendaris acadèmics dels diferents països, es van continuar oferint dues convocatòries: la primera, els mesos de maig i juny per als països de l'hemisferi nord, i la segona, al novembre, per a Argentina, Brasil, Japó, Mèxic, Paraguai i Xile. El 2018 es van inscriure a les proves un total de 1.189 persones, de les quals se'n van presentar 1.079. La distribució global dels examinands presentats segons els diferents nivells va ser la següent: 289 de nivell bàsic (A2), 268 de nivell elemental (B1), 211 d'intermedi (B2), 241 de suficiència (C1) i 70 de superior (C2). De les 1.079 persones que es van presentar a les proves, 819 (75,90%) van obtenir el resultat d'apte: 231 del nivell bàsic (A2), 245 del nivell elemental (B1), 189 del nivell intermedi (B2), 109 del nivell de suficiència (C1) i 45 del nivell superior (C2).

Resultats de les proves per nivells

	Aptes	No aptes
Bàsic (A2)	79,93%	20,07%
Elemental (B1)	91,42%	8,58%
Intermedi (B2)	89,57%	10,43%
Suficiència (C1)	45,23%	54,77%
Superior (C2)	64,29%	35,71%
TOTAL	75,90%	24,10%

Programes per a estudiants

Des de l'Institut Ramon Llull es van promoure diverses actuacions adreçades als estudiants de fora del domini lingüístic a fi que puguin desplaçar-se als territoris de parla catalana amb l'objectiu de millorar els seus coneixements de llengua catalana i fer-hi una immersió lingüística i cultural.

El 2018 es van organitzar les estades lingüístiques d'estiu a València i a les Illes Balears que, juntament amb el Campus universitari de la llengua catalana, van permetre que els estudiants de les universitats de l'exterior poguessin visitar la diversitat de territoris de parla catalana. Cal destacar que el darrer any, atès l'interès creixent els darrers anys entre els estudiants de l'exterior per participar-hi, es va incrementar un 30 % el nombre de places que es van oferir respecte l'any anterior.

Estades lingüístiques

Estada lingüística d'estiu a València

L'Institut Ramon Llull i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua van organitzar entre el 8 i el 20 de juliol l'*Estada lingüística d'estiu a València*, adreçada a estudiants de català d'universitats i altres centres de l'exterior. L'estada ha combinat cursos de llengua de nivell elemental (B1) i intermedi (B2) i de cultura amb un programa d'activitats de lleure. La procedència de la trentena d'estudiants que hi han participat reflecteix l'aposta internacional del programa, ja que provenen de 13 països diferents: Alemanya, Brasil, Espanya, França, Hongria, Itàlia, Mèxic, Portugal, Regne Unit, República Txeca, Romania, Rússia i Sèrbia.

XVII Campus Universitari de la Llengua Catalana

El Campus universitari de la llengua catalana, celebrat a Girona i a Andorra entre el 22 de juliol i el 5 d'agost, organitzat conjuntament amb el Govern d'Andorra, ofereix als estudiants, gràcies als cursos de llengua i a la participació en un ampli ventall d'activitats culturals i de lleure, la possibilitat d'integrar-se en el teixit social i el context natural de Catalunya i Andorra. Aquesta immersió lingüística i cultural a cavall entre la Costa Brava i el Pirineu andorrà permet als participants poder viure plenament en català durant uns dies. Enguany hi han participat 30 estudiants d'universitats de 18 països, entre les quals les universitats de Mont-real, Brno, Moscou, Sao Paulo, Columbia, Mèxic o Pequín.

Del 8 al 20 de juliol de 2018
Estada lingüística a València

Viu
Descobreix
Enamora't
Coneix
Parla
Tasta
Gaudeix
Passeja
Fes amics
Comparteix
Aprèn

ull Institut Ramon Llull
Llengua i cultura catalanes

**PROMOURE
FORMAR
APRENDRE &
INVESTIGAR
ESTUDIAR
DIFONDRE
CERTIFICAR
ENSENYAR
EL CATALÀ!**

32es Jornades Internacionals per a Professors de Català
Universitat de les Illes Balears
Palma
17 al 20 de juliol de 2018

ull Institut Ramon Llull

Universitat de les Illes Balears

Institut Ramon Llull

Estada lingüística d'estiu a les Illes Balears

En el marc del programa de formació lingüística en territoris de parla catalana adreçat a estudiants de l'exterior, l'Institut Ramon Llull, amb la col·laboració de la Universitat de les Illes Balears, va organitzar l'*Estada lingüística d'estiu a les Illes Balears*. L'estada, que va tenir lloc a Palma entre el 2 al 14 de setembre, va comptar amb la participació de 30 estudiants de 15 països: Alemanya, Canadà, Croàcia, Espanya, Estats Units d'Amèrica, França, Finlàndia, Itàlia, Mèxic, Polònia, Portugal, República Txeca, Rússia, Sèrbia, i Ucraïna. El programa de l'estada va incloure classes de llengua catalana, classes especialitzades en aspectes culturals de les Illes Balears, tant des del vessant sociolingüístic com de l'artístic, literari o històric, i també diverses activitats lúdiques i culturals. Aquest any, a més d'activitats com una sortida a Valldemossa o una ruta per Palma, els estudiants han visitat l'illa de Menorca.

Formació de traductors literaris

II Seminari de traducció literària del català a l'italià

Per tal de donar continuïtat al seminari que va tenir lloc el 2017 en ocasió de la Fira del Llibre Infantil i Juvenil de Bolonya, en què la literatura catalana va ser convidada d'honor, la Università degli Studi Suor Orsola Benincasa de Nàpols ha acollit enguany la segona edició del *Seminari de traducció literària del català a l'italià*. Hi han participat 16 estudiants de les universitats italianes Suor Orsola Benincasa i l'Orientale (Nàpols), Universitat Ca' Foscari (Venècia), Universitat

Alma Mater Studiorum (Bologna) i Universitat de Sàsser. El seminari ha anat a càrrec de la traductora i professora Beatrice Parisi, i va comptar amb la participació d'Elisabet Carbó, que hi va impartir un taller sobre sociologia de la traducció, i d'Amaranta Sbardella, la qual ha abordat els problemes de traducció que ha hagut de superar en la traducció d'*Incerta glòria* a l'italià.

II Seminari de traducció literària del català al polonès

L'Institut Ramon Llull, en col·laboració amb la Universitat Jagellònica, va organitzar el II Seminari de traducció literària del català al polonès els dies 7 i 8 de desembre, amb el qual es va donar continuïtat a la primera edició celebrada l'any 2016 a la mateixa universitat. El seminari, que va comptar amb 11 estudiants de les universitats poloneses de Poznan i Cracòvia, ha consistit en una introducció teòrica i pràctica a la traducció del català al polonès, i hi va incloure ponències sobre estratègies de traducció i una sessió professionalitzadora per aprofundir en qüestions com les maneres d'endinsar-se en el món de la traducció, els perfils, agents i actors de la traducció o el mapa d'editorials poloneses.

Curs d'especialització en estudis catalans: traducció literària (català-alemany)

L'Institut Ramon Llull, en col·laboració amb la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya i la Universitat Oberta de Catalunya, va organitzar el *Curs d'especialització en estudis catalans: traducció literària (català-alemany)* amb l'objectiu de fomentar la formació de traductors literaris del català

a l'alemany i d'ampliar-ne la xarxa. Després que els alumnes realitzessin un mòdul en línia des d'octubre de 2017 fins al maig de 2018, el mes de setembre de 2018 va tenir lloc a la seu de l'Institut Ramon Llull a Barcelona el taller presencial destinat a la pràctica de la traducció literària d'obres catalanes a l'alemany i a la realització d'activitats adreçades a la introducció dels participants en el sector editorial català des d'una perspectiva professionalitzadora.

Curs d'especialització en indústria editorial

El 13 i el 14 de novembre va tenir lloc a la Universitat de Guadalajara el *Curs d'especialització en indústria editorial* amb l'objectiu d'afavorir la professionalització dels estudiants per mitjà d'una introducció teòrica i pràctica a la indústria editorial. En el marc de la Fira Internacional del Llibre de Guadalajara, del 27 al 29 de novembre, els estudiants també han participat en un itinerari formatiu que els ha permès prendre part en taules rodones, xerrades i fòrums organitzats dins el programa d'activitats de la FIL per a professionals. Hi han participat 8 estudiants de la Universitat de Guadalajara i 2 de la UNAM, les dues universitats mexicanes on s'imparteix docència en estudis catalans amb la col·laboració de l'IRL. Altres actuacions

Formació lingüística per a estudiants d'intercanvi

El curs acadèmic 2017-2018 s'han impartit cursos inicials de llengua catalana a les universitats de Salern, Bari, Roma, Freiburg, Federico II i l'Orientale de Nàpols, Bolonya, Verona i Torí

adreçats a estudiants que tenen previst continuar o ampliar els seus estudis en una universitat de parla catalana, a fi que adquirixin nocions bàsiques de català en origen. Hi han participat un total de 245 estudiants.

Viatge d'estudis a Catalunya

El programa d'estudis catalans de la Universitat de Harvard, va organitzar una estada a Barcelona del 7 al 13 de gener durant l'estada, van visitar diversos espais que els van permetre de connectar amb temes culturals i socials propis de cada lloc. Així, diversos espais de Barcelona els han permès d'acostar-se a figures de la literatura contemporània com ara Mercè Rodoreda, Maria Aurèlia Capmany o Montserrat Roig; el Monestir de Sant Cugat o l'Hospital de la Santa Creu els han facilitat la incursió en la cultura medieval catalana; l'escenari de la Batalla de l'Ebre ha servit per fer una reflexió sobre la memòria històrica; a Sant Adrià del Besòs i el Museu de la Història de la Immigració s'han tractat aspectes relacionats amb els conceptes d'immigració i perifèria i, per acabar, a Tarragona i Valls s'han endinsat en algunes formes de la cultura popular catalana.

6a Trobada Internacional de Professors i Estudiants de Català a l'Exterior

Del 4 al 8 d'abril va tenir lloc a València la 6a Trobada Internacional de Professors i Estudiants de Català a l'Exterior, amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull i de la Generalitat Valenciana. En aquesta edició hi han participat 66 estudiants i 13 docents de 24 centres d'Alemanya, Àustria, Croàcia, Espanya, França, Hongria, Irlanda, Itàlia,

Polònia, Portugal, Regne Unit i Rússia. La Trobada, que té com a objectiu permetre que els participants coneguin de primera mà la cultura d'una manera didàctica i lúdica, i que puguin compartir experiències, va oferir un ampli ventall d'activitats, entre les quals destaquen la realització d'un taller a la seu de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la ruta Estellés a Burjassot.

Viatge cultural a Litterarum

En col·laboració amb el Festival Litterarum, el Patronat de Turisme de les Terres de l'Ebre i l'Ajuntament de Móra d'Ebre, entre el 23 i el 27 de maig es va organitzar una missió cultural amb visites literàries guiades a les localitats de Móra d'Ebre, Móra la Nova, Benissanet, Miravet, Corbera d'Ebre o Tortosa; l'assistència a una desena d'espectacles literaris i la participació en diverses trobades amb llibreters, editors, escriptors, gestors culturals i artistes, principalment de les Terres de l'Ebre. La missió va comptar amb una quinzena de participants entre professors, estudiants i acadèmics d'onze països.

Viatge cultural a Mallorca

Del 2 al 7 de juliol, estudiants de català de les universitats britàniques de Durham i Newcastle van participar en un viatge cultural a Mallorca que els ha permès de viure plenament en català durant uns dies i descobrir l'illa de Mallorca des dels vessants cultural, social i lingüístic. El programa va incloure, entre d'altres activitats, una visita guiada pel centre de la ciutat i la Llotja de Palma a càrrec de l'historiador Gaspar Valero, una ruta per la Serra de Tramuntana, un taller d'ensaïmades mallorquines i una trobada amb estudiants de la Universitat de les Illes Balears.

Programa de pràctiques

Durant l'any 2018, en el marc del programa de pràctiques acadèmiques impulsades per l'Institut Ramon Llull per a alumnes d'estudis catalans de les universitats de l'exterior, els estudiants Shandon Williams (Universitat de Durham), Tabitha Burgess i Zachary Bevan (Universitat de Cambridge) van fer una estada de pràctiques a Catalunya. Els dos primers van ser a l'Institut Ramon Llull i el tercer a l'agència literària Sandra Bruna. Per mitjà d'aquest programa es pretén facilitar la professionalització dels estudiants mitjançant la seva formació pràctica en una organització i ampliar els seus coneixements de llengua catalana fent una immersió lingüística en territori català.

Concurs de microrelats IRLats

Es va organitzar per setè any consecutiu el Concurs de microrelats IRLats a través de les xarxes socials, a fi d'incentivar la creativitat en llengua catalana entre els estudiants de l'exterior. El 2018 la guanyadora del concurs va ser Hanna Herr, estudiant de la Universitat de Mannheim (Alemanya), que va ser premiada amb una plaça al Campus Universitari de la Llengua Catalana. La finalista, Sarah Labelle, de la Universitat de Mont-real (Canadà), va ser obsequiada amb un lot de llibres.

Beques d'estudis catalans a la Universitat Oberta de Catalunya

Gràcies a la col·laboració establerta amb la Universitat Oberta de Catalunya, aquest curs s'han convocat dues beques per a estudiants procedents d'universitats estrangeres amb l'objectiu que puguin continuar i aprofundir la seva formació en estudis catalans. Les beques ofereixen la possibilitat de cursar dues assignatures del grau de Llengua i Literatura Catalanes de la UOC. Els estudiants guardonats van ser Maria Chiara Rizzi (Alma Mater Studiorum - Universitat de Bolonya) i Coulin Zouvi (Universitat de Mont-real).

Programa de formació per al professorat

32es Jornades Internacionals per a Professors de Català

Del 17 al 20 de juliol, l'Institut Ramon Llull va organitzar la 32a edició de les *Jornades Internacionals per a Professors de Català*, un espai de formació i de trobada, debat i reflexió per al professorat d'estudis catalans de les universitats de l'exterior. Celebrades a Palma a la Universitat de les Illes Balears, hi han assistit un centenar de professors que hi han compartit experiències pedagògiques per mitjà de presentacions, tallers i grups de treball. Damià Pons hi va impartir la conferència inaugural *Mallorca en la dècada de 1960: entre la desnacionalització accelerada l'autoafirmació compromesa*. Entre els diversos esdeveniments, els assistents han pogut participar en un taller sobre la nova gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans, una conferència de la prof. Barbara Luczak

(Universitat Adam Mickiewicz) sobre la novel·la *Pedra de tartera* de Maria Barbal i un homenatge a Pompeu Fabra a càrrec de Jordi Oriol coincidint amb la commemoració de l'Any Fabra. El 12 de juliol es va organitzar una sessió formativa prèvia adreçada al professorat que s'ha incorporat a la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior el curs acadèmic 2018-2019.

Workshop for UK and Ireland based Catalan Tutors

L'Institut Ramon Llull i la Universitat de Liverpool van organitzar els dies 22 i 23 de febrer les jornades de formació *Innovacions i metodologies didàctiques a l'aula de CLE* adreçades al professorat d'estudis catalans de les universitats del Regne Unit i Irlanda. L'esdeveniment, celebrat a Liverpool, va ser una bona oportunitat per conèixer diferents metodologies d'ensenyament, promoure la innovació a l'aula i compartir estratègies per a la millora de la docència, i va comptar amb la participació 25 professors de 14 universitats.

Jornades de formació "L'ensenyament del català en contextos multilingües"

En el marc del programa de formació continuada del professorat, l'Institut Ramon Llull i les universitats de Humboldt i Lliure de Berlín van organitzar unes jornades de formació adreçades al professorat d'estudis catalans de les universitats d'Alemanya, Àustria i Suïssa. La jornades es van celebrar els dies 15 i 16 de novembre a la Universitat Humboldt de Berlín i van comptar amb l'assistència de 25 professors provinents de 17 universitats. La programació

va incloure nou ponències i dos tallers sobre diversos aspectes relacionats amb la didàctica en contextos multilingües i el tractament de la literatura i la cultura catalana a l'aula com a llengua estrangera.

Curs d'introducció a la didàctica de la llengua com a idioma estranger

L'Institut Ramon Llull, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Xarxa Vives d'Universitats van organitzar la 9a edició del *Curs d'introducció a la didàctica de la llengua com a idioma estranger* celebrat a Vinaròs i a Morella del 14 al 16 de desembre, que va comptar amb 30 participants. Aquest curs té com a objectiu contribuir a la formació de futurs professors de llengua catalana en universitats de l'exterior i es va dur a terme amb la col·laboració del Màster d'Ensenyament de català com a primera i segona llengua de la Universitat de Barcelona, la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya i la Universitat Autònoma de Barcelona, i de la Facultat d'Educació i del Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant.

Divulgació de la llengua i la cultura catalanes

Programa d'activitats acadèmiques i culturals a les universitats

Amb el suport a l'organització d'activitats acadèmiques i culturals, l'Institut Ramon Llull va contribuir a fer visible i a incrementar tant la presència com l'impacte social de la llengua i la cultura catalanes a les universitats de l'exterior on s'imparteix docència d'estudis catalans, així com a crear un entorn favorable per estimular-ne la recerca, per mitjà de conferències, congressos i seminaris amb la presència d'acadèmics, escriptors, creadors i artistes. D'entre les activitats organitzades el 2018 destaquen les següents:

Commemoració Any Fabra

L'any 2018 vam commemorar la figura i l'obra de Pompeu Fabra en ocasió del 150 aniversari del naixement del Mestre, i del centenari de la publicació de la seva gramàtica.

Diverses universitats de la Xarxa es van sumar a aquesta iniciativa, entre les quals destaquen la Universitat de Granada, que va acollir una conferència de Gabriel Bibiloni titulada "L'obra de Pompeu Fabra i la seva vigència actual" (9 de maig); la Universitat Jean Jaurès de Tolosa, on Abel Carretero va oferir la conferència "Història de l'evolució de la llengua i la gramàtica catalanes" (7-10 d'abril); el Centre d'Estudis Catalans de la Universitat París Sorbonne, on Joan Martí Castell de l'Institut d'Estudis Catalans va parlar de "Pompeu Fabra: ideologia lingüística i principis essencials en la confecció de la normativa" (19 de novembre), o la Universitat de Szeged, on es

va celebrar una conferència de Xavier Lamuela sobre la codificació de la llengua catalana el 8 de novembre, amb motiu de la Xa edició de la Jornada Catalunya-Hongria.

La Universitat de Salamanca també va acollir el 13 de desembre una Jornada d'Estudis Catalans en què Narcís Iglesias de la Universitat de Girona va impartir la conferència "Les matemàtiques de l'amor, la química de la llengua: Pompeu Fabra i els arguments per un català codificat". En el marc del Col·loqui Internacional Pompeu Fabra, que s'organitza cada cinc anys a la Universitat Rovira i Virgili, i en el qual van participar els professors de la #XarxaLlull Amanda Ullde-molins, Ares Llop i Joan Llinàs, va tenir lloc la viquimarató Pompeu Fabra. L'Institut Ramon Llull es va sumar durant tot el novembre a aquesta iniciativa, amb uns resultats excel·lents: 80 participants de 10 universitats

de 8 països diferents van editar, traduir i crear nous continguts a l'entorn de la vida i obra de Fabra en 14 llengües: alemany, castellà, vietnamita, xinès, txec, anglès, grec, gal·lès, francès, bretó, hongarès, italià, ladino i hebreu. També en el marc de la commemoració de l'Any Fabra, diverses universitats van acollir l'exposició comissariada per Jordi Ginebra i produïda per la Direcció General de Política Lingüística, "Pompeu Fabra. Una llengua completa": Centre d'Estudis Catalans de la Universitat Adam Mickiewicz de Poznan (Polònia), Universitat Masaryk de Brno (República txeca), Universitat de Szeged (Hongria), Universitat de Salamanca (Estat espanyol). Durant el 2019 aquesta exposició itinerarà per més universitats de la Xarxa Universitària d'Estudis Catalans a l'Exterior (Universitat Autònoma de Madrid i Universitat de Viena).

Conferències, congressos i jornades

- Els dies 7 i 8 de març va tenir lloc a la Universitat de Lisboa el Col·loqui "Os estudos ibéricos a partir da periferia. Desafios epistemológicos e novos olhares nos estudos galegos, bascos e catalães", en què van participar Mercè Picornell (UIB), Arturo Casas (Universidade de Santiago de Compostela) i Joseba Gabilondo (Michigan State University).

- El 7 de març va tenir lloc a l'Alma Mater Studiorum Università di Bologna la quarta edició del congrés La Spagna Plurale, esdeveniment d'estudi i reflexió sobre la pluralitat cultural que caracteritza l'Estat espanyol. Aquesta edició es va centrar en la traducció i va comptar, entre d'altres, amb la presència de Simona Skrabec, la qual va abordar de manera transversal les problemàtiques amb què topen les literatures perifèriques per accedir al mercat global, i una taula rodona sobre la pràctica professional de la traducció de literatura catalana a Itàlia des de punt de vista de dues figures professionals diferents, com són la d'Stefania Maria Ciminielli, traductora de Mercè Rodoreda i de Jaume Cabré, i Lorenzo Ribaldi, editor de La Nuova Frontiera.

- En ocasió de la inauguració dels estudis catalans a la Universidad Autónoma de Madrid, a l'abril es va celebrar un acte amb membres de la comunitat universitària, estudiants i representants de la universitat, de l'Institut i de la Generalitat Valenciana, i va tenir lloc una taula rodona sobre el multilingüisme i l'educació, amb participació de Juan Carlos Moreno-Cabrera, Luisa Martín Rojo i Vicent Pitarch, una lectura de textos en homenatge a Jesús Tusón i l'actuació musical d'Ester Andújar i Ricardo Belda.
- La Universitat Masaryk de Brno (República Txeca) va acollir el 18 de maig una jornada de possibles sortides professionals per als estudiants de la primera promoció del grau de Llengua i Literatura catalanes d'aquesta universitat. Es va oferir una introducció a la pràctica de diversos sectors de negocis: el turisme, els serveis lingüístics i el món editorial vinculat a la traducció, amb l'objectiu d'ampliar les opcions dels estudiants a l'hora de decidir el seu camí professional.
- La Universitat de Zadar (Croàcia) va celebrar durant el mes de maig la 12a edició de les *Jornades Iberoromàniques*, durant les quals es vol donar a conèixer entre la comunitat universitària la diversitat lingüística i cultural de la península Ibèrica. Aquesta edició va comptar amb la participació de l'escriptor i professor Damià Bardera (Universitat de Girona) i el poeta i professor Xavier Farré (Universitat de Cracòvia).

- El 20 i 21 de juny la Universitat d'Oxford va acollir la 18a edició del *Forum for Iberian Studies*, que es va centrar en els vasos comunicants entre la realitat i la ficció en les produccions culturals al llarg de la història. L'acte va comptar amb una conferència de la filòsofa i assagista Marina Garcés amb el títol "La radicalitat del pensament en temps pòstums".
- Les aules de la Universitat Adam Mickiewicz de Poznan (Polònia) van acollir durant els dies 11 i 12 d'octubre les jornades "Llengua, Literatura i Nació", en les quals han participat experts en llengua i literatura d'universitats d'arreu de l'Estat Espanyol com ara Jordi Ginebra (URV), Francesc Feliu (Universitat de Girona), Jon Kortazar (UPV/EHU), Miquel Nicolàs (UV) i Sebastià Moranta (Philipps-Universität Marburg).
- La Universitat Hebrea de Jerusalem va organitzar a l'abril una conferència de Juan Carlos Moreno Cabrera titulada "Spanish linguistic supremacism: the case of Catalonia" i una de la professora Assumpta Aneas, la qual, amb la conferència "Catalonia: a history of values, treasures and fights". Va fer un ràpid repàs històric dels valors que conformen la cultura catalana.
- El 2 de novembre es va organitzar a la Universitat Georgetown la jornada "Bilingualism: mind and context", que va explorar les implicacions del bilingüisme a Catalunya des de diferents punts de vista. Destaquen les conferències d'Antoni Rodríguez-Fornells i de Kathryn Woolard.

- La Universitat de Richmond (Estats Units) va organitzar la jornada sobre teatre català contemporani "Barcelona on stage", amb participació de Sharon Feldman, Helena Buffery i el dramaturg Josep Maria Miró, qui ha coordinat una lectura dramatitzada de la seva obra *Nerium Park* amb els estudiants.
- La Universitat de Liverpool va organitzar el simposi anual E. Allison Peers, que reuneix acadèmics, pensadors i altres personalitats d'arreu del món. Enguany, la jornada va ser el 21 de novembre i va comptar amb la presència de l'entrenador de futbol català Pep Guardiola, en una conversa amb els professors de la mateixa universitat Diana Cullell i Joan Mas. Aquesta intervenció va servir de preàmbul de la taula rodona 'Football, Politics and Culture Panel', en què es van explorar les relacions entre aquests tres àmbits.

Activitats literàries

- En el marc de la preparació de l'Agrégation, concurs d'oposició pública a la posició de catedràtic d'institut, es va organitzar una gira del poeta menorquí Ponç Pons, autor de l'obra estudiada enguany, *Flames escrites*, a diverses universitats franceses. Pons va participar, amb especialistes de la seva obra, en sessions a la Universitat de Montpeller i d'Ais-Marsella (22 i 23 de març) i al Centre d'Estudis Catalans - Universitat París Sorbona (6 d'abril).
- Amb motiu de la commemoració del Dia Mundial de la Poesia el 21 de març, i en col·laboració amb la Institució

de les Lletres Catalanes, es van organitzar diverses activitats a l'entorn del poema d'enguany, "La poesia", del valencià Marc Granell, com ara lectures del poema en versions multilingües i traduccions a diferents llengües. Hi van participar la Universitat Rennes 2 Haute Bretagne, la Universitat de Harvard, la Universitat de Granada, la Universitat de Verona, la Universitat de Sant Petersburg i la Universitat Georgetown, on va destacar el taller de slam-poetry dels estudiants amb el traductor Carlos Vitale.

- La Cambridge University Catalan Society va organitzar enguany els Jocs Florals de Cambridge. En aquesta primera edició, la categoria convocada va ser la de la micro-auca. L'anunci del guardonat va anar precedit d'una conferència a càrrec de Matthew Tree titulada "The picnic that had to happen or Catalonia and how it got that way".
- Durant el mes de març, a l'École Normale Supérieure de Lió es va acollir la peça de microteatre en català "Cupi2: an (idiot) love story" de la mà de la companyia de teatre Kama-leònik, amb la qual van poder treballar prèviament a l'aula i durant l'activitat: es va incloure també un exercici d'escriptura creativa en què els estudiants van plantejar un final alternatiu de l'obra.
- Amb motiu de la traducció al rus de *Poesies* de Màrius Torres, el Departament de Filologia Romànica de la Universitat Estatal de Sant Petersburg va organitzar els dies 26 i 27 de setembre unes *Jornades sobre literatura catalana contemporà-*

nia per tal de donar a conèixer la literatura catalana del segle XX i, alhora, visualitzar els estudis de llengua i literatura catalanes. Les sessions van anar a càrrec dels professors Magí Sunyer (URV), Biel Sansano (UA/IIFV), Joan Ramon Veny (UdL) i Margarida Prats (UB).

- Els estudiants de català de la Universitat de Szeged van participar al seminari de traducció multilingüe de Balatonfüred, en què estudiants de diferents departaments van col·laborar durant tres dies per traduir al portuguès, castellà, èuscar, català i, com a novetat, italià, dos contes curts de l'autor László Darvasi.
- L'escriptora Maria Barbal va visitar a l'abril l'Eötvös Loránd Tudományegyetem de Budapest en ocasió de la presentació del volum que aplega *Pedra de tartera* i *Mel i metzines* en hongarès. L'autora, un conte de la qual era l'obra que s'havia de traduir en el marc del VI Concurs Interuniversitari de Tra-

ducció Literària entre Budapest i Szeged, va participar en l'acte de lliurament de premis, com també en un diàleg amb estudiants, amb el traductor Balázs Déri i en una lectura en català i hongarès de fragments de les seves dues novel·les acompanyada per la traductora Zsuzsanna Tomcsányi.

- La Universitat de Sheffield va organitzar un Research Seminar titulat "Multiple Exposures: Bodies of Witness, Resistance", sobre les representacions de la Guerra Civil en el teatre contemporani català i, en especial, els espectacles *Incerta glòria* de Joan Sales (adapt. i dir. Àlex Rigola, 2015); *La plaza del Diamante* de Mercè Rodoreda (adapt. i dir. Joan Ollé, 2014-2015); i *Només són dones/Solo son mujeres* de Carmen Domingo (adapt. i dir. Carme Portaceli, 2015-2016).
- Aquest any, Catalunya va ser convidada d'honor al Festival Internacional de Cine en Guadalajara (FICG). En aquest context, l'escriptor Biel Mesquida va visitar la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, on va dialogar sobre la seva obra i vida amb els estudiants d'estudis catalans, i alguns estudiants de la Universitat de Guadalajara Mèxic van poder acompanyar autors, directors i productors catalans durant el Festival.

Activitats de cinema

- Es va continuar la col·laboració amb l'Àrea de Creació de l'IRL per oferir a totes les universitats de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior la projecció de quatre pel·lícules representatives del cinema català actual. Els títols proposats van ser *Júlia ist* (Elena Martín, 2017), *Estiu 1993* (Carla Simón, 2017), *Sabates grosses* (Ventura Pons, 2017) i *Incerta glòria* (Agustí Villaronga, 2017). Així mateix, també es va posar a la disponibilitat de les universitats tres documentals musicals presentats al Festival In-Edit: *Barcelona era una festa*; *Rumba 3, de ida y de vuelta* i *Paul's planet*.
- El *Catalan Film Festival* de la Universitat de Massachusetts (26-30 de març) va arribar aquest any a la seva desena edició. L'objectiu d'aquesta edició va ser posar en relació el cinema i el compromís social, amb pel·lícules catalanes que dibuixen el fil històric i sociopolític de Catalunya. El cicle va incloure la projecció d'*Incerta Glòria* d'Agustí Villaronga, *Salvador* de Manuel Huerfano, del documental *Els internats de la por* dirigit per Montserrat Armengou i Ricard Belis i la pel·lícula *Informe general: El nou rapte d'Europa*. El festival també va comptar amb la participació de Montserrat Armengou i del professor d'estudis hispànics a Oberlin College Sebastian Faaber. Es va posar el punt i final amb la projecció de *Sabates Grosses*, de Ventura Pons, una comèdia que vol ser un retrat de la Barcelona més actual, amb un retrat fresc i descarnat de la nostra realitat més immediata. El 27

institut ramon llull
katalán nyelv és kultúra

Sant Jordi

[25 d'abril. 16.00h Aula 278]
Berenar català

Conversa amb
MARIA BARBAL

Lliurament
del Premi de Traducció

Concurs de traducció
LLAMPEC

Actuació
MUSICAL

de març Montserrat Armengou va impartir una masterclass a la Universitat Harvard, després de la projecció del seu documental *Polio*.

- Durant el mes de maig i de juny, els alumnes de la Humboldt Universitat de Berlín van poder assistir al Katalanisches Filmfest, en el marc del qual es van projectar diverses pel·lícules catalanes, entre les quals destaca *Estiu 1993*.
- Aquest curs es va celebrar la primera edició del Romance Languages Film Festival a la Universitat Hebrea de Jerusalem, en el marc del qual es va projectar, en representació de la cultura catalana, la pel·lícula *Incerta glòria* (Agustí Villaronga, 2017)
- Es va organitzar el primer Cicle de Cinema Català de la Universitat Autònoma de Madrid, que va comptar amb quatre projeccions: *La Plaga* (Neus Ballús), el 21 de febrer, amb un debat posterior amb la directora del film; *Estiu 1993* (Carla Simón) el 14 de març; *La propera pell* (Isaki Lacuesta) l'11 d'abril – projecció que va comptar amb la presència i debat amb el director i amb la impartició d'un seminari sobre cinema a càrrec del cineasta i en col·laboració amb el Màster d'escriptura de guions que ofereix la universitat– i *La mort de Louis XIV* (Albert Serra) el 9 de maig.

Actuacions musicals

- Les universitats de Zadar (Croàcia), Masaryk de Brno (República Txeca), Mannheim (Alemanya) i l'École Normale Supérieure de Lió (França) van acollir durant la segona quinzena de maig l'espectacle “Nictàlgia en el cel elèctric”, que ha portat de gira europea el món poètic de David Caño i l'univers musical de Mireia Vives i Borja Penalba.
- El cantautor valencià Pau Alabajos va oferir de 23 al 28 de novembre a les universitats de Chicago, Mont-real i Colorado Boulder una actuació emmarcada dins del taller “L'herència de la Nova Cançó”. Alabajos hi ha interpretat algunes de les cançons catalanes més conegudes del darrer període del franquisme i de la Transició per convidar els estudiants a reflexionar al voltant de diversos aspectes polítics, històrics i socials de la història recent d'Espanya.
- En el marc del congrés “Ausiàs March: llegir, editar, traduir al llarg del temps” celebrat a la Universitat de Nàpols Federico II els dies 26 i 27 de novembre, el cantant valencià Carles Dénia va visitar la ciutat partenopea amb l'espectacle musical “Del plaer al turment. La poesia medieval valenciana, dels poetes andalusins al Cant Espiritual d'Ausiàs March”, per mitjà del qual porta els versos d'Ausiàs March al segle XXI amb tocs de jazz, flamenc, cant valencià, música mediterrània i bolero americà.
- El 8 de novembre la Universitat de Szeged va organitzar la Xa Jornada Universitària Catalunya-Hongria, que va comptar amb un concert de Halldór Marr, cantautor i guitarrista que, amb el seu folk acústic i alternatiu, ha aprofitat al públic internacional diverses cançons de cantautors catalans en anglès.
- La cultura catalana va ser present a la *Iberian and Latin American Week* gràcies a la conferència de Laia Darder (Universitat Hallam de Sheffield), que va impartir un taller sobre llengua i poder i al taller i posterior concert del cantautor menorquí Guiem Soldevila.
- Del 22 al 26 de març es van commemorar els 40 anys de docència d'estudis catalans a la Universitat Estatal de Moscou M. V. Lomonóssov. En ocasió d'aquesta efemèride, es va organitzar un programa d'activitats culturals en què destaquen set conferències de diversos vesants dels estudis catalans, l'actuació musical de la cantautora Meritxell Gené, qui ha musicat poemes de Màrius Torres, i una exposició de les grans obres de la literatura catalana traduïdes al rus.
- Els dies 22 i 23 de novembre la Universitat de Varsòvia (Polònia) va acollir el congrés “Marcant un nou ritme: la música popular contemporània a la cultura de les llengües peninsulars cooficials”, en què van participar músics com Maria Xosé Silvar Sés, Asier Serrano i Xavi Sarrià, escriptor i cantautor valencià.

Jornades Institut Ramon Llull – Futbol Club Barcelona

D'acord amb el conveni subscrit entre l'Institut i el FCB l'any 2012, el 7 de novembre es va organitzar a la Universitat Statale de Milà la Jornada "Barça: Sport, valori e identità" en ocasió del partit de la Champions League entre el FCB i l'Inter de Milà. L'acte va comptar amb la participació d'Alessandro Cassol, president del Col·legi Didàctic de les Llengües de la Universitat de Milà; Javier Sobrino, Chief Strategy & Innovation Officer del FC Barcelona; Marta Plana, vocal de la Junta directiva del FC Barcelona; Josep Marcé, gerent de l'Institut Ramon Llull i el doctor Giuliano Torrenco, fundador i

coordinador del Centre de Filosofia del Temps de la Universitat de Milà.

La jornada es va centrar a descobrir als assistents el "Barça Innovation Hub", laboratori esportiu del FC Barcelona per promoure els canvis que experimentarà la indústria de l'esport en el futur a través dels seus tres grans àmbits d'activitat: desenvolupar i compartir coneixement, transformar aquest coneixement en innovació a través de la seva integració en nous productes i serveis i impulsar una cultura oberta i de col·laboració que faciliti un ecosistema de col·laboració entre diversos agents de la indústria de l'esport.

Organitzat per:

Institut Ramon Llull
Lingua e cultura catalane

SPORT MEETS CULTURE
INTERNATIONAL PROGRAMME

Partner estratègic:

BARÇA INNOVATION HUB

Amb la col·laboració de:

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI MILANO

Comunicació

La presència de la creació catalana continua en el panorama cultural internacional

El 2018 va estar marcat per la continuïtat dels grans projectes i per la realització de dos esdeveniments especial: Catalunya, convidat d'honor al Festival Internacional de Cine en Guadalajara (FIGC) i el projecte 'Culture Catalane' al Quebec.

Paral·lelament, es va continuar treballant per consolidar la presència catalana en alguns dels principals focus i projectes culturals europeus i d'Amèrica Llatina.

Els programes més destacats del 2018 en el marc de l'estratègia de comunicació de l'Institut Ramon Llull van ser els següents:

Catalunya, convidat d'honor a Festival Internacional de Cine en Guadalajara (FIGC)

L'estratègia de comunicació de la participació catalana en el festival de cinema més important de Mèxic, va tenir, des dels inicis, un vessant doble: d'una banda, la comunicació internacional; de l'altra, la comunicació en mitjans catalans.

Per a la comunicació internacional es van contractar els serveis del freelance Omar Castañeda i el seu equip, també suport extern de la comunicació del Festival Internacional de Cine en Guadalajara. D'aquesta manera, l'agència ens garantia l'accés als mitjans internacionals acreditats a la Fira, així com el suport en la difusió als mitjans mexicans. El resultat d'aquesta tasca va ser un recull extens d'articles a mitjans escrits i digitals més importants d'Itàlia i de la ciutat de Bolonya. A nivell nacional es va preveure una estratègia amb tres punts forts: una nota de premsa anunciant les primers produccions catalanes incloses a les seccions oficials del festival, durant el mes de gener de 2019 i una roda de premsa a la seu de l'Institut

Ramon Llull per fer públic tot el programa català al febrer. Pel que fa a les xarxes socials, durant els dies del festival a Guadalajara es van utilitzar amb una intensitat especial Instagram i Twitter. La primera, per penjar-hi material amb un contingut visual fort (exposicions, xerrades, etc.). La segona, per recollir part del programa i els parlaments inaugurals. En ambdós casos es va utilitzar l'etiqueta #CatFIGG. Aquesta difusió a les xarxes es va reforçar amb els perfils d'Instagram, Twitter i Facebook del mateix FIGG.

Participació catalana a la 16a edició de la Biennal d'Arquitectura de Venècia: "RCR_Somni i natura"

El 24 de maig es va inaugurar a Venècia "RCR_Somni i natura", un projecte de RCR Arquitectes, cocomissariat per Estel Ortega i Pati Núñez, que va representar Catalunya a la 16a edició de la Biennal d'Arquitectura de Venècia, en el marc dels *Eventi Collaterali*. El projecte expositiu revela una part desconeguda de Rafael Aranda, Carme Pigem i Ramon Vilalta: el seu univers més íntim. Tots tres arquitectes han creat un espai on investigar i repensar la relació de la humanitat amb el món que es troba a la finca La

Vila, a la vall de Bianya (Girona), i al voltant d'aquest espai gira el seu projecte per a la Biennal de Venècia.

"RCR_Somni i natura" es va presentar en roda de premsa a Barcelona el 3 de maig. A Venècia ho va fer en format *Pass Preview* al pavelló català el 24 de maig (dia de la inauguració) al matí, en una convocatòria per a la premsa catalana desplaçada a la ciutat i amb la presència de comissaris, artistes i autoritats. La convocatòria per a la premsa internacional es va fer de manera individualitzada: a través d'un seguiment acurat, es van anar convidant els periodistes que visitaven el pavelló, entrevistaven cocomissaris i arquitectes, al llarg dels 3 dies que dura la *vernissage*.

Per tal d'arribar a la premsa d'àmbit internacional, a la premsa catalana i per organitzar les relacions públiques de la inauguració, es va contractar l'agència de comunicació Mahala.

"RCR_Somni i natura" va tenir molt d'èxit a les pàgines de la premsa internacional especialitzada del sector. Diverses publicacions de prestigi reconegut com *Telegraph*, *Wallpaper*, *Abitare*, o *Baunetz* van dedicar elogis a la proposta catalana. El fet que fos una proposta d'un despatx d'arquitectura premiat amb el Premi Pritzker (2017) va ajudar sense dubte en aquesta comunicació internacional.

XXXII Jornades Internacionals per a Professors de Català

La Universitat de les Illes Balears va acollir, del 17 al 20 de juliol, les *Jornades Internacionals per a Professors de Català*, que el 2018 van arribar a la 32ena edició i es van celebrar per primer cop a

Palma.. Hi van participar prop de vuitanta docents de la Xarxa universitària d'estudis Catalans a l'exterior, Xarxa Llull. Les sessions de formació van anar a càrrec de professorat especialitzat d'universitats catalanes i dels mateixos docents de la Xarxa o d'altres institucions, com ara l'Institut d'Estudis Catalans. Els mitjans de comunicació —específicament, de societat i educació— van ser convocats a una roda de premsa a la Conselleria de Cultura per difondre l'estat actual de l'aprenentatge de català al món, les fites de l'Àrea de Llengua i Universitats i la importància de les Jornades per a la ciutat de Palma i la comunitat educativa balear. A més, es va aconseguir una gran cobertura de l'esdeveniment per part de la premsa catalana i balear, amb peces a *Diari Última Hora*, *Diario de Mallorca*, *IB3*, *DBalears*, *Ara Balears* i *RTVE Balears*. Per tal de reforçar la difusió de la celebració de les *Jornades*, es va establir una estratègia de comunicació en col·laboració amb el Departament de Premsa de la Universitat de les Illes Balears (UiB) i amb el gabinet de premsa de la consellera de Cultura, Participació i Esports del Govern Balear.

Culture Catalane, temporada artística al Quebec

Culture Catalane és una temporada artística, una acció de visibilitat i promoció de tota l'activitat cultural catalana que va tenir lloc des del mes de setembre del 2018 fins al mes de juliol de 2019 en diferents equipaments de les ciutats de Mont-real, Quebec i Saguenay.

El tret de sortida de la temporada va ser la participació de les lletres catalanes com a convidades d'honor a la 24a edició del Festival Internacional de la Literatura (FIL), que va celebrar-se a la ciutat canadenca de Mont-real del 21 al 30 de setembre.

Per comunicar aquesta temporada artística es van fer tres comunicats de premsa: el primer a finals d'agost informant de la inauguració del projecte amb el desembarcament literari a la FIL Mont-real, el segon al setembre explicant tota la temporada artística i el tercer al novembre amb motiu de la missió professional al Quebec per facilitar la participació de professionals catalans a la Biennal d'arts escèniques i música CINARS, així com als festivals de música M pour Montréal i Mundial Montréal.

Per augmentar la difusió d'aquesta temporada artística es va treballar amb el departament de premsa de la FIL Mont-real de manera coordinada i amb els departaments de comunicació d'alguns dels equipaments que acollien activitats de creadors catalans.

Mapa Sonoro, Balears en Buenos Aires

Mapa Sonoro, que es va estendre del 17 al 27 d'octubre, va portar 20 artistes i formacions musicals en un programa cultural que temoia com a objectiu introduir l'escena musical actual de les Illes Balears en el circuit estable de la ciutat, així com consolidar un diàleg musical entre Buenos Aires i la cultura catalana.

Per això, es va plantejar una estratègia comunicativa en dues bandes. Pel que fa a la comunicació a Catalunya i Balears es va planificar una roda de premsa amb artistes participants i autoritats a Ca N'Oleo (Palma) a principis del mes de setembre – es va fer coincidir amb la presentació de la setmana cultural balear a l'Havana. La convocatòria de premsa va funcionar molt bé i totes les capçaleres importants van fer peces específiques i mitjans com Enderrock Balears també se'n van fer ressò.

Per assegurar una bona comunicació a la premsa i mitjans de la

capital argentina es van contractar els serveis de la freelance Andrea Romanos, especialista en música i coneixedora del sector musical balear i l'escena argentina. També es va treballar colze a colze amb els departaments de comunicació de Niceto, Centre Cultural Recoleta i la Usina del Arte.

En paral·lel, es va organitzar a finals de setembre un viatge de premsa d'un periodista especialitzat en música de La Nación a Fira B!, la fira d'arts escèniques i música de les Illes Balears. Sebastián Ramos, el periodista convidat, va poder viure el directe de totes les actuacions dels grups participants a Mapa Sonoro, també programats a Fira B! I fer-los entrevistes, així com empapar-se de l'escena musical mallorquina per així fer una bona prèvia a la inauguració de Mapa Sonoro.

El resultat de la difusió del projecte va ser molt positiu amb articles als principals diaris argentins com *La Nación*, *Clarín* i diversos digitals culturals.

Prensa

Anuncis

Durant el 2018, des del departament de premsa es van fer algunes insercions publicitàries en mitjans de comunicació. A continuació llistem les més rellevants:

- *La Vanguardia*: inserció; suplement especial "Premis Gaudí".
- *Eflux: newsletter*; participació catalana a la Biennal d'Arquitectura de Venècia 2018
- *Il Giornale de l'Architettura*: inserció per a la difusió de la presència catalana a la Biennal d'Arquitectura de Venècia 2018: RCR_Dream and Nature
- *The Biennale Architecture Guide*: inserció per a la difusió del Pavelló Català a La Biennale d'Architettura 2018
- *Adesk*: bàrner per difondre el procés de selecció de comissariat per al pavelló català a la Biennal d'Art de Venècia 2019
- *Exitmail*: newsletter, per difondre el procés de selecció de comissariat per al pavelló català a la Biennal d'Art de Venècia 2019
- *FiraTàrraga*: pàgina per donar difusió a les activitats de Creació a programa general de la fira.

L'estratègia de comunicació va prioritzar l'aparició als mitjans a través de la tasca del gabinet de premsa, més que no pas la inversió en publicitat.

Actuacions de premsa

Es van enviar 50 comunicats de premsa als mitjans del territori lingüístic i es van publicar 674 notícies als webs corporatius (web de l'IRL de Barcelona i de

les delegacions) relacionades amb la presència de creadors catalans a diversos escenaris internacionals. Igualment, es van organitzar 11 rodes de premsa i esmorzars, entre altres activitats informatives.

Aquestes van ser les presentacions a la premsa convocades per l'Àrea de Comunicació:

- 6 de febrer: roda de premsa a Barcelona per explicar el programa de Catalunya al Festival Internacional de Cine en Guadalajara (FICG)
- 12 de març: roda de premsa a Palma per explicar el programa el focus de música de les Illes Balears al centre musical Rocher de Palmer de Bordeus.
- 14 de març: roda de premsa a Palma per explicar les principals activitats de les Illes Balears que promou l'Institut Ramon Llull durant l'any 2018.
- 22 de març: roda de premsa a Barcelona per presentar Katalonski, el nou programa de TV3 dedicat als qui han après català arreu del món.
- 6 d'abril: roda de premsa de presentació de FICOMIC (Saló del Còmic de Barcelona) amb menció a la missió d'editors estrangers participada per l'IRL.
- 3 de maig: presentació a Barcelona de 'RCR_Somni i Natura', projecte català per la Biennal d'Arquitectura de Venècia 2018.
- 24 de maig: presentació a Venècia de 'RCR_Somni i Natura' a la premsa catalana i internacional.
- 11 de juliol: roda de premsa a Palma de les XXXII Jornades Internacionals de Professors de Català.

- 27 de juliol: roda de premsa a Barcelona per presentar La Setmana del Llibre en català 2018
- 7 de setembre: roda de premsa a Palma per presentar les dues setmanes culturals balears a L'Havana i Buenos Aires – Mapa Sonoro-.
- 23 de novembre: roda de premsa a Andorra de presentació dels guardonats als Premis Internacionals Ramon Llull 2018.

Multimèdia

Web corporatiu

Al setembre de 2017 es va estrenar el nou disseny i estructura de continguts del web de l'Institut Ramon Llull.

Durant l'any 2018 s'han seguit integrant diferents parts del web per respectar certs requisits legals i de seguretat i es va a millorar l'experiència de navegació per a l'usuari final, tot afegint la seu electrònica a www.llull.cat.

Altres millores del web

Durant el 2018 s'ha actualitzat el servidor web i els seus serveis (Apache, SO, PHP, MySQL), dedicats als blogs de WordPress. També, s'han incorporat els certificats EV (Extended Validation) a algun dels dominis i subdominis de llull.cat.

Actualització del CMS per a pàgines dinàmiques del web de l'Institut Ramon Llull

En el web corporatiu s'ha treballat una interfície més eficient i responsive, que permet treballar i actualitzar els continguts des de mòbil o des d'una tauleta. També s'han incorporat mapes per geolocalitzar les notícies i notes de premsa publicades al web, sempre sota l'eina Google Maps. Per últim, cal destacar que

s'ha fet una renovació estètica de les plantilles dels butlletins que mensualment s'envien des de Barcelona i les delegacions de l'IRL a l'exterior.

Blog XarxaLlull

El blog, inaugurat a mitjans de 2017, de l'Àrea de Llengua i Universitats de l'Institut Ramon Llull constitueix un espai per compartir les experiències docents del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior i per difondre les activitats acadèmiques i culturals que es generen a l'entorn de l'ensenyament de la llengua i els estudis catalans a les universitats d'arreu del món. El blog inclou tres seccions: *ensenyar*, *aprendre* i *investigar*, així com un calendari d'esdeveniments. Durant el 2018 s'han publicat fins a 170 articles sobre l'ensenyament de llengua catalana a les universitats Xarxa Llull.

<https://xarxa.llull.cat/>

Web del Palau del Baró de Quadras

El web té per objectiu promoure les visites a la seu de l'Institut Ramon Llull, el Palau Baró de Quadras, i la difusió del seu valor patrimonial, així com la informació sobre el lloguer d'espais. Durant el 2018 se'n van actualitzar diversos apartats, es va millorar la versió en llengua anglesa i s'hi va obrir un nou apartat de notícies sobre l'actualitat dels esdeveniments externs i interns que es programen al Palau Baró de Quadras.

<http://www.llull.cat/monografics/palaubaroquadras>

TRAC

La base de dades de llibres en català traduïts a altres llengües de l'Institut Ramon Llull, el TRAC, va arribar a més de cinc mil entrades. Aquesta base de dades permet consultar quins autors i quins llibres de les lletres catalanes van ser traduïts a altres llengües. El TRAC recull la base de dades històrica de la Institució de les Lletres Catalanes i la de l'IRL, qui la gestiona i la manté actualitzada. Durant el 2018 aquest catàleg ha estrenat nova estètica i funcionalitats com ara un mapa de traduccions i un rànquing dels llibres i autors més traduïts.

https://www.llull.cat/catala/recursos/trac_traduccions_home.cfm

TraduCAT

Aquesta base de dades ofereix informació i dades de contacte sobre els traductors de literatura catalana amb obra publicada els últims anys, a partir de les dades contingudes al TRAC (base de dades de traduccions de literatura catalana), i és un recurs al servei de tots aquells que necessitin informació sobre els traductors literaris en actiu. Durant l'any 2018 s'ha renovat l'estètica de la base de dades TraduCAT i s'ha integrat definitivament amb el TRAC, la base de dades de llibres en català traduït a altres llengües.

Webs monogràfics 2018

"RCR – Somni i natura"

Web sobre l'exposició que va representar Catalunya a la 16ena edició de la Biennal d'Arquitectura de Venècia en el marc del programa *Eventi Collaterali*. Conté informació sobre el projecte dels RCR, cocomissariat per Estel Ortega i Pati Núñez: informació pràctica, descripció de l'espai expositiu, biografies dels arquitectes i comissàries, programa d'activitats paral·leles i vídeos de les conferències realitzades.

<https://www.llull.cat/monografics/rcrdreamandnature/>

XXXII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Web amb un disseny adaptatiu que agrupa tota la informació sobre les jornades de professors de català, celebrades per primer any a Palma en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears.

<https://www.llull.cat/monografics/jornades18/>

Culture catalane, temporada artística catalana al Quebec.

Es va crear una web monogràfica allotjada al servidor de l'Institut Ramon Llull en català amb informació de acció de visibilitat i promoció de tota l'activitat cultural catalana que va tenir lloc des del mes de setembre del 2018 fins al mes de juliol de 2019 en diferents equipaments de les ciutats de Montréal, Quebec i Saguenay.

El web disposa d'informació sobre tot el programa de concerts, espectacles i lectures, així com un apartat dedicat a premsa i un altre a col·laboradors.

<https://www.llull.cat/monografics/catquebec/catala/>

Mapa Sonoro, Balears en Buenos Aires.

“Mapa Sonoro. Balears en Buenos Aires” és un cicle de música i arts visuals monogràfic d’artistes de les Illes Balears i Argentina, que es va celebrar del 17 al 27 d’octubre amb l’objectiu d’introduir l’escena musical actual de les Illes Balears en el circuit estable de la capital argentina. Per donar difusió a aquest programa es va dissenyar una pàgina web específica amb extensa informació sobre els espais, els artistes convidats i l’agenda d’actuacions.

<https://www.llull.cat/monografics/mapasonoro/>

Concurs IRLats

Amb motiu de la convocatòria d’aquest concurs de microrelats per a estudiants de català a l’exterior, es va crear un any més, un nou web específic. Com en les altres edicions, els relats es van poder votar directament compartint-los a les xarxes socials. L’any 2018 celebrava el centenari del naixement de Manuel de Pedrolo, i per això el concurs està dedicat a la ciència-ficció, un gènere literari que es va popularitzar arran de la publicació de la seva obra més coneguda: ‘Mecanoscrit del segon origen’.

http://www.llull.cat/catala/aprendre_catala/irlats_bases.cfm

Xarxes socials

Durant l’any 2018 des de l’àrea de Comunicació s’han seguit treballant una pre-estratègia digital que veurà la llum al llarg de l’any 2019, amb la incorporació d’un expert en estratègia digital a l’equip de comunicació. L’objectiu general d’aquest pla previ d’estratègia digital és identificar objectius, conèixer els usuaris i definir una estratègia de continguts i *content curation* amb diverses eines i canals web, mesurable i adequada per a la institució. El propòsit final és posicionar —en l’àmbit digital— l’Institut Ramon Llull com a exportador de referència de la llengua al mitjà digital i augmentar la vinculació de la institució amb els seus públics.

Al llarg de 2018 es va consolidar d’una manera destacable la presència de l’Institut Ramon Llull en els mitjans socials més importants, com Twitter, Instagram, Facebook, Youtube i LinkedIn. En l’àmbit digital, l’Institut Ramon Llull té presència a catorze canals socials, que es mantenen, es planifiquen i s’actualitzen majoritàriament des de Barcelona, excepte els perfils de Twitter de les delegacions, que es gestionen de manera activa i descentralitzada.

L’evolució de les xarxes socials més consolidades de l’Institut Ramon Llull, Twitter i Facebook, va seguir sent positiva, fins arribar als 15.000 seguidors a Twitter i als 9.000 al compte institucional de l’IRL al Facebook durant el mes de desembre de 2018. Durant tot l’any, tant LinkedIn, com Instagram van augmentar la quantitat i qualitat dels seus seguidors, arribant fins als 430 seguidors a la xarxa professional i a prop de 1.800 a Instagram, sent la xarxa amb més creixement sostingut.

Pel que fa a l’Instagram de l’Institut Ramon Llull val la pena destacar que al llarg de l’any 2018 s’ha començat a treballar de manera constant l’eina d’*stories* per explicar el dia a dia de les activitats i de les convocatòries que produeix l’IRL. Els ‘stories’ són avui dia un dels canals més utilitzats pel públic jove per consumir informació a xarxes, d’aquí la importància que des del 2018 s’ha atorgat a aquesta eina.

El 2017 es van publicar 24 vídeos nous al canal de YouTube de l’Institut Ramon Llull, gairebé el doble que l’any anterior. La intenció és poder oferir als públics de la institució cada vegada més continguts audiovisuals.

El vídeo de les XXXII Jornades Internacionals per a Professors de Català i el vídeo del *Curs d’especialització en estudis catalans: traducció literària català-alemany* són els que van tenir més reproduccions. El canal de YouTube de l’Institut Ramon Llull va registrar més de 81.000 minuts de vídeo visualitzats i més de 29.000 visualitzacions.

Val la pena destacar la utilització d’etiquetes com la del projecte *#cataloniainvenice* *#rcrdreamandnature* per a la Biennal de Venècia, *#JIPC18* per a les jornades internacionals de professors i *#CatFICG* per seguir la participació de Catalunya al Festival de Cine en Guadalajara (FICG). Totes aquestes etiquetes van permetre augmentar l’*engagement* a les comunitats digitals de l’IRL. Finalment, cal subratllar que l’ús intensiu de Flickr com a repositori d’imatges va seguir donant molt bons resultats a l’hora de difondre les activitats i projectes de l’Institut Ramon Llull, especialment per a col·laboradors, patrocinadors i periodistes.

Pressupost 2018

Ingressos

La liquidació pressupostaria dels ingressos de l'Institut Ramon Llull suma un total de 10.033.436,54 euros.

Distribució del finançament de l'Institut Ramon Llull

Descripció	Any 2018	Any 2017	Variació %
Ingressos propis	80.196,81 €	64.981,32 €	23,42%
Transferències corrents	9.953.239,73 €	9.439.654,34 €	5,44%
Ingressos patrimonials	- €	2.006,61 €	-100,00%
TOTAL	10.033.436,54 €	9.506.642,27 €	5,54%

Execució del pressupost d'ingressos

Descripció	Pressupost definitiu	Drets reconeguts nets	Recaptació neta	Execució pressupost ingressos
Ingressos propis	96.600,00 €	80.196,81 €	74.838,77 €	83,02%
Transferències corrents	9.953.239,78 €	9.953.239,73 €	8.978.091,34 €	100,00%
Ingressos patrimonials	2.000,00 €	- €	- €	0,00%
Romanent	761.446,72 €	- €	- €	0,00%
TOTAL	10.813.286,50 €	10.033.436,54 €	9.052.930,11 €	92,79%

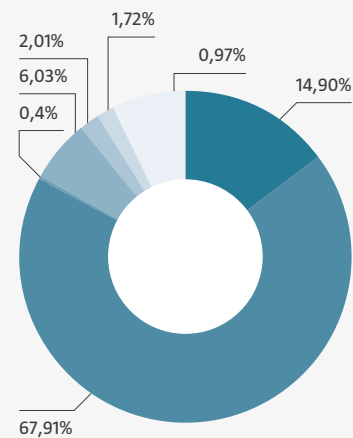
El grau d'execució del pressupost d'ingressos va ser d'un 92,79%. Les transferències corrents van representar un 99,20% del total d'ingressos de l'Institut. Els ingressos procedents de la Generalitat de Catalunya van ser de 8.281.899,73 euros (un 83,21% del total de transferències).

Distribució de les transferències rebudes de l'Institut Ramon Llull

Transferències rebudes	Any 2018	Any 2017	Variació %
Generalitat de Catalunya - Departament d'Economia i Coneixement - Direcció General d' Universitats	1.482.848,59 €	1.482.848,60 €	0,00%
Generalitat de Catalunya - Departament de Cultura	6.759.051,14 €	7.075.286,16 €	-4,47%
Generalitat de Catalunya - Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència	40.000,00 €	40.000,00 €	0,00%
Govern de les Illes Balears	600.000,00 €	500.019,58 €	20,00%
Ajuntament de Barcelona	200.000,00 €	250.000,00 €	-20,00%
Generalitat Valenciana	171.340,00 €	91.500,00 €	87,26%
Diputació de Barcelona	700.000,00 €	- €	100,00%
TOTAL	9.953.239,73 €	9.439.654,34 €	5,44%

Distribució de les transferències rebudes per institució i percentatge que representa cada transferència respecte al total d'aportacions rebudes (2018)

- Generalitat de Catalunya - Departament d'Economia i Coneixement - Direcció General d' Universitats (14,90%)
- Generalitat de Catalunya - Departament de Cultura (67,91%)
- Generalitat de Catalunya - Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència (0,40%)
- Govern de les Illes Balears (6,03%)
- Ajuntament de Barcelona (2,01%)
- Generalitat Valenciana (1,72%)
- Diputació de Barcelona (7,03%)

Despeses

La liquidació pressupostària recull un import total de despeses de l'exercici 2018 de 10.495.641,41 euros.

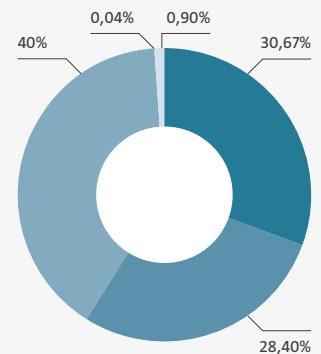
L'execució del pressupost de despeses va ser del 97,06% i es distribueix entre els següents capítols de despesa:

Execució de la despesa

Descripció	Pressupost definitiu	Liquidat	%
Despeses de personal	3.251.085,89 €	3.219.129,86 €	99,02%
Despesa corrent	3.265.774,55 €	2.980.282,27 €	91,26%
Transferències corrents	4.198.482,08 €	4.198.290,75 €	100,00%
Transferències de capital	4.000,00 €	4.000,00 €	100,00%
Inversions	93.943,98 €	93.938,53 €	99,99%
TOTAL	10.813.286,50 €	10.495.641,41 €	97,06%

Distribució de la despesa per capítols econòmics

- Despeses de personal (30,67%)
- Despesa corrent (28,40%)
- Transferències corrents (40%)
- Transferències de capital (0,04%)
- Inversions (0,90%)

La distribució de la despesa executada per centres de cost va ser la següent:

Distribució de la despesa total, criteri pressupostari, per centres de cost

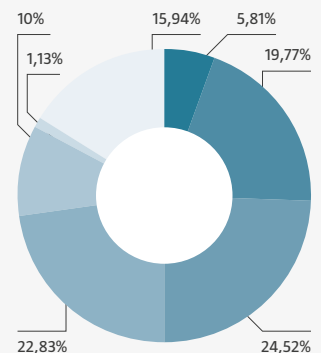
Centre de cost	Any 2018	Any 2017	Variació %
Direcció	609.475,30 €	676.769,60 €	-9,94%
Gerència	2.069.604,03 €	2.118.621,83 €	-2,08%
Àrea de Llengua i Universitats	2.573.816,14 €	2.462.656,40 €	4,51%
Àrea de Creació	2.395.841,29 €	2.327.626,43 €	2,93%
Àrea de Literatura i Pensament	1.049.872,62 €	962.974,77 €	9,02%
Buenos Aires - Feria del Libro 2019	118.894,05 €	- €	100,00%
Buenos Aires - Biennal Arquitectura	- €	141.556,60 €	-100,00%
Buenos Aires - Programa Activitats	- €	93.475,70 €	-100,00%
Bologna 2017	- €	359.766,86 €	-100,00%
SMITHSONIAN	1.678.137,98 €	317.121,28 €	427,60%
TOTAL	10.495.641,41 €	9.460.569,47 €	10,94%

* L'Àrea de Creació inclou els programes d'arts escèniques, cinema, música i arts visuals i arquitectura.

Les despeses totals executades durant l'exercici 2018 van suposar un increment del 10,94% respecte l'exercici anterior

Percentatge de participació de les àrees i els departaments en la despesa de l'Institut Ramon Llull

- Direcció (5,81%)
- Gerència (19,77%)
- Àrea de Llengua i Universitats (24,52%)
- Àrea de Creació (22,83%)
- Àrea de Literatura i Pensament (10%)
- B. Aires - Feria del Libro 2019 (1,13%)
- SMITHSONIAN (15,94%)

Edició: Març 2019

© Institut Ramon Llull, per aquesta edició
© Institut Ramon Llull, pels textos i les fotografies
© Fotografia de coberta: Giuseppe Dall'Arche

Coordinació editorial:
Institut Ramon Llull

llll institut
ramon llull

www.llull.cat

Palau del Baró de Quadras
Avda. Diagonal 373
08008 Barcelona
+34 93 467 80 00
info@llull.cat